

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: A-66/24

Sarajevo, 29.03.2024. godine

Bosna i Hercegovina
Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine
Predstavnički dom

N/r sekretara

Trg BiH br.1
71000 SARAJEVO

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

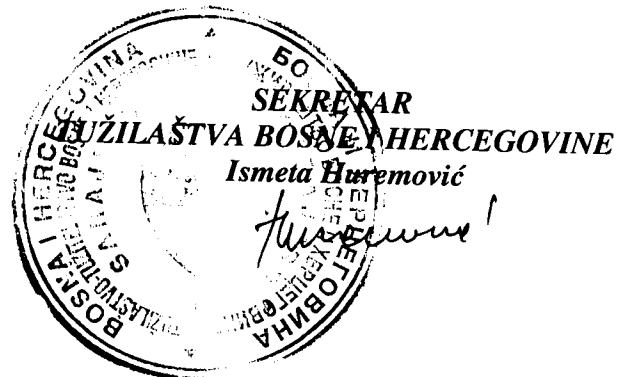
5

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02-	09-	695	24

Poštovani,

U skladu sa članom 13. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 09/04, 35/04, 61/04, 97/09) u prilogu dopisa dostavljamo Vam Informaciju o radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2023. godinu na službenim jezicima Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: A-66/24

Sarajevo, 29.03.2024. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 29-03-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02 -	09 -	695	/24

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

DOM NARODA
N/r sekretara

71 000 SARAJEVO
Trg BiH br.1

Poštovani,

U skladu sa članom 13. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 09/04, 35/04, 61/04, 97/09) u prilogu dopisa dostavljamo Vam Informaciju o radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine za 2023. godinu na službenim jezicima Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

CH SEKRETAR
TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
Ismeta Huremović

BOSNA I HERCEGOVINA
TUŽILAŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

O RADU U TUŽILAŠTVU BIH ZA 2023. GODINU

SARAJEVO, 2024. GODINA

SADRŽAJ

UVOD	3
PRVI DIO - INFORMACIJA O RADU TUŽILAŠTVA BIH	4
1. Rukovođenje i organizacija tužilaštva	4
1.1 Organizaciona i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za ratne zločine (Odjel I).....	5
1.2 Organizaciona i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju (Odjel II).....	7
2. INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA – TUŽILAŠTVO BIH	8
2.1 Pregled i oznake krivičnih upisnika.....	8
2.2 Ostvarena kolektivna norma tužilaštva.....	9
3. OSTVARENI REZULTATI U RADU NA PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA (Odjel I)	9
3.1 Rezultati rada - Odjel I u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom periodu	9
3.1.1 Realizacija plana rješavanja prioriteta predmeta ratnih zločina	9
3.1.2 Podignute optužnice u predmetima ratnih zločina	12
3.1.3 Prvostepene i drugostepene presude u predmetima ratnih zločina	14
3.1.4 Rezultati rada Odjela I u odnosu na prijave	14
3.1.5 Rezultati rada Odjela I u odnosu na istrage	16
3.1.6 Nedostupna lica u odnosu na prijave i istrage.....	17
3.1.7 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTA-RZ predmete.....	18
3.1.8 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTRZ predmete	19
3.1.9 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTRZ predmete	20
3.1.10 Međunarodna saradnja i opća razmatranja.....	20
4. REZULTATI POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI KRIMINAL I KORUPCIJU - Odjel II	24
4.1 Rezultati rada - Odjel II u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom periodu	24
4.1.1 Rezultati rada Odjela II u odnosu na prijave.....	24
4.1.1.1 Struktura inicijalnih dokumenata i podnosilaca prijave.....	24
4.1.2 Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage	27
4.1.3 Rezultati rada Odjela II u odnosu na optužnice	27
4.1.4 Rezultati rada u odnosu na ostale vrste predmeta	29
4.1.5 Rezultati rada po tužilačkim odsjecima Odjela II	30
4.1.5.1 Rezultati rada Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima	31
4.1.5.2 Rezultati rada Odsjeka za privredni kriminal	34
4.1.5.3 Rezultati rada Odsjeka za terorizam	35
4.1.5.4 Rezultati rada Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH	36
5. OSTVARENI REZULTATI RADA NA PREDMETIMA KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA	40
5.1 Rad na predmetima korupcije	41
5.1.1 Rezultati rada u odnosu na predmete korupcije u odnosu na prijave, istrage i optužnice.....	41
5.1.2 Rezultati rada u odnosu na predmete visoke korupcije.....	44
5.1.3 Prvostepene i drugostepene presude u odnosu na koruptivna krivična djela sa zaključnim razmatranjima i prijedlozima za unapređenje rada	45
5.2 Rad na predmetima organiziranog kriminala.....	46
5.2.1 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala	46
5.2.2 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala visokog nivoa	47
5.2.3 Opća razmatranja i prijedlozi za unapređenje rada na predmetima organiziranog kriminala.....	48
6. OSTVARIVANJE FUNKCIJE TUŽILAŠTVA KROZ DRUGE AKTIVNOSTI.....	52
6.1 Rad Kabineta glavnog tužioca	52
6.2 Saradnja Tužilaštva BiH sa institucijama EU i aktivnostima u približavanju evropskim integracijama.....	53
6.3 Rad uprave Tužilaštva BiH.....	53

6.4 Rad Odjela za odnose s javnošću Tužilaštva BiH	53
6.5 Edukacija tužilaca i stručnog osoblja Tužilaštva BiH	54
7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	57
DRUGI DIO - INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA U BIH.....	60
1. Zakonski osnov i ciljevi izrade informacije.....	60
1.1 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužilaštva BiH (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)	60
1.2 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužilaštava FBiH (Poznati počinioci krivičnih djela - KT).....	63
1.3 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužilaštava Republike Srpske (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)	64
1.4 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužilaštva Brčko distrikta (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)	65
1.5 Razni krivični predmeti (KTA - neodredivo krivično djelo i izvršilac)	66
1.6 Krivični predmeti u kojima je nepoznat počinitelj (KTN predmeti).....	68
1.7 Krivični predmeti koji se odnose na maloljetne počiniocima krivičnih djela (KTM predmeti).....	69
2. STANJE KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	71
3. Mjere za unapređenje rada.....	75
3.1 Mjere za unapređenje rada Tužilaštva BiH.....	75
3.2 Prijedlog mjera za unapređenje rada tužilaštava u BiH.....	77
4. INICIJATIVE ZA IZMJENE ILI DOPUNE ZAKONSKIH PROPISA	78
ZAKLJUČAK O RADU TUŽILAŠTVA BiH.....	79
OPĆI ZAKLJUČAK O STANJU KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	84

UVOD

U skladu sa članom 13. Zakona o Tužilaštvu BiH („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04 i 97/09), Tužilaštvo BiH na godišnjem nivou sačinjava statističke preglede svojih aktivnosti i izvještava javnost i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o stanju kriminaliteta u državi, te na osnovu iskustava u radu predlaže zakonske reforme. Prema članu 10. istog Zakona, Tužilaštvo BiH ima pravo i dužnost da, u okviru ostvarivanja svojih funkcija, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, izvještava Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o svom radu i o primjeni zakona Bosne i Hercegovine. Osim navedenog, a na osnovu člana 11. stava 1. Zakona o Tužilaštvu BiH, Tužilaštvo BiH obavještava javnost o pojavama i problemima od općeg značaja koje je zapanilo u svom radu, putem sredstava javnog informisanja ili na drugi način.

U vezi sa naprijed navedenim, Informacija o radu Tužilaštva BiH za 2023. godinu sadrži pregled aktivnosti svih odjela i uprave ove institucije, s posebnim osvrtom na aktivnosti svakog odjela i uprave zasebno, te pregled podataka o stanju kriminaliteta u Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko distriktu.

U zaključnom dijelu date su smjernice za poboljšanje rada institucije, te zaključak koji sublimira sve aktivnosti obrađene ovom informacijom.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo BiH) je osnovano Zakonom o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, broj: 24/02, 3/03, 37/03, 42/03, 9/04, 35/04, 61/04 i 97/09), kojim se regulišu osnovni principi poslovanja, nadležnost, kao i osnovi unutrašnje organizacije ove institucije. Tužilaštvo BiH je otpočelo sa radom 27.01.2003. godine. Tužilaštvom BiH rukovodi i isto predstavlja glavni tužilac.

Osnovna funkcija Tužilaštva BiH je postupanje u krivičnim predmetima iz zakonom propisane nadležnosti, i to: sprovođenje istraga za krivična djela za koja je nadležan Sud Bosne i Hercegovine, te za gonjenje počinitelaca pred Sudom Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i drugim primjenjivim zakonima; primanje zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima, u skladu sa zakonima, multilateralnim i bilateralnim sporazumima i konvencijama, uključujući i zahtjeve za izručenje ili predaju traženih lica od strane sudova ili organa na području Bosne i Hercegovine i drugih država, odnosno međunarodnih sudova ili tribunala.

Tužilaštvo BiH je nezavisno u svome radu kako u odnosu na sve sudionike u krivičnom postupku, tako i u odnosu na državne i druge organe javne vlasti i međunarodne organizacije. Svaka radnja bilo koje komponente Tužilaštva BiH, pri vršenju prava i dužnosti utvrđenih zakonom, predstavlja radnju Tužilaštva BiH.

Pored gore navedenog, Tužilaštvo BiH izrađuje statističke preglede svojih aktivnosti putem izvještaja o radu, te priprema informacije o stanju kriminaliteta u Bosni i Hercegovini i ukazuje na tendencije u njegovom kretanju, a na osnovu dostavljenih podataka od strane Federalnog tužilaštva Federacije BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta BiH.

Poslovi Tužilaštva BiH se vrše u skladu sa Ustavom i zakonima Bosne i Hercegovine, a u skladu sa Zakonom o Tužilaštvu BiH obavljaju ih glavni tužilac Tužilaštva BiH, četiri zamjenika glavnog tužioca Tužilaštva BiH, te tužioci Tužilaštva BiH.

PRVI DIO - INFORMACIJA O RADU TUŽILAŠTVA BIH

1. RUKOVOĐENJE I ORGANIZACIJA TUŽILAŠTVA

Tužilaštvom BiH rukovodi i isto predstavlja glavni tužilac Tužilaštva BiH. Nadležnosti i ovlaštenja glavnog tužioca propisani su Zakonom o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Zakonom o Tužilaštvu BiH propisano je da glavni tužilac ima četiri zamjenika i sekretara. U odsustvu glavnog tužioca, ili eventualne spriječenosti, glavnog tužioca Tužilaštva BiH mijenja jedan od zamjenika glavnog tužioca.

Odlukom VSTV-a Bosne i Hercegovine, na sjednici od 20.10.2022. godine, Milanko Kajganić, imenovan je za glavnog tužioca Tužilaštva BiH. Pored navedenog, u 2023. godini dužnost zamjenika glavnog tužioca obavljali su Ismet Šuškić i Ivan Matešić, dok je zamjenica glavnog tužioca, Diana Kajmaković, u 2023. godini privremeno udaljena od vršenja dužnosti zamjenika glavnog tužioca odlukom Drugostepene disciplinske komisije za tužioce VSTV-a.

Unutrašnja organizacija Tužilaštva Bosne i Hercegovine propisana je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Tužilaštva Bosne i Hercegovine, koji je donesen na osnovu Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravilnik). Pravilnikom je utvrđena organizacija Tužilaštva Bosne i Hercegovine, kao i potrebni broj stručnog i administrativno – tehničkog osoblja.

Poslovi iz nadležnosti uprave Tužilaštva BiH, koji se mogu svrstati u stručne, administrativne i tehničke poslove, obavljaju se u okviru sljedećih organizacionih jedinica: Kabinet glavnog tužioca, Ured sekretara, Odjel za pravne, druge stručne, administrativno-tehničke i opće poslove, Odjel za materijalno-finansijske poslove, Odjel za odnose s javnošću i Odjel za IKT i obradu elektronskog dokaznog materijala. Poslovi koji se mogu svrstati u poslove posebne podrške tužilačkim odjelima realizuju se kroz Ured registrara, te Odjel za istrage i podršku svjedocima.

Upravom Tužilaštva BiH rukovodi glavni tužilac, dok sekretar Tužilaštva BiH, u skladu sa članom 16. Zakona o Tužilaštvu BiH, pomaže glavnom tužiocu u obavljanju administrativnih poslova i pri izradi administrativnog dijela plana iz člana 15. stav (2) navedenog zakona, također pod nadzorom glavnog tužioca, rukovodi, nadgleda i koordinira radom odjela uprave Tužilaštva BiH.

Tokom 2023. godine u Tužilaštvu BiH bilo je zaposleno 57 tužilaca, računajući tri suspendovana tužioca (4 tužioca u januaru su napustila TBiH), od toga 3 otišla u penziju, jedan imenovan za sudiju Suda BiH, a jedan tužilac je bio potpredsjednik VSTV-a do septembra, a od septembra obavlja dužnost člana VSTV-a. U 2023. godini imenovano je 5 tužilaca, tri tužioca su stupila na dužnost 08.05.2023. godine, dok su dva tužioca stupila na dužnost 02.10.2023. godine.

Tužioci Tužilaštva BiH su raspoređeni u dva odjela i to Posebni odjel za ratne zločine koji ima tri odsjeka u kojima je formirano šest timova koji se temelje na već postojećoj podjeli poslova po regionalnom principu i to: Tim 1 - Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine; Tim 2 - Srednja Bosna; Tim 3 - Istočna Bosna (dolina Drine) i dio Posavine; Tim 4 - Sarajevo i Istočna Bosna uključujući Foču; Tim 5 - Zapadna Hercegovina i dolina Neretve; Tim 6 – Srebrenica i Posebni odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju koji ima šest odsjeka i to: Odsjek za

organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za privredni kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

Sa danom 31.12.2023. godine u Tužilaštvu BiH je bilo ukupno 235 zaposlenika, 11 zaposlenika angažovanih po IPA projektu i 4 volontera koji se ne ubrajaju u ukupan broj zaposlenih. U navedeni broj zaposlenih u Tužilaštvu BiH nisu uračunati zaposleni po IPA projektu - 11 zaposlenika. U ukupan broj zaposlenih na dan 31.12.2023. godine uključeni su tužioci, stručno i administrativno-tehničko osoblje i to: 57 tužilaca, 129 stručnog i 10 zaposlenika po IPA projektu koji rade na predmetima ratnih zločina, 49 administrativno-tehničkog osoblja i 1 zaposlenik administrativno-tehničkog osoblja angažovan po IPA projektu koji također radi na predmetima ratnih zločina. Ovaj broj zaposlenih u 2023. godini je varirao (radi odlaska u penziju, prelaska na rad u drugu instituciju itd.).

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji TBiH sistematizovana su ukupno 392 radna mjesta i to: 63 tužioca, 206 stručnog i 123 administrativno-tehničkog osoblja, dok je trenutno zaposleno ukupno 235 zaposlenika, tako da trenutna zaposlenost procentualno iznosi **90,47%** tužilaca, **62,62%** stručnog osoblja i **39,83%** administrativnog osoblja, što predstavlja popunjenost od **59,94%** na nivou Tužilaštva BiH.

Na osnovu projekta „EU podrška reformama pravosuđa u BiH“ – IPA 2019 u aktivnostima Uspostavljanja kapaciteta za jačanje tužilaštava u provođenju finansijskih istraga u predmetima privrednog kriminala i srodnim krivičnim djelima, tokom 2023. godine u Tužilaštvu BiH bio je angažovan 1 ekonomski stručnjak, koji je radio na pružanju pomoći tužiocima u radu u Posebnom odjelu za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju.

U organizacionom smislu, u Tužilaštvu BiH postoje tri osnovne organizacione jedinice i to: dva tužilačka odjela i uprava Tužilaštva BiH, a što je i prikazano na šemi broj 1.

ŠEMA BROJ 1. ORGANIZACIJA TUŽILAŠTVA BIH

GLAVNI TUŽILAC		
ODJEL I (POSEBNI ODJEL ZA RATNE ZLOČINE)	ODJEL II (POSEBNI ODJEL ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI KRIMINAL I KORUPCIJU)	UPRAVA

1.1 Organizaciona i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za ratne zločine (Odjel I)

U Odjelu I, u okviru tri odsjeka formirano je šest timova koji se temelje na već postojećoj podjeli poslova po regionalnom principu i to: Tim 1 - Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine; Tim 2 -

Srednja Bosna; Tim 3 - Istočna Bosna (dolina Drine) i dio Posavine; Tim 4 - Sarajevo i Istočna Bosna uključujući Foču; Tim 5 - Zapadna Hercegovina i dolina Neretve; Tim 6 – Srebrenica.

**ŠEMA BROJ 2. ORGANIZACIJA
POSEBNOG ODJELA ZA RATNE ZLOČINE**

ODJEL I - POSEBNI ODJEL ZA RATNE ZLOČINE		
ODSJEK I (Sarajevo i Istočna Bosna, uključujući i Foču i Zapadnu Hercegovinu i dolinu Neretve) Tim 4 i Tim 5	ODSJEK II (Sjeverozapadna Bosna i dio Posavine i Srednja Bosna) Tim 1 i Tim 2	ODSJEK III (Istočna Bosna - dolina Drine i dio Posavine i Srebrenica) Tim 3 i Tim 6

Prosječan broj tužilaca koji su radili u Odjelu I bio je 23 tužioca, od kojih je jedan pod suspenzijom.

Ovim Odjelom rukovodi zamjenik glavnog tužioca Ivan Matešić, koji je ujedno i šef Odsjeka III. Također, rukovodilac Posebnog odjela za ratne zločine, Diana Kajmaković, je odlukom Drugostepene disciplinske komisije za tužioce VSTV-a privremeno udaljena od vršenja dužnosti zamjenika glavnog tužioca, a samim tim i rukovodioca Posebnog odjela za ratne zločine. Šef Odsjeka I Posebnog odjela za ratne zločine je tužiteljica Marijana Čobović, koja obavlja dužnost i zamjenika rukovodioca ovog Odjela.

Na dan 31.12.2023. godine u Odjelu I ukupno je raspoređeno: 1 stručni saradnik-savjetnik – pravnik, 21 stručni saradnik – pravnik i 3 stručna saradnika – pravnika angažovana po IPA projektu, 1 stručni savjetnik – istražilac, 13 stručnih saradnika – istražilaca i 5 stručnih saradnika – istražilaca angažovanih po IPA projektu, 6 stručnih saradnika - koordinatora predmeta, 5 stručnih saradnika - analitičara, 2 stručna saradnika analitičara na bazi podataka otvorenih predmeta ratnih zločina i 14 referenata specijalista – tužilačkih administrativno-tehničkih pomoćnika koji su po potrebi raspoređivani u oba odjela TBiH.

Pored već navedenih zaposlenika u Odjelu I, u toku 2023. godine po IPA projektu bilo je angažovano 11 zaposlenika, i to: 4 stručna saradnika - pravnika, 5 stručnih saradnika – istražilaca, 1 stručni saradnik za podršku svjedocima, 1 referent specijalist upisničar.

Međutim, broj stručnog i administrativnog osoblja se u toku 2023. godine mijenjao tako što je određeni broj zaposlenika bio odsutan u različitim terminima zbog porodijskog odsustva, prelaska na rad u drugu instituciju, bolovanja itd.

U određenim predmetima, gdje se radilo o izuzetno kompleksnim istragama, tužiocima je po potrebi dodjeljivano više stručnih saradnika - pravnika, što je u značajnoj mjeri doprinosilo efikasnijem radu na najsloženijim predmetima ratnih zločina.

Tužiocima Odjela I su tokom 2023. godine, u skladu sa članom 24. Pravilnika o orijentacionim mjerilima, bili opravdano odsutni ukupno 345 dana.

1.2 Organizaciona i kadrovska osposobljenost Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju (Odjel II)

U Posebnom odjelu za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju ima šest odsjeka i to: Odsjek za organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za privredni kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH.

ŠEMA BROJ 3. ORGANIZACIJA POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI KRIMINAL I KORUPCIJU

ODJEL II - POSEBNI ODJEL ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI KRIMINAL I KORUPCIJU					
ODSJEK ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL	ODSJEK ZA PRIVREDNI KRIMINAL	ODSJEK ZA KORUPCIJU	ODSJEK ZA TERORIZAM	ODSJEK ZA KRIJUMČARENJE LJUDI I TRGOVINU LJUDIMA	ODSJEK ZA MEĐUNARODNU PRAVNU POMOĆ I OSTALA KRIVIČNA DJELA IZ NADLEŽNOSTI TUŽILAŠTVA BiH

Prosječan broj tužilaca koji su radili u Odjelu II bio je 33 tužioca, od toga 2 tužioca se duži vremenski period nalaze na suspenziji.

Posebnim odjelom za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju u 2023. godine rukovodio je zamjenik glavnog tužioca Ismet Šuškić, koji je ujedno i šef Odsjeka za privredni kriminal. Šef Odsjeka za organizirani kriminal je tužilac Pašić Džermin. Šef Odsjeka za terorizam je tužiteljica Petković Ivana. Šef Odsjeka za korupciju je tužiteljica Bojana Jolović i ujedno zamjenik rukovodioca Odjela II. Šef Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima je tužilac Ahmed Mešić. Šef Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH je tužiteljica Nives Kanevčev.

Na dan 31.12.2023. godine u Odjel II raspoređeno je bilo: 1 stručni saradnik – savjetnik – pravnik, 2 stručna savjetnika – ekonomista, 34 stručna saradnika – pravnik, 2 stručna saradnika - savjetnika – istražioca, 11 stručnih saradnika – istražilaca, 1 stručni saradnik – istražilac za privredni kriminal, 2 stručna saradnika – koordinatora predmeta i 14 referenata specijalista – tužilačkih administrativno-tehničkih pomoćnika koji su po potrebi raspoređivani u oba odjela TBiH.

Tužioci Odjela II su tokom 2023. godine, u skladu sa članom 24. Pravilnika o orijentacionim mjerilima, bili opravdano odsutni ukupno 871 dan.

2. INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA – TUŽILAŠTVO BIH

2.1 Pregled i oznake krivičnih upisnika

Informaciju o radu tužilačkih odjela u izvještajnom periodu dat ćemo u nastavku za svaki odjel pojedinačno, sa osvrtom na oznake upisnika u kojima se evidentiraju krivični predmeti, a koji se obrađuju u gore navedenim odjelima. Oznake predmeta imaju za cilj evidentiranje i praćenje istih u radu. Oznake i opis krivičnih upisnika koji se vode u Tužilaštvu BiH, a kojima se označavaju krivični predmeti, su:

- KT - Registar poznatih počinitelja krivičnih djela (pravna i fizička lica);
- KT-RZ - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela ratnog zločina;
- KTPO - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela privrednog kriminala;
- KTK - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela korupcije;
- KTKV - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela visoke korupcije;
- KTT - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela terorizma;
- KTO - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela organiziranog kriminala;
- KTOV - Registar poznatih počinitelja krivičnog djela organiziranog kriminala visoke korupcije;
- KTN - Registar krivičnih predmeta nepoznatih počinitelja;
- KTN-RZ - Registar nepoznatih počinitelja krivičnog djela ratnog zločina;
- KTNT; KTKN; KTNPO; KTNO - Registar krivičnih predmeta nepoznatih počinitelja (krivična djela terorizma, korupcije, privrede i organiziranog kriminala);
- KTM - Registar krivičnih predmeta maloljetnih počinitelja;
- KTPOM - Registar predmeta međunarodne pravne pomoći;
- KTEKS - Registar predmeta ekstradicije;
- KTA - Registar raznih krivičnih predmeta;
- KTA-RZ - Registar raznih krivičnih predmeta ratnog zločina;
- KTAT, KTAK, KTAPO, KTAO - Registar raznih krivičnih predmeta (krivična djela terorizma, korupcije, privrede i organiziranog kriminala);
- KTŽ; KTTŽ; KTKŽ; KTPOŽ; KTOŽ, KTKVŽ, KTOVŽ - Žalba na presudu (krivična djela terorizma, korupcije, visoke korupcije, privrede i organiziranog kriminala);
- KTP - Pritužbe na odluke;
- KTF - Registar krivičnih predmeta za finansijske istrage;

Oznake upisnika za predmete općih poslova: A; A-RZ; A-P; A-US; A-I; A-I-ZOSPI; A-R; P; R.

Početakom 2011. godine, od strane VSTV-a je implementiran Sistem upravljanja predmetima u tužilaštvima (TCMS) koji ima za svrhu potpunu automatizaciju procesa rada u sudovima i tužilaštvima, čime se omogućava veća efikasnost i transparentnost u radu osoblja, te praćenje statističkih podataka i izvještavanje kako na nivou pojedinačnih pravosudnih institucija, tako i na nivou kantona, entiteta i cijele države. Rad u TCMS sistemu je uređen Pravilnikom o sistemu za automatsko upravljanje predmetima u tužilaštvima, koji donosi Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine. U Tužilaštvu Bosne i Hercegovine primjena automatske dodjele predmeta tužiocima u potpunosti je implementirana od 16.07.2021. godine.

2.2 Ostvarena kolektivna norma tužilaštva

Ostvarena kolektivna norma u Tužilaštvu BiH je **120,95%**, dok kvalitet tužilačkih odluka, kada su u pitanju optužnice u izvještajnom periodu iznosi **96,96%**, a kvalitet tužilačkih odluka kada su u pitanju naredbe o nesprovođenju i obustavljanju istraga iznosi **99,34%**. Ostvarena kolektivna norma Odjela I iznosi **101,52%** i Odjela II iznosi **146,20%**.

Dalja analiza rezultata rada, s obzirom na specifičnu nadležnost Tužilaštva BiH, odnosno različitu prirodu predmeta koji se procesuiraju u različitim odjelima ovog tužilaštva, razmatrat će se u ovom dijelu informacije koji se odnosi na rad Odjela I (Posebni odjel za ratne zločine) i rad Odjela II (Posebni odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju), te kroz rad na predmetima korupcije i organiziranog kriminala kako slijedi u daljem tekstu.

3. OSTVARENI REZULTATI U RADU NA PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA (ODJEL I)

3.1 Rezultati rada - Odjel I u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom periodu

Tokom izvještajnog perioda ostvarena kolektivna norma Posebnog odjela za ratne zločine iznosila je 101,52%. U Posebnom odjelu za ratne zločine Odsjek I je ostvario kolektivnu normu od 101,05%, Odsjek II je ostvario kolektivnu normu od 93,30%, dok je Odsjek III ostvario kolektivnu normu od 106,41%.

3.1.1 Realizacija plana rješavanja prioritetnih predmeta ratnih zločina

Tužioci Posebnog odjela za ratne zločine su planom rješavanja predmeta za 2023. godinu planirali rješavanje 179 KTRZ predmeta. Prilikom sačinjavanja Revidiranog plana rješavanja prioritetnih predmeta, izvršeno je korigovanje prvobitnog plana tako da je u planu ostalo 177 KTRZ predmeta. Od ukupnog broja prioritetnih predmeta, riješena su 42 KTRZ predmeta, također 1 KTRZ predmet u kojem je podignuta optužnica 2015. godine (lice nedostupno) iskazan je završenim u 2023. godini, tako da su ukupno riješena 43 KTRZ predmeta.

Također, tužioci su u toku 2023. godine, pored gore navedena 43 KTRZ predmeta, riješili još 9 KTRZ predmeta koji su bili isključeni iz plana zbog nedostupnih lica i 8 KTRZ predmeta koji su formirani u toku 2023. godine i završeni u toku 2023. godine. Navedenih 17 KTRZ predmeta, zbog pravila propisanih Uputstvom za izradu plana rješavanja predmeta ratnih zločina, nisu mogli biti uključeni u gornju tabelu – plan i realizaciju, tako da je u toku 2023. godine ukupno riješeno 60 KTRZ predmeta.

Osnova za obračun realizacije plana rada na predmetima ratnih zločina utvrđena je na osnovu Zaključka Stalne komisije za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine, tako da su tužioci po odobrenju VSTV-a BiH mogli izvršiti korekcije svojih prioriteta do podnošenja

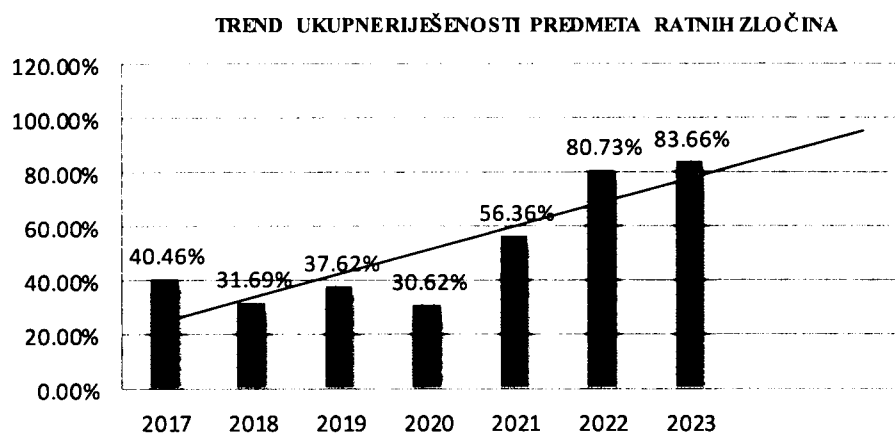
Revidiranog plana rješavanja prioriternih predmeta. U skladu sa tim zaključkom i korekcijom prioriternih predmeta, izraženo u procentima, riješenost KTRZ predmeta je 51%.

Predmetnim Planom rješavanja prioriternih predmeta ratnih zločina planirano je rješavanje 306 KTARZ predmeta i 90 KTNZRZ predmeta. Poseban odjel za ratne zločine je riješio sve KTARZ i KTNZRZ predmete, tako da procenat realizacije KTARZ iznosi 100% i procenat realizacije KTNZRZ iznosi 100%.

Ukupan procenat realizacije Plana po svim vrstama predmeta u 2023. godini je **83,66%**. Dakle, realizacija Plana rješavanja predmeta ostvarena je u znatno većem procentu u odnosu na prethodni period, što će biti prikazano i na sljedećem tabelarnom i grafičkom prikazu:

Vrsta predmeta	Planirani obim	Riješeno prema planu	Procenat realizacije
KT-RZ	177/84	43	51% ¹
KTA-RZ	307	307	100%
KTN-RZ	90	90	100%
UKUPNO	481	440	83.66%²

➤ *Grafički prikaz ukupne riješenosti predmeta ratnih zločina*

Grafikon 1.

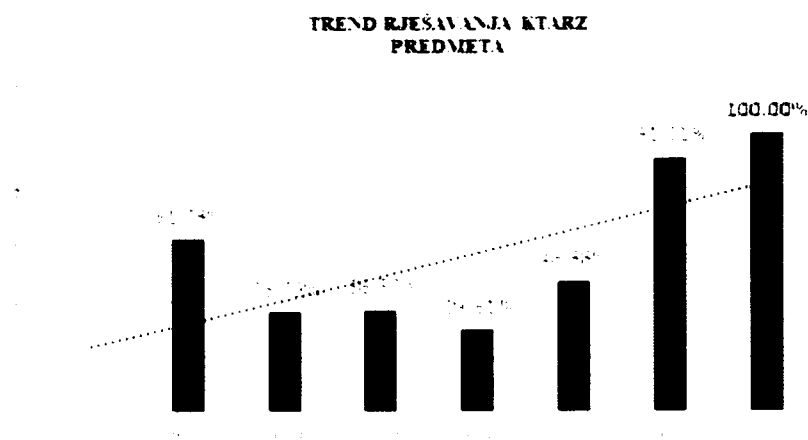
Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je procenat ukupne riješenosti planiranih predmeta značajno veći tokom 2022. i 2023. godine u odnosu na prethodni period, odnosno da je u toku 2023. godine ukupna riješenost prioriternih predmeta ratnih zločina oko 83.66%.

¹ Procentualna riješenost u odnosu na predmete iz Revidiranog plana prema Zaključku Stalne komisije za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

² Procenat je izračunat na osnovu procenata KTRZ, KTARZ i KTNZRZ predmeta.

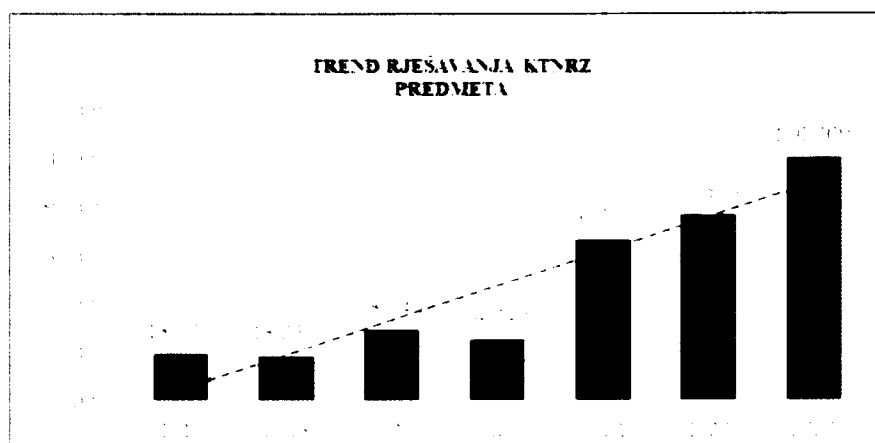
➤ *Grafički prikaz rješavanja KTARZ predmeta*

Grafikon 2.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je procenat ukupne riješenosti planiranih KTARZ predmeta značajno veći u odnosu na prethodni period, odnosno da je u toku 2023. godine iznosio 100%.

➤ *Grafički prikaz rješavanja KTNRZ predmeta*

Grafikon 3.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da je procenat ukupne riješenosti planiranih prioritetnih KTNRZ predmeta značajno veći u odnosu na prethodni period, odnosno da je u toku 2023. godine iznosio 100%.

➤ *Tabelarni pregled predmeta koji su riješeni mimo Plana rješavanja prioriternih predmeta*

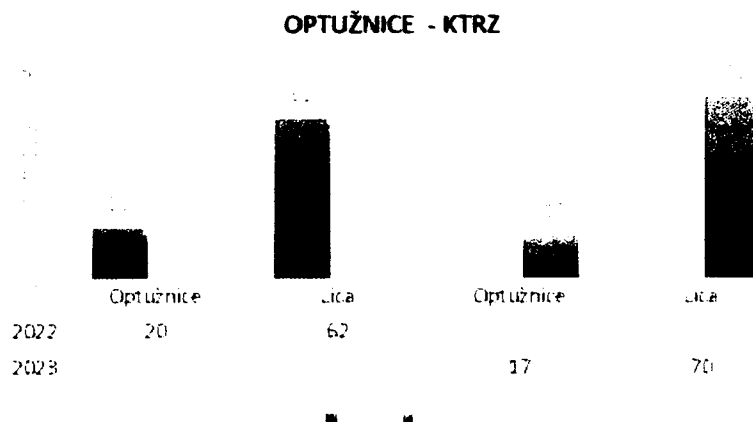
Vrsta predmeta	Planirani obim	Riješeno prema planu	Riješeno mimo plana	Ukupno riješeno	Procenatna riješenost
KT-RZ	177/84 ³	43	17	60	51% ⁴
KTA-RZ	307	307	44	351	114%
KTN-RZ	90	90	3	93	103%

Dakle, tužioci Posebnog odjela za ratne zločine riješili su mimo plana 17 KT-RZ, 44 KTA-RZ te 3 KTN-RZ predmeta.

3.1.2 Podignute optužnice u predmetima ratnih zločina

Odjel I je u izvještajnom periodu ukupno imao u radu 26 optužnica protiv 106 lica, od toga je 9 optužnica protiv 36 lica preneseno iz ranijeg perioda u kojima do 01.01.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, u izvještajnom periodu podignuto je ukupno 17 optužnica protiv 70 lica. Potvrđeno je 14 optužnica protiv 61 lica, dok za 7 optužnica protiv 35 lica do 31.12.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH. Također, u izvještajnom periodu odbijene su 2 optužnice protiv 5 lica, dok je 1 optužnica protiv 2 lica povučena prije donošenja odluke o potvrđivanju. Pored navedenog, 2 optužnice protiv 3 lica su riješene na drugi način, odnosno ustupanjem na nadležno postupanje.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužica KTRZ predmeta*

Grafikon 4.

Iz navedenog grafičkog prikaza proizlazi da su u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignute 3 optužnice manje u odnosu na predmete, dok je u odnosu na lica povećan broj za 8 lica. Jedan od razloga smanjenja broja optužnica u predmetima ratnih zločina je činjenica da su na početku 2023. godine u Odjelu II definisani prioriteti od 26 predmeta, koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičena lica, nakon čega su od strane glavnog tužioca donesena obavezujuća uputstva tužiocima za donošenje tužilačkih odluka u tim predmetima, uz istovremeno

³ Revidirani plan prema Zaključku Stalne komisije za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

⁴ Procentualna riješenost u odnosu na predmete iz Revidiranog plana prema Zaključku Stalne komisije za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH od 07.06.2023. godine.

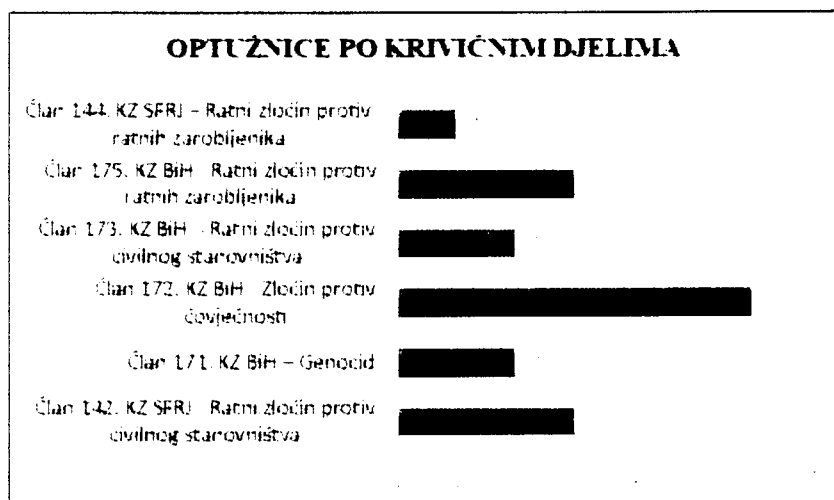

obezbjedivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužilačkih timova što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Tako su tri predmeta koja su bila vezana za ratne zločine na području Foče, Čajniča i Rudog spojena u jedan predmet, nakon čega je formiran tužilački tim od četiri tužioca koji su podigli jednu optužnicu. Pozitivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj optužnica.

➤ *Tabelarni pregled krivičnih djela u odnosu na koja su podignute optužnice*

	PREDMETI	LICA
Član 142. KZ SFRJ - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	3	9
Član 171. KZ BiH – Genocid	2	13
Član 172. KZ BiH - Zločini protiv čovječnosti	6	25
Član 173. KZ BiH - Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	2	15
Član 175. KZ BiH - Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	3	5
Član 144. KZ SFRJ – Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika	1	3

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica po krivičnim djelima*

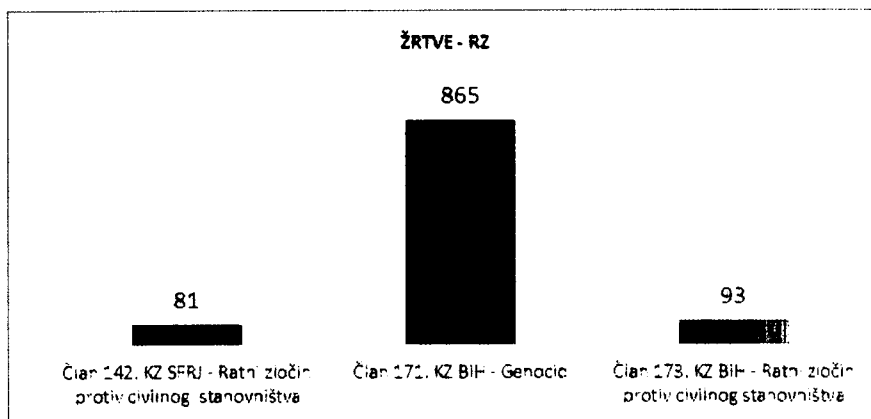
Grafikon 5.

Iz prikazanog grafičkog i tabelarnog prikaza vidljivo je da se najveći broj podignutih optužnica odnosi na krivično djelo iz člana 172. KZ-a BiH - Zločini protiv čovječnosti, za koje je podignuto 6 optužnica. Posebno je važno naglasiti da su za krivično djelo Genocid podignute 2 optužnice.

Podignutim optužnicama obuhvaćeni su događaji u kojima je smrtno stradao veći broj lica, pa je tako u vezi sa izvršenim krivičnim djelom iz člana 171. KZ-a BiH obuhvaćeno stradanje ukupno 865 lica, u vezi sa izvršenim krivičnim djelom 142. KZ-a SFRJ ukupno 81 lice i u vezi sa krivičnim djelom iz člana 173. KZ-a BiH 93 lica. Bitno je napomenuti da su žrtve analizirane u 5 predmeta u kojima je smrtno stradao veći broj lica i da analizom nisu obuhvaćene žrtve koje su prolazile kroz različite oblike nečovječnog i nehumanog postupanja.

➤ *Grafički prikaz žrtava krivičnih djela ratnih zločina*

Grafikon 6.

Na osnovu tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da je u događajima koji su obuhvaćeni optužnicama smrtno stradalo preko 1039 lica.

3.1.3 Prvostepene i drugostepene presude u predmetima ratnih zločina

U toku izvještajnog perioda po optužnicama Odjela I doneseno je ukupno 15 prvostepenih presuda protiv 61 lica, kojima je u 8 predmeta 31 lice osuđeno na kaznu zatvora, dok je u 7 predmeta 30 lica oslobođeno krivice. Sud BiH je u 1 predmetu protiv 1 lica obustavio krivični postupak zbog povlačenja optužnice, također u 1 predmetu u kome je optuženo više lica povučena je optužnica u odnosu na 1 lice, dok je u odnosu na 3 optužena lica obustavljen postupak zbog nastupanja smrti. Ukupno su izrečene 343 godine i 6 mjeseci zatvora. Na prvostepene presude uloženo je 10 žalbi u odnosu na 37 lica. Također, u ovom periodu odbijeno je 7 žalbi protiv 31 lica. Ukupno su izrečene 343 godine i 6 mjeseci zatvora.

U toku 2023. godine doneseno je ukupno 9 pravosnažnih presuda za 35 lica i to 5 osuđujućih presuda za 18 lica i 4 oslobađajuće presude za 17 lica. Ukupno je izrečeno 220 godina zatvora.

3.1.4 Rezultati rada Odjela I u odnosu na prijave

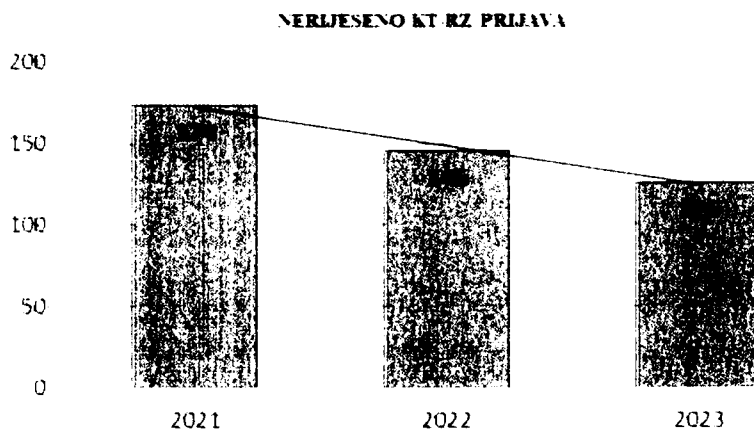
Na početku izvještajnog perioda u odnosu na KTRZ predmete bilo je neriješeno 146 prijava protiv 2281 lica koje su prenesene iz prethodnog perioda, u izvještajnom periodu zaprimljene su 24 prijave protiv 244 lica, tako da je u izvještajnom periodu bilo ukupno u radu 170 prijava protiv 2525 lica, tokom izvještajnog perioda riješene su 44 prijave protiv 645 lica, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješeno 126 prijava protiv 1880 lica.

➤ *Tabelarni pregled rezultata rada u odnosu na prijave*

Prijave - KTRZ predmeti	Predmeti		Lica	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene prijave iz ranijih godina	146	174 ⁵	2281	2536 ⁶
Zaprimljene prijave u toku 2023. godine	24	50	244	345
Ukupno prijava u radu	170	224	2525	2881
Broj naredbi o nesprovođenju istrage	13	37	390	302
Broj naredbi o sprovođenju istrage	23	21	138	145
Prijave riješene na drugi način	8	20	117	153
Ukupno riješeno prijava	44	78	645	600
Neriješene prijave na kraju izvještajnog perioda	126	146	1880	2281

➤ *Grafički pregled neriješenih prijava u odnosu na predmete*

Grafikon 7.

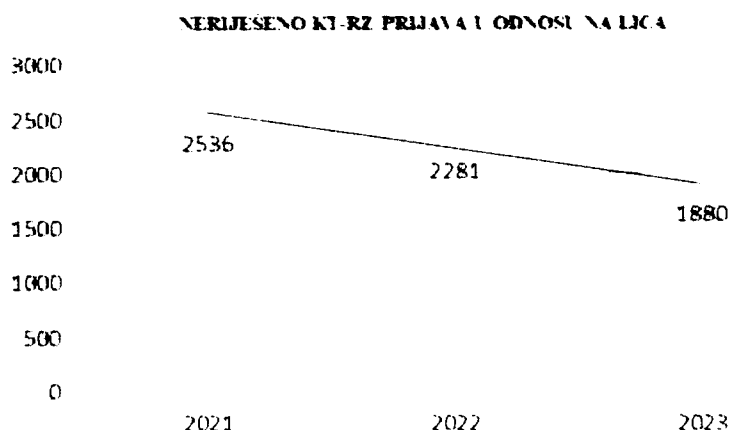
Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 20 ili za oko 13,69%, na osnovu čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih prijava ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužilaštva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

⁵ Broj neriješenih prijava na kraju izvještajnog perioda 2021. godine.

⁶ Broj neriješenih lica u fazi prijave na kraju izvještajnog perioda 2021. godine.

➤ *Grafički pregled neriješenih prijava u odnosu na lica*

Grafikon 8.

Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 401 ili za oko 17,58% lica.

3.1.5 Rezultati rada Odjela I u odnosu na istrage

Na početku izvještajnog perioda u odnosu na KTRZ predmete bilo je 137 neriješenih istraga iz ranijeg perioda u odnosu na 896 lica, u toku izvještajnog perioda naređene su 23 istrage protiv 138 lica, tako da je tokom 2023. godine bilo ukupno u radu 160 istraga protiv 1034 lica, u navedenom periodu riješeno je 39 istraga protiv 256 lica, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostala neriješena 121 istraga protiv 778 lica.

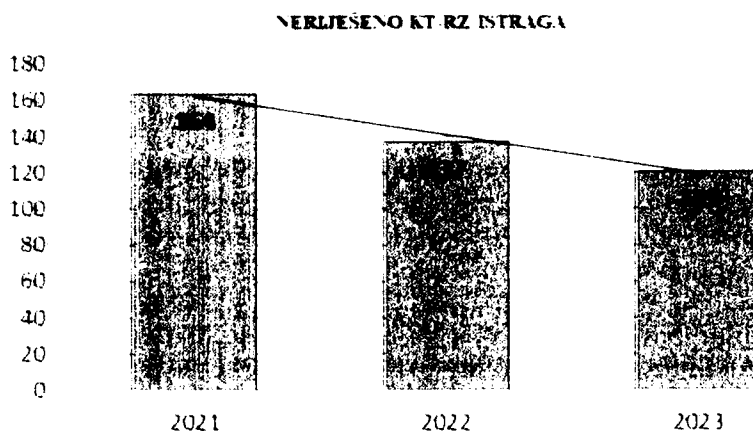
➤ *Tabelarni pregled rezultata rada u odnosu na istrage*

<i>Istrage - KTRZ predmetu</i>	<i>Predmeti</i>		<i>Lica</i>	
	2023	2022 ⁷	2023	2022
Prenesene istrage iz ranijih godina	137	164 ⁷	896	960
Broj naredbi o sprovođenju istrage u toku 2023. godine	23	21	138	145
Ukupno istraga u radu	160	185	1034	1105
Broj naredbi o obustavi istrage	13	20	112	110
Broj podignutih optužnica	17	20	70	62
Istrage riješene na drugi način	9	8	74	37
Ukupno riješeno prijava	39	48	256	209
Neriješene istrage na kraju izvještajnog perioda	121	137	778	896

⁷ Broj neriješenih istraga na kraju izvještajnog perioda 2021. godine.

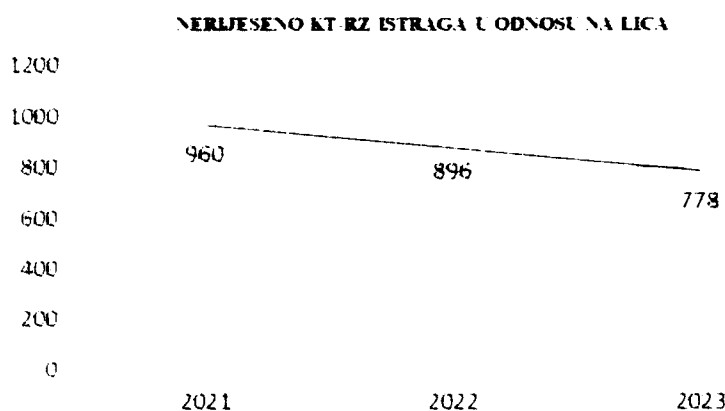
➤ *Tabelarni pregled neriješenih istraga u odnosu na predmete*

Grafikon 9.

Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih istraga u KTRZ predmetima za 16 ili za oko 11,67% predmeta, na osnovu čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih istraga ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužilaštva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

➤ *Tabelarni pregled neriješenih istraga u odnosu na lica*

Grafikon 10.

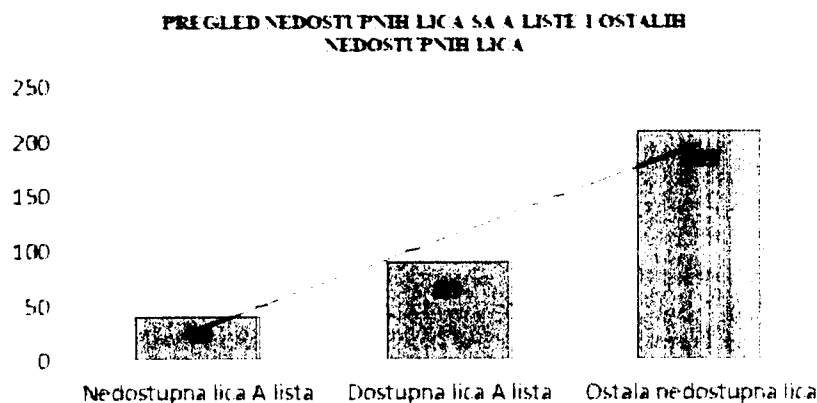
Iz navedenog tabelarnog i grafičkog pregleda vidljivo je da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja neriješenih prijava u KTRZ predmetima za 118 ili za oko 13,16% lica.

3.1.6 Nedostupna lica u odnosu na prijave i istrage

U izvještajnom periodu, zaključno sa 31.12.2023. godine, i dalje se vodi kao nedostupno 338 lica u 113 KTRZ predmeta Tužilaštva BiH, od toga 40 lica su lica oznake „A“. Navedena lica se nalaze u zemljama regije i ostalim zemljama svijeta za koje tužioc redovno preduzimaju aktivnosti predviđene zakonom (upućivanje zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć, raspisivanje potjernica i dr.).

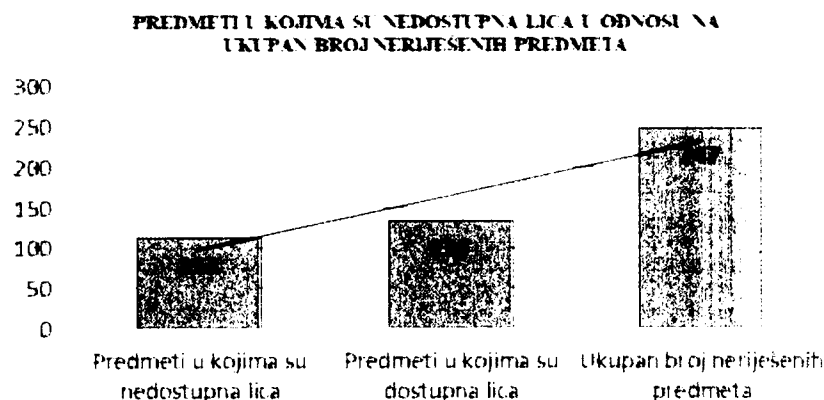
- *Tabelarni pregled nedostupnih lica u odnosu na prijave i istrage*

Grafikon 11.

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je u predmetima ratnih zločina i dalje veliki broj nedostupnih lica, što neposredno utiče na rješavanje predmeta ratnih zločina.

- *Tabelarni pregled predmeta u kojima su nedostupna lica u odnosu na ukupan broj neriješenih predmeta*

Grafikon 12.

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješenih 247 predmeta (121 istraga i 126 prijava), te da su u 113 ili oko 45,74% predmeta evidentirana nedostupna lica. Navedena činjenica u značajnoj mjeri otežava rad na predmetima ratnih zločina i ispunjavanje strateških ciljeva iz Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

3.1.7 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTA-RZ predmete

Odjel I je u odnosu na KTA-RZ predmete na početku izvještajnog perioda imao u radu 1023 predmeta koji su preneseni iz prethodnog perioda, tokom izvještajnog perioda zaprimljeno je 196 predmeta, tako da je bilo ukupno u radu 1399 predmeta. Tokom izvještajnog perioda riješen je 361 predmet, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu 1038 predmeta.

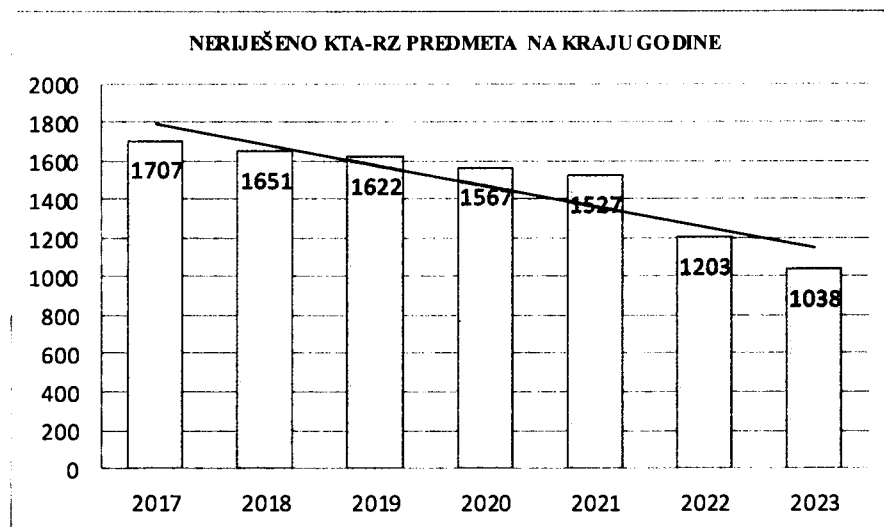

Kada je u pitanju rješavanje ove vrste predmeta, bitno je napomenuti da se radi o predmetima ratnih zločina čije rješavanje, u najvećem broju slučajeva, zavisi od svjedoka u smislu otkrivanja potrebnih činjenica za rješavanje predmeta ratnih zločina. Također, veći broj predmeta odnosi se na ekshumacije, čije rješavanje traje više godina iz razloga otežanog utvrđivanja identiteta ekshumiranih lica.

➤ *Tabelarni pregled KTA-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Godina	Neriješeno predmeta iz prethodnih godina	Primljeno predmeta u toku izvještajnog perioda	Ukupno u radu predmeta u toku izvještajnog perioda	Riješeno predmeta u toku izvještajnog perioda	Neriješeno predmeta na kraju izvještajnog perioda
2017			1894	187	1707
2018	1707	217	1924	273	1651
2019	1651	217	1868	246	1622
2020	1622	165	1787	220	1567
2021	1567	212	1779	252	1527
2022	1527	157	1684	481	1203
2023	1203	196	1399	361	1038

➤ *Grafički pregled neriješenih KTA-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Grafikon 13.

Također, na osnovu obrađenih statističkih podataka može se izvesti zaključak da je u posljednje dvije godine došlo do značajnog smanjenja broja neriješenih KTA-RZ predmeta u odnosu na prethodne godine, odnosno da je u periodu od 2017 – 2021. godine došlo do smanjenja broja KTA-RZ predmeta za 180, a da je u protekle dvije godine došlo do smanjenja za 489 predmeta KTA-RZ predmeta, što je također u skladu sa postavljenim ciljanim rezultatima iz Strateškog okvira i Revidiranom državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina.

3.1.8 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTN-RZ predmete

Odjel I je u odnosu na KTN-RZ predmete na početku izvještajnog perioda imao u radu 244 predmeta koji su preneseni iz prethodnog perioda, tokom izvještajnog perioda zaprimljena su 93 predmeta, tako da je u navedenom periodu bilo ukupno u radu 337 predmeta. Tokom izvještajnog perioda riješena su 93 predmeta, tako da su na kraju izvještajnog perioda ostala neriješena 244 predmeta.

Kada je u pitanju rješavanje ove vrste predmeta, bitno je napomenuti da se radi o predmetima ratnih zločina čije rješavanje u najvećem dijelu zavisi od aktivnosti policijskih agencija u Bosni i Hercegovini.

➤ *Tabelarni pregled KTN-RZ predmeta 2017-2023. godina*

Vrsta predmeta KTA-RZ	Neriješeno predmeta iz prethodnih godina	Primljeno predmeta u toku izvještajnog perioda	Ukupno u radu predmeta u toku izvještajnog perioda	Riješeno predmeta u toku izvještajnog perioda	Neriješeno na kraju perioda
2017			642	41	601
2018	601	38	639	112	527
2019	527	86	613	87	526
2020	526	85	611	234	377
2021	377	78	455	211	244
2022	244	125	369	125	244
2023	244	93	337	93	244

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da unazad tri godine nije dolazilo do promjene broja neriješenih KTN-RZ predmeta.

3.1.9 Rezultati rada Odjela I u odnosu na KTPOM predmete

Kada je riječ o KTPOM predmetima, tužioci Posebnog odjela za ratne zločine su imali u radu 9 predmeta i to 6 iz ranijeg perioda i 3 zaprimljena u izvještajnom periodu. U izvještajnom periodu riješili su 1 predmet, na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 8 predmeta.

3.1.10 Međunarodna saradnja i opća razmatranja

U toku 2023. godine Posebni odjel za ratne zločine Tužilaštva BiH je uložio značajne napore za postupanje u najsloženijim predmetima ratnih zločina, kao i za ostvarenje strateških ciljeva Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina (dalje: Revidirana državna strategija) i realizaciju preporuka Izvještaja sutkinje Joanne Korner. Stalna komisija za efikasnost i kvalitet tužilaštava VSTV-a BiH (dalje: Stalna komisija VSTV-a BiH), na sastanku 06.11.2023. godine razmatrala je Informaciju Tužilaštva BiH o realizaciji preporuka sutkinje Joanne Korner iz Izvještaja o napretku „Unapređenje procesuiranja predmeta ratnih zločina na državnom nivou u Bosni i Hercegovini“ za period 01.10.2021-01.06.2023. godine te usvojila relevantne zaključke kojima prihvata Informaciju Tužilaštva BiH o realizaciji preporuka sutkinje Joanne Korner, što Tužilaštvo BiH smatra izuzetnim uspjehom jer su prepoznati naponi na radu u kreiranju sistema za postupanje u najsloženijim predmetima u Posebnom odjelu za ratne zločine Tužilaštva BiH.

Ostvarivanje strateških ciljeva Revidirane državne strategije i strateškog cilja VII koji se odnosi na regionalnu saradnju, u izvještajnom periodu, ogleda se prije svega u sastancima postupajućih tužilaca iz Tužilaštva BiH sa tužiocima iz regije, sve u cilju postupanja u određenim predmetima ratnih zločina. U septembru 2023. godine je upriličena Regionalna konferencija tužilaca o saradnji i procesuiranju ratnih zločina na kojoj je doneseno niz zaključaka u cilju poboljšanja postupanja u predmetima sa nedostupnim licima, traženju nestalih, pitanja u vezi zaštićenih svjedoka, transparentnosti pravosuđa i sl. Na regionalnoj konferenciji učešće su uzeli predstavnici svih tužilaštava iz regije, entitetskih tužilaštava i tužilaštva BD BiH, predstavnici Tužilaštva Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne krivične sudove (dalje: Tužilaštvo MRMKS-a), predstavnici Evropske komisije, OSCE-a i drugih međunarodnih organizacija. Na regionalnoj konferenciji doneseno je niz zaključaka koji se odnose na bolju saradnju tužilaštava u vezi predmeta gdje su lica nedostupna pravosuđu u BiH i pitanje ustupanja predmeta na krivično gonjenje tužilaštvima u regiji. Nadalje, bitni zaključci su doneseni i u vezi stalne saradnje i

posredovanja u razmjeni podataka sa Tužilaštvom MRMKS-a i pitanja bitnih za postupanje po zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć po kojima još nije postupljeno i dr.

U toku 2023. godine o bitnim pitanjima regionalne saradnje kontinuirano je obavještavano Tužilaštvo MRMKS-a. Tužilaštvo BiH informiše Tužilaštvo MRMKS-a o upućenim zamolnicama za međunarodnu pravnu pomoć i zamolnicama upućenim putem zaključenih protokola u zemlje regije, a po kojim zamolnicama još nije postupljeno. Tužilaštvo BiH dva puta godišnje dostavlja Tužilaštvu MRMKS-a podatke o radu i niz drugih informacija u cilju sastavljanja polugodišnjeg izvještaja Vijeću sigurnosti UN-a. Tužilaštvo MRMKS-a je asistiralo u postupanju u prioritnim predmetima Odjela I Tužilaštva BiH koji su obavezujućim uputstvom glavnog tužioca Tužilaštva BiH određeni kao prioritni za rad u 2023. godini, sve u cilju postupanja u složenim predmetima shodno odredbama Revidirane državne strategije. Tužilaštvo MRMKS-a značajno podržava aktivnosti na radu u predmetima ratnih zločina gdje su lica nedostupna organima gonjenja u BiH, a koja lica se nalaze u zemljama regije. Naime, predstavnici MRMKS-a su ponudili da zajedničkim radom dva ureda MRMKS-a i Tužilaštva BiH doprinesu boljim rezultatima rada na prioritnim KTRZ predmetima za 2023. godinu. U julu i septembru 2023. godine održano je niz sastanaka svih postupajućih tužilaca Posebnog odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH i više predstavnika Tužilaštva MRMKS-a radi uspostavljanja rada na prioritnim predmetima ratnih zločina određenih za 2023. godinu.

Značajnu podršku u radu Posebnog odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH dao je i angažman međunarodnog pravnog savjetnika u Posebnom odjelu za ratne zločine Tužilaštva BiH. Glavni tužilac Tužilaštva BiH je podržao odluku tužioca Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne krivične sudove, g. Sergeja Brammertza, koji je kao savjetnika u Tužilaštvo BiH predložio g. Douglasa Stringera. Od februara 2023. godine u Tužilaštvu BiH je povremeno boravio međunarodni stručnjak, bivši viši zastupnik Tribunala i bivši tužilac Tribunala Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) i Međunarodnog rezidualnog mehanizma za međunarodne krivične sudove (u daljem tekstu: MRMKS), g. Douglas Stringer. Međunarodni stručnjak je angažovan na pružanju podrške Posebnom odjelu za ratne zločine Tužilaštva BiH, te sagledavanju stanja i poboljšanja organizacije rada u Odjelu I, a sve imajući u vidu rokove predviđene za okončanje rada na predmetima ratnih zločina određene Revidiranom državnom strategijom. Također, g. Stringer je direktno pomagao Tužilaštvu BiH u identifikaciji i pristupu dokazima Tužilaštva MRMKS-a kako bi se dodatno ubrzao rad na istragama i krivičnom gonjenju ratnih zločina.

Konferencija glavnih tužilaca Bosne i Hercegovine upriličena je u julu 2023. godine kada je razgovarano o sistemskim aspektima procesuiranja ratnih zločina i ostvarenju strateških ciljeva Revidirane državne strategije i pripadajućih aneksa. Pored Regionalne konferencije održane u septembru 2023. godine, gdje su sudjelovali svi predstavnici tužilaštava regije, u Hagu u decembru 2023. godine upriličen je sastanak predstavnika Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, predstavnika Tužilaštva MRMKS-a i Tužilaštva BiH na kojem je bilo riječi o pitanjima u vezi izmjena zaštitnih mjera svjedoka kako bi Sud MRMKS-a prihvatio navedeni zahtjev. Nadalje, razgovaralo se i o predmetima u kojima su evidentirana nedostupna lica, a koja lica se nalaze u zemljama regije, te korištenje EDS baze i JDB baze podataka prilikom postupanja u predmetima ratnih zločina.

Predmeta Odjela I, koji su riješeni putem regionalne saradnje, u izvještajnom periodu je bilo ukupno 6 KTRZ predmeta koji su ustupljeni drugom pravosuđu, od toga 1 KTRZ predmet nadležnim organima Republike Srbije u fazi istrage, a 5 predmeta nadležnim organima Republike Hrvatske i to

dva KTRZ predmeta u fazi optuženja, dva KTRZ predmeta u fazi istrage i jedan KTRZ predmet u fazi prijave.

Aktivnosti preduzete u prioritnim predmetima određenim za 2023. godinu značajno su doprinijele realizaciji strateškog cilja I i IV Revidirane državne strategije, pogotovo u pogledu nastojanja da se u složenim prioritnim predmetima iscrpe sve procesno-pravne mogućnosti usmjerene ka potpunom rješavanju krivičnog događaja i podizanju optužnice.

U postupku realizacije strateškog cilja III u Posebnom odjelu za ratne zločine u februaru 2023. godine izvršen je pregled složenosti svih KTRZ predmeta radi prioritnog procesuiranja složenijih predmeta ratnih zločina od strane Tužilaštva BiH, a sve u skladu sa odredbama Revidirane državne strategije. U toku 2023. godine kontinuirano se na polugodišnjem nivou vršilo ažuriranje svih KTRZ predmeta, a sa decembrom 2023. godine prikupili su se svi neophodni podaci za KTARZ i KTNZRZ predmete radi lakšeg praćenja rada na navedenim predmetima. O svim otvorenim KTRZ, KTARZ i KTNZRZ predmetima i detaljima postupanja u toku 2023. godine, Tužilaštvo BiH je početkom januara 2024. godine obavijestilo Stalnu komisiju za efikasnost i kvalitet tužilaštava Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (dalje: Stalna komisija VSTV-a BiH) kroz dostavljanje ranije određenih tabelarnih prikaza traženih podataka.

U cilju prioritnog procesuiranja složenijih predmeta ratnih zločina od strane Tužilaštva BiH, na osnovu odluka Suda BiH o ustupanju entitetskim tužilaštvima i Brčko distriktu BiH u skladu sa članom 27a. Zakona o krivičnom postupku BiH, Tužilaštvo BiH je ustupilo vođenje postupka za 7 KTRZ predmeta protiv 15 lica. U toku 2023. godine je preneseno vođenje postupka entitetskim tužilaštvima i Brčko distriktu BiH za 58 KTNZRZ predmeta i 27 KTARZ predmeta.

Tužilaštvo BiH je, u skladu sa preuzetim obavezama iz Revidirane državne strategije i Aneksa B, izvršilo neophodne provjere i sačinilo zbirnu ažuriranu informaciju o predmetima u kojima su evidentirana lica sa dodijeljenom oznakom „A“ od tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju („standardnu oznaku 'A' – dovoljno dokaza“). U skladu sa zaključcima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (dalje: VSTV BiH), informacije o predmetima u kojima su evidentirana lica sa oznakom „A“, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine redovno dostavlja Stalnoj komisiji VSTV-a BiH. Zaključno sa 31.12.2023. godine ukupno neriješenih lica „A“ u Tužilaštvu BiH je 129 lica u 51 KTRZ predmetu. Tužilaštvo BiH je ukupno završilo na različite načine 682 lica oznake „A“, a od tog broja je ustupljeno na postupanje drugim tužilaštvima u BiH ukupno 337 lica.

U izvještajnom periodu, zaključno sa 31.12.2023. godine, i dalje se vodi kao nedostupno 338 lica u 113 KTRZ predmeta Tužilaštva BiH, od toga 40 lica su lica oznake „A“. Navedena lica se nalaze u zemljama regije i ostalim zemljama svijeta, za koje tužioci redovno preduzimaju aktivnosti predviđene zakonom (upućivanje zamolnica za međunarodno pravnu pomoć, raspisivanje potjernica i dr.).

Podignute optužnice se u skladu sa Obavezujućim uputstvom glavnog tužioca objavljuju na web stranici Tužilaštva, čime je povećana transparentnost Tužilaštva BiH. Također, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je objavilo podatke o licima koja su od strane tužioca Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju dobila standardnu oznaku „A“.

Na regionalnim sastancima predstavnici Tužilaštva BiH naglašavaju da tužilaštva u regiji trebaju da ulože dodatne napore u traganju i utvrđivanju sudbine nestalih lica. U toku 2023. godine nastavljeno je postupanje u predmetu Tužilaštva BiH broj T20 0 KTARZ 0011667 16, koji predmet je pod nadzorom glavnog tužioca Tužilaštva BiH i rukovodioca Posebnog odjela za ratni zločin Tužilaštva BiH. U ovom predmetu se prikupljaju i provjeravaju informacije o mogućim lokacijama pojedinačnih i masovnih grobnica na području Bosne i Hercegovine. Na osnovu navedenog predmeta, SIPA je formirala Operativni tim „TERRA”, čiji članovi postupaju po naredbama Tužilaštva BiH. U predmetu broj T20 0 KTARZ 0011667 16, od njegovog formiranja do 31.12.2023. godine, pronađeno je i ekshumirano ukupno 106 lica. U toku 2023. godine pronađeno je i ekshumirano 12 tijela.

U cilju postupanja po strateškoj mjeri zaštite i podrške žrtvama i svjedocima Revidirane državne strategije, u izvještajnom periodu predstavnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Javnog tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije su održali sastanke radi postupanja u predmetu gdje je bila potrebna podrška svjedocima, oštećenima i žrtvama radi njihovog učešća u krivičnom postupku u predmetu ratnih zločina.

Tužilaštvo BiH je u izvještajnom periodu stavilo na raspolaganje i omogućilo svim tužiocima u Bosni i Hercegovini uvid i pristup podacima sveobuhvatne Centralizovane baze podataka ratnih zločina, te blagovremeno postupa po svim upućenim zahtjevima, čime je realizovan strateški cilj II Revidirane državne strategije.

Glavni tužilac i rukovodilac Posebnog odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH redovno su vršili nadzor nad provođenjem odredbi Revidirane državne strategije, kroz održavanje kolegija odjela i odsjeka, te po potrebi izvještavali o radu na predmetima ratnih zločina Nadzorni organ za praćenje sprovođenja Revidirane državne strategije i Stalnu komisiju VSTV-a BiH.

Istrage u predmetima ratnih zločina su zahtjevne i dugotrajne te uključuju veliki broj osumnjičenih lica, od kojih je određeni broj nedostupan pravosudnim organima BiH. Također, određene probleme predstavljaju svjedoci i oštećeni koji imaju prebivalište ili boravište van teritorije BiH, a ne pokazuju spremnost da svjedoče ili je njihov dolazak otežan zbog objektivnih okolnosti. Važno je istaći da se predmeti ratnih zločina većinom dokazuju putem svjedoka. Određeni broj svjedoka je lošijeg zdravstvenog stanja i starije životne dobi, što utiče na njihovu spremnost da svjedoče, zbog čega je u takvim situacijama Tužilaštvo pružalo pomoć svjedocima putem Odjela za podršku svjedocima.

U toku 2023. godine se nastavila kontinuirana edukacija tužilaca i stručnog osoblja Posebnog odjela za ratne zločine od strane domaćih i međunarodnih organizacija u cilju poboljšanja efikasnosti i kvaliteta rada na predmetima ratnih zločina.

4. REZULTATI POSEBNOG ODJELA ZA ORGANIZIRANI KRIMINAL, PRIVREDNI KRIMINAL I KORUPCIJU - ODJEL II

4.1 Rezultati rada - Odjel II u odnosu na prijave, istrage i optužnice u izvještajnom periodu

Ostvarena kolektivna norma Odjela za izvještajni period iznosi **120,95%**. Po odsjecima, ostvarena kolektivna norma iznosi: Odsjek za organizirani kriminal **147%**, Odsjek za privredni kriminal **212,82%**, Odsjek za korupciju **153,34%**, Odsjek za terorizam **168,71%**, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima **117,96%**, te Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine **119,84%**.

4.1.1 Rezultati rada Odjela II u odnosu na prijave

Na početku izvještajnog perioda u odnosu na KT predmete bilo je neriješeno 696 prijava protiv 2565 lica, u toku izvještajnog perioda zaprimljene su 564 prijave protiv 1997 lica, tako da je u navedenom periodu bilo ukupno u radu 1260 prijava protiv 4562 lica, tokom 2023. godine riješene su 522 prijave protiv 1632 lica, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješeno 738 prijava protiv 2930 lica.

➤ *Tabelarni pregled rezultata u odnosu na prijave*

Vrsta predmeta KT	Predmeti		Lica	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene prijave iz ranijih godina	696	689	2565	2496
Zaprimljene prijave u toku 2023. godine	564	513	1997	1778
Ukupno prijava u radu	1260	1202	4562	4274
Broj naredbi o nesprovođenju istrage	259	242	773	647
Broj naredbi o sprovođenju istrage	171	189	460	647
Prijave riješene na drugi način	92	75	399	415
Ukupno riješeno prijava	522	506	1632	1709
Neriješene prijave na kraju izvještajnog perioda	738	696	2930	2565

Iz prikazanog tabelarnog pregleda proizlazi da je na kraju izvještajnog perioda broj neriješenih prijava veći za 42 prijave i za 365 lica, ali da je i broj zaprimljenih prijava u 2023. godini veći za 51 prijavu i 219 lica.

4.1.1.1 Struktura inicijalnih dokumenata i podnosilaca prijava

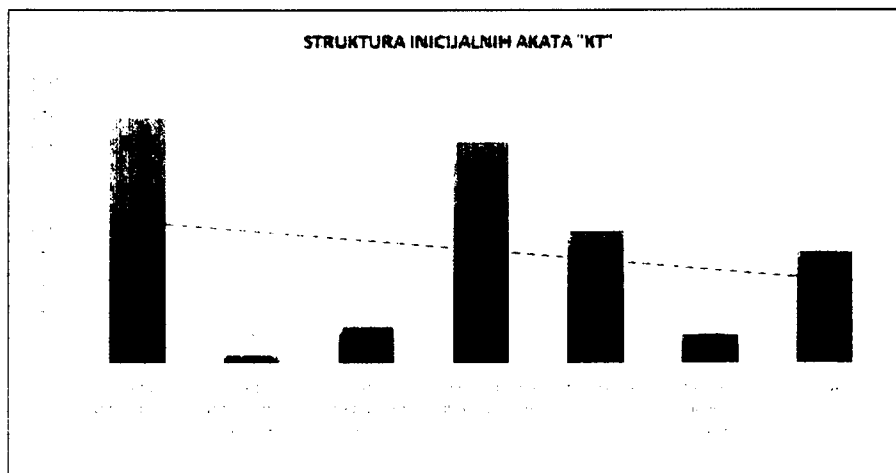
U toku 2023. godine Tužilaštvo BiH zaprimilo je 564 prijave protiv 1997 lica po kojima su formirani „KT“ predmeti, a u nastavku je prikazan tabelarni i grafički prikaz strukture podnosilaca prijava i strukture inicijalnih akata na osnovu kojih su formirani navedeni predmeti:

➤ *Tabelarni pregled inicijalnih akata u KT predmetima*

<i>Državna agencija inicijalnog akta</i>	<i>Izveštaj o izvršenom KD</i>	<i>Izveštaj o izvršenom KD za visoku korupciju</i>	<i>Izveštaj o preduzetim mjerama i radnjama</i>	<i>Krivične prijave</i>	<i>Infor.</i>	<i>Dost. na nadležno postupanje</i>	<i>DNA</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Državna agencija za istrage i zaštitu</i>	18	0	14	0	17	0	0	49
<i>Granična policija</i>	38	0	10	0	36	0	0	84
<i>UIO</i>	56	0	0	0	2	0	0	58
<i>Tužilaštvo BiH</i>	0	0	0	0	0	0	81	81
<i>Tužil. FBiH, RS i Brčko distrikta</i>	0	0	0	0	0	22	0	22
<i>MUP FBiH</i>	31	0	1	0	6	0	0	38
<i>MUP RS</i>	32	0	3	0	12	0	0	47
<i>MUP Brčko distrikta</i>	2	0	0	0	0	0	0	2
<i>Fizička i pravna lica</i>	0	0	0	86	9	0	0	95
<i>Anonimne prijave</i>	0	0	0	54	7	0	0	61
<i>Ag. za prev. korupcije</i>	0	0	0	8	0	0	0	8
<i>Ostalo</i>	0	0	0	12	7	0	0	19
UKUPNO	177	0	28	160	96	22	81	564

➤ *Grafički prikaz struktura inicijalnih akata u KT predmetima*

Grafikon 14.

- *Grafički prikaz odnosa izvještaja o izvršenom krivičnom djelu i ostalih inicijalnih akata*

ODNOS IZVJEŠTAJA O IZVRŠENOM KD I OSTALIH "KT" INICIJALNIH AKATA

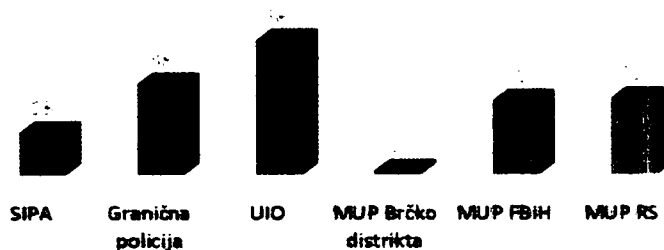

Grafikon 15.

Tokom 2023. godine povećan je broj izvještaja policijskih agencija u odnosu na ukupan broj inicijalnih dokumenata u odnosu na 2022. godinu, odnosno dostavljeno je 177 izvještaja, što procentualno iznosi oko 45,73% u odnosu na ukupan broj inicijalnih dokumenata, dok je u 2022. godini od strane policijskih agencija dostavljeno 135 izvještaja o izvršenom krivičnom djelu, što je procentualno iznosilo oko 26,31% u odnosu na ukupan broj dostavljenih inicijalnih dokumenata.

- *Grafički prikaz izvještaja o izvršenom krivičnom djelu struktura inicijalnih akata u KT predmetima*

GRAFIČKI PREGLED IZVJEŠTAJA O IZVRŠENOM KD U ODNOSU NA PODNOSIOCA

Grafikon 16.

Evidentno je da je tokom 2023. godine najveći broj izvještaja o izvršenom krivičnom djelu dostavila Uprava za indirektno oporezivanje BiH, odnosno 56 izvještaja ili oko 32,63%, Granična policija Bosne i Hercegovine 38 ili oko 21,46%, MUP RS 32 ili oko 18,07%, MUP-FBiH 31 ili oko 17,51%, Državna agencija za istrage i zaštitu BiH 18 ili oko 10,16%, Brčko distrikt BiH 2 ili oko 1,12%.

4.1.2 Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage

U izvještajnom periodu u predmetima Odjela II bilo je ukupno 317 otvorenih istraga protiv 1485 lica, pri čemu je u izvještajnom periodu otvorena 171 istraga protiv 460 lica, a iz ranijeg perioda preneseno je 146 predmeta protiv 1025 lica. Na dan 31.12.2023. godine riješeno je 170 istraga u odnosu na 606 lica. Tokom izvještajnog perioda obustavljeno je 60 istraga protiv 295 lica, podignuto je 108 optužnica protiv 229 lica, te su 2 istrage za 82 lica riješene na drugi način, tako da je ostalo neriješeno 147 istraga protiv 879 lica.

➤ *Rezultati rada Odjela II u odnosu na istrage*

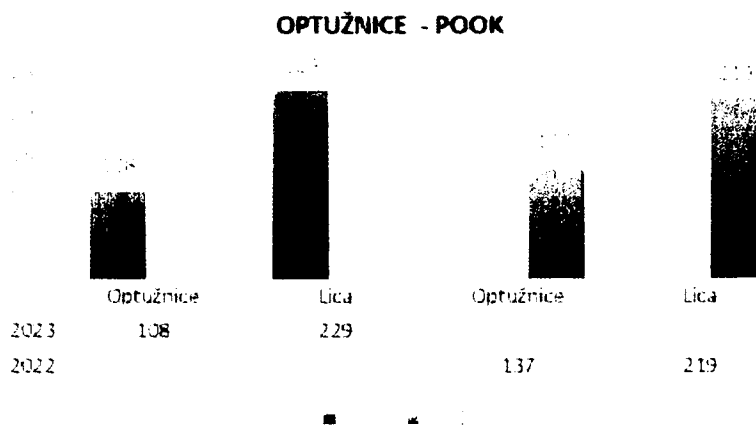
Rezultati rada u izvještajnom periodu u odnosu na istrage u Odjelu II	Predmeti		Lica	
	2023	2022	2023	2022
Prenesene istrage iz ranijih godina	146	162	1025	883
Broj naredbi o sprovođenju istrage u toku 2023. godine	171	189	460	647
Ukupno istraga u radu	317	351	1485	1530
Broj naredbi o obustavi istrage	60	65	295	257
Broj podignutih optužnica	108	137	229	219
Istrage riješene na drugi način	2	3	82	29
Ukupno riješeno istraga	170	205	606	505
Neriješene istrage na kraju izvještajnog perioda	147	146	879	1025

Iz navedenog tabelarnog pregleda vidljivo je da je broj neriješenih istraga u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, veći za 1 istragu i manji za 146 lica.

4.1.3 Rezultati rada Odjela II u odnosu na optužnice

Tužiocima Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju su, u izvještajnom periodu, podigli 108 optužnica protiv 229 lica. Potvrđeno je 113 optužnica u odnosu na 248 lica, odbijena je 1 optužnica u odnosu na 1 lice. U odnosu na 8 podignutih optužnica protiv 12 lica Sud BiH do kraja izvještajnog perioda nije donio odluku.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica Odjela II*

Grafikon 17.

Dakle, tokom 2023. godine tužioci Odjela II podigli su 108 optužnica protiv 229 lica, dok su u 2022. godini podigli 137 optužnica protiv 219 lica. Razlozi koji su neposredno uticali na smanjenje broja podignutih optužnica u 2023. godini, a samim tim i na smanjenje broja riješenih istraga, vezuju se za činjenicu da je na kolegiju tužilaca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, koji je održan 24.11.2021. godine, sa ciljem poboljšanja kvaliteta podignutih optužnica donesen zaključak po pitanju imovinskog cenzusa za krivično djelo Nedoizvoljen promet akciznih proizvoda iz člana 210a. i krivično djelo Nedoizvoljeno skladištenje robe iz člana 210b. Predmetnim zaključkom je definisano da se, u skladu sa poreznim propisima BiH, neće smatrati krivičnim djelom stavljanje u promet proizvoda koji nisu obilježeni kontrolnim i poreznim markicama, niti skladištenje akcizne robe u prostoriji koja nije registrovana za tu namjenu, ako se radi o količini do 100 kg duhana, odnosno 250 šteka cigareta ili zajedno (duhana i cigareta), čija ukupna vrijednost ne prelazi 10.000,00 KM, odnosno da je u tim slučajevima Uprava za indirektno oporezivanje dužna pokretati prekršajne postupke.

➤ *Tabelarni pregled podignutih optužnica u odnosu na krivična djela*

KRIVIČNO DJELO PROPISANO KRIVIČNIM ZAKONIMA U BOSNI I HERCEGOVINI	BROJ PODIGNutih OPTUŽNICA	
	PRED.	LICA
Član 145a. KZ BiH – Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti	1	1
Član 154. KZ BiH – Izborna prevara	1	5
Član 186. KZ BiH – Međunarodna trgovina ljudima	1	2
Član 189. KZ BiH – Krijumčarenje ljudi	28	36
Član 189a. KZ BiH – Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za izvršenje krivičnog djela 'krijumčarenje migranata'	3	9
Član 192. KZ BiH – Ugrožavanje osoba pod međunarodnopravnom zaštitom	1	1
Član 195. KZ BiH – Neovlašteni promet opojnim drogama	3	3
Član 202a. KZ BiH – Javno podsticanje na terorističke aktivnosti	1	1
Član 203a. KZ BiH – Neizvršavanje odluka visokog predstavnika	1	2
Član 205. KZ BiH – Krivotvorenje novca	11	11
Član 210. KZ BiH – Porezna utaja ili prevara	9	15
Član 210a. KZ BiH – Nedoizvoljen promet akciznih proizvoda	12	16
Član 210b. KZ BiH – Nedoizvoljeno skladištenje robe	3	3
Član 212. KZ BiH – Nedopuštena trgovina	1	1
Član 214. KZ BiH – Krijumčarenje	6	10
Član 215. KZ BiH – Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za krijumčarenje ili rasturanje neocarinjene robe	1	4
Član 217. KZ BiH – Primanje dara i drugih oblika koristi	1	1
Član 219. KZ BiH – Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem	1	1
Član 220. KZ BiH – Zloupotreba položaja ili ovlaštenja	3	6
Član 221. KZ BiH – Pronevjera u službi	1	1
Član 222. KZ BiH – Prevara u službi	1	1
Član 226. KZ BiH – Krivotvorenje službene isprave	1	1
Član 235. KZ BiH – Davanje lažnog iskaza	1	1
Član 241b. KZ BiH – Napad na službeno lice u vršenju poslova sigurnosti, otkrivanju ili lišenju slobode počinitelja krivičnih djela	3	3
Član 249-210a. KZ BiH – Udruživanje radi činjenja krivičnih djela - Nedoizvoljen promet akciznih proizvoda	1	4

Član 250-195. KZ BiH - Organizirani kriminal - Neovlašteni promet opojnim drogama	7	65
Član 250-208. KZ BiH – Organizirani kriminal – Krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i tegova	1	4
Član 250-209. KZ BiH - Organizirani kriminal – Pranje novca	2	17
Član 250-214. KZ BiH – Organizirani kriminal – Krijumčarenje	1	2
Član 315. KZ RS – Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja	1	2
UKUPNO:	108	229

U toku izvještajnog perioda, po optužnicama Odjela II doneseno je ukupno 114 prvostepenih presuda protiv 218 lica. Ukupan broj osuđujućih prvostepenih presuda je 113 protiv 212 lica, od toga je u 51 presudi protiv 109 lica izrečena zatvorska kazna, u 57 presuda protiv 88 lica izrečene su uslovne osude i u 5 presuda protiv 15 lica izrečene su novčane kazne, dok je 5 lica oslobođeno optužbi. Broj odbijajućih presuda je 1 u odnosu na 1 lice.

U izvještajnom periodu je na prvostepene presude uloženo 11 žalbi protiv 27 lica, od čega je 6 žalbi protiv 11 lica uvaženo, a 6 žalbi protiv 15 lica je odbijeno.

Također, doneseno je 119 pravosnažnih presuda protiv 234 lica. Pravosnažno osuđujućih presuda je bilo 116 protiv 219 lica, dok je pravosnažno oslobađajućih presuda bilo 2 za 14 lica, te je donesena 1 odbijajuća pravosnažna presuda u odnosu na 1 lice.

Po optužnicama ovog tužilaštva, u izvještajnom periodu ukupno je pravosnažnim presudama izrečena 181 godina i 4 mjeseca kazni zatvora i novčane kazne u ukupnom iznosu od 5.335.500,00 KM.

U toku 2023. godine bila su ukupno 74 sporazuma o priznanju krivice za 145 lica. Sud Bosne i Hercegovine je prihvatio 80 sporazuma o priznanju krivice za 154 lica, dok je za 1 predmet u odnosu na 1 lice sporazum odbijen. Sud BiH, do kraja 2023. godine, nije donio odluku za predloženih 6 sporazuma protiv 9 lica.

U izvještajnom periodu predloženo je oduzimanje imovinske koristi u iznosu od 13.159.973,74 KM, dok je privremeno blokirana imovina u iznosu od 31.796.019,13 KM, prvostepenim presudama oduzeta je imovinska korist u iznosu od 119.247,79 KM i drugostepenim presudama trajno oduzeta imovinska korist u iznosu od 4.223.540,99 KM.

Bitno je naglasiti da je u izvještajnom periodu privremeno blokirana imovina i predloženo oduzimanje imovinske koristi u višemilionskim iznosima, što je u dosadašnjim rezultatima rada tužilaštva, od njegovog osnivanja, najveća vrijednost blokiranog, odnosno predložene nezakonite imovinske koristi za oduzimanje.

4.1.4 Rezultati rada u odnosu na ostale vrste predmeta

Kada su u pitanju predmeti sa oznakama „KTA“, u izvještajnom periodu tužiocima su radili po raznim izvještajima i informacijama te je ove vrste predmeta (KTA, KTAK, KTAO, KTAPO i KTAT) ukupno u radu bilo 1797, s tim da je 731 predmet zaprimljen u izvještajnom periodu, dok je 1066 preneseno iz ranijeg perioda. Na kraju izvještajnog perioda riješeno je 840 „KTA“ predmeta, dok je u radu ostalo 957 predmeta ove oznake.

Kada su u pitanju predmeti sa oznakama „KTN“, u izvještajnom periodu tužioci su radili po raznim izvještajima i informacijama, te je (KTN, KTNK, KTNO, KTNPO i KTNT) u toku izvještajnog perioda bilo ukupno u radu 422, u toku izvještajnog perioda zaprimljeno je 70 predmeta, dok su 352 predmeta prenesena iz ranijeg perioda, u toku izvještajnog perioda riješen je 91 predmet, tako da je u radu ostao neriješen 331 predmet.

Kada su u pitanju predmeti u kojima su počinioci maloljetna lica (KTM), Tužilaštvo BiH ima znatno manji broj ove vrste predmeta u odnosu na druga tužilaštva u BiH. U izvještajnom periodu bila su u radu 3 predmeta, u toku izvještajnog perioda riješena su 2, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostao neriješen 1 predmet.

U odnosu na KTPOM/KTEKS predmete, u 2023. godini u radu su bila 304 predmeta. Od ovog broja, 193 predmeta su prenesena iz prethodne godine, dok je 111 predmeta zaprimljeno u izvještajnom periodu. Tokom 2023. godine riješeno je 229 predmeta. U radu je ostalo 75 predmeta.

➤ *Tabelarni pregled svih vrsta KTA i KTN predmeta, KTPOM, KTEKS i KTM predmeta*

Vrsta predmeta	Preneseno iz prethodne godine	Zaprimljeno predmeta u 2023. godini	Ukupno u radu	Riješeno predmeta u izvještajnom periodu	Ostalo neriješeno krajem 2023.
KTA	504	254	758	470	288
KTN	163	11	174	41	133
KTAK	302	268	570	220	350
KTNK	32	8	40	7	33
KTAO	57	64	121	43	78
KTNO	9	4	13	2	11
KTAPO	157	127	284	81	203
KTNPO	142	42	184	37	147
KTAT	46	18	64	26	38
KTNT	6	5	11	4	7
KTPOM	166	55	221	168	53
KTEKS	27	56	83	61	22
KTM	3	0	3	2	1
UKUPNO	1614	912	2526	1162	1364

Na osnovu navedenih podataka vidljivo je da je u odnosu na navedene vrste predmeta iz prethodnog izvještajnog perioda preneseno 1614 predmeta, da je u toku izvještajnog perioda zaprimljeno 912 predmeta, da je ukupno u radu bilo 2526 predmeta, da su u toku izvještajnog perioda riješena 1162 predmeta, te da je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu 1364 predmeta. Tužilaštvo je u izvještajnom periodu riješilo značajan broj predmeta iz prethodnog perioda, odnosno broj neriješenih predmeta smanjen je u 2023. godini za 250 predmeta ili za oko 15%.

4.1.5 Rezultati rada po tužilačkim odsjecima Odjela II

Tužioci Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju su, prema izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koje su objavljene u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, broj: 41/21 od 02.07.2021. godine raspoređeni u šest odsjeka i to:

Odsjek za organizirani kriminal, Odsjek za korupciju, Odsjek za privredni kriminal, Odsjek za terorizam, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

Kao što je navedeno, ostvarena kolektivna norma Odjela II za izvještajni period iznosi 147,20%. Po odsjecima, ostvarena kolektivna norma iznosi: Odsjek za organizirani kriminal 147,00%, Odsjek za privredni kriminal 212,82%, Odsjek za korupciju 153,34%, Odsjek za terorizam 168,71%, Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima 117,96%, te Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine 119,84%.

U daljem tekstu prikazani su rezultati rada Odsjeka za privredni kriminal, Odsjeka za terorizam, Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima i Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Rezultati u odnosu na Odsjek za korupciju i Odsjek za organizirani kriminal detaljno su obrazloženi u poglavlju 5. ove informacije („Ostvareni rezultati rada na predmetima korupcije i organiziranog kriminala“).

4.1.5.1 Rezultati rada Odsjeka za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima

Odsjek za krijumčarenje ljudi i trgovinu ljudima je 2023. godine ostvario normu **117,96%**. Tokom 2023. godine fokus Odsjeka je bio na predmetima koji se odnose na krivično djelo Krijumčarenje ljudi iz člana 189. stav 1. KZ-a BiH, što je rezultiralo podizanjem većeg broja optužnica za koje je Sud izrekao osuđujuće presude. Posebno izdvajamo osuđujuću prvostepenu presudu Hamidović i dr. za međunarodnu trgovinu ljudima, te presudu Ahmed Iftikar koji je kao organizator grupe za krijumčarenje ljudi, na osnovu zaključenog sporazuma o priznanju krivice, osuđen na kaznu zatvora u trajanju tri godine.

Tužilaštvo BiH je isključivo nadležno za procesuiranje predmeta krivičnih djela Krijumčarenja ljudi kroz inkriminaciju člana 189. i 189a. KZ-a BiH. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji POOK-a, Odsjek za krijumčarenje ljudi i borbu protiv trgovine ljudima čine ukupno četiri tužioca koja su prošla specijalističke obuke i treninge na polju trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi. Odsjekom rukovodi šef odsjeka. Tužioci iz odsjeka su članovi i radnih grupa za izradu instrumentarija za zaštitu žrtava trgovine ljudima i sudjeluju u aktivnostima vezanim za borbu protiv krijumčarenja ljudi.

Trenutno su tužioci uključeni u radnu grupu Ministarstva pravde BiH za izradu nacrta Zakona o uspostavljanju fonda za naknadu štete žrtvama trgovine ljudima, kao i u radnu grupu Ministarstva sigurnosti za izradu nacrta Strategije za suprotstavljanje trgovini ljudima 2024-2027. Ujedno, tokom kalendarske godine 2023. godine, tužilac Odsjeka je sudjelovao kao član grupe u izradi Smjernica VSTV-a za trgovinu ljudima. Odsjek je dao doprinos u izradi Obavezujućeg uputstva za naknadu štete žrtvama trgovine ljudima u Tužilaštvu BiH, koje je stupilo na snagu 13.01.2023. godine, odnosno novih uputstava donesenih na osnovu usvojenih Smjernica VSTV-a o zaštiti prava žrtava i to Obaveznog uputstva glavnog tužioca od 23.08.2023. godine.

Važna karika u borbi protiv krijumčarenja ljudi jeste i rad Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije. Sastanci Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije se redovno održavaju jednom mjesečno. Ispred Tužilaštva BiH, Udarnom grupom predsjedava glavni tužilac i u sastav grupe ulaze dva tužioca iz Odsjeka za krijumčarenje ljudi i borbu protiv trgovine ljudima.

Udarne grupe održava redovno sastanke i kroz rad udarne grupe doprinosi se razmjeni podataka, iskustava i potrebnih radnji i mjera kako bi se suzbila trgovina ljudima i ilegalne migracije. Tokom 2022. godine Udarnoj grupi su se pridružili novi članovi - uključeni su predstavnici Službe za poslove sa strancima, te je inicirano da rad Udarne grupe, u svojstvu posmatrača, prate i inspektori rada FBiH, RS i Distrikta Brčko.

Tokom 2023. godine tužioci Odsjeka su preduzimali istražne radnje u više predmeta krijumčarenja ljudi, koji su rezultirali podizanjem optužnice. **Od 108 optužnica POOK-a 32 optužnice** se odnose na ovaj Odsjek i to 31 za krijumčarenje, 1 za trgovinu ljudima. To je skoro trećina optužnica POOK-a, a što pokazuje da Tužilaštvo BiH intenzivno radi na ovim predmetima.

Nadalje, kroz rad na predmetu ostvarivana je saradnja sa kontakt tačkom EUROPOL-a, sa SELEC-om, Interpolom i EUROJUST-om u više predmeta.

Poredeći prikupljene statističke podatke za 2023. godinu, priliv je skoro identičan 2022. godini, ali rezultati Odsjeka su daleko bolji, prije svega zahvaljujući dodatnom pojačanju kapaciteta Odsjeka.

Putem sistema TCMS prikupljeni su podaci o krivičnom djelu Krijumčarenja ljudi iz člana 189. KZ-a BiH i krivičnom djelu Organiziranje grupe ljudi ili udruženja za izvršenje krivičnog djela 'krijumčarenje migranata' iz člana 189a. KZ-a BiH za 2023. godinu kako slijedi:

1. Prijave 95 prema 164 lica, ukupno u radu tokom 2023. godine se nalazi 189 predmeta protiv 408 lica (94 prijave prema 244 lica iz prethodnog perioda+prijave 2023)
2. Tokom 2023. godine riješena 104 predmeta prema 191 licu, ostalo u radu 85 predmeta prema 217 lica
3. Tokom 2023. godine podignuta 31 optužnica prema 45 lica, 13 obustava prema 33 lica, 59 nesprovođenja istrage prema 120 lica.

U odnosu na krivično djelo Međunarodna trgovina ljudima iz člana 186. KZ-a BiH i Organizirana međunarodna trgovina ljudima iz člana 186a. KZ-a BiH:

1. Prijave 3 protiv 13 lica, ukupno u radu tokom 2023. godine 10 predmeta protiv 38 lica (7 predmeta protiv 25 lica iz prethodnog perioda+prijave 2023)
2. Tokom 2023. godine riješeno 5 predmeta protiv 27 lica, ostalo u radu 5 predmeta protiv 11 lica
3. Tokom 2023. godine podignuta optužnica za međunarodnu trgovinu ljudima protiv dva lica, obustava u jednom predmetu prema 5 lica, 3 naredbe o nesprovođenju prema 14 lica i 6 lica riješeno na drugi način.

Poredeći rezultate Odsjeka u odnosu na prošlu godinu, zabilježen je rast broja optužnica i broja riješenih predmeta. Priliv predmeta ostaje približan nivou od 2022. godine.

Tokom izvještajnog perioda 2023. godine, pod nadzorom Tužilaštva BiH provedeno je više radnji usmjerenih na prikupljanje dokaza u odnosu na krivično djelo krijumčarenja ljudi i organiziranog oblika krijumčarenja ljudima, od kojih ističemo realizaciju pretresa u predmetu oznake OA Barbados, OA RAV i OA Štek.

Akcija OA Barbados - vođena je paralelna istraga sa MUP-om Republike Srbije uz sadejstvo sa SELEC-om i rezultirala je razbijanjem organizirane grupe za krijumčarenje, istraga je u toku i očekuje se podizanje optužnice u prvom kvartalu 2024. godine.

Akcija OA RAV je provedena sa SIPA-om i razbijena je kriminalna grupa koja je djelovala na području Sarajeva i vršila prihvata migranata iz Srbije, njihov smještaj i potom prevoz za Hrvatsku. OA Štek je bila usmjerena na organiziranu grupu i pravna lica koja su teretnim motornim vozilima prebacivala u skrivenim dijelovima migrante za Hrvatsku.

Krajem 2023. godine okončana je istraga i podignuta optužnica protiv grupe za krijumčarenje OA Taurus u akciji koja je rađena zajedno sa RH tokom 2018. godine.

Tokom 2023. godine podignuta je optužnica za međunarodnu trgovinu ljudima i krijumčarenje ljudi protiv dva optužena lica, migranta koji se terete da su vršili seksualno iskorištavanje maloljetnih migranata u prihvatnim centrima u BiH. U ovom predmetu ostvarena je saradnja sa EUROPOL-om i pribavljanje dokaza iz RH od strane kontakt tačke BiH za EUROPOL. Nadalje, tokom 2023. godine zaprimljena je prijava i koordinirane su aktivnosti u vezi istrage međunarodne trgovine ljudima strane državljanke Filipina. Postupajući tužilac je tokom istrage primijenio Smjernice VSTV-a i Obavezno uputstvo glavnog tužioca za zaštitu žrtava, te je u ovom predmetu aktivno uključena podrška službenika Odjela za podršku svjedocima, žrtvi dodijeljena pravna pomoć i punomoćnik, te provedeno vještačenje kako bi se stekli uslovi za dosuđivanje naknade štete. Predmetna istraga je okončana krajem 2023. godine.

Ističemo i fokus u borbi protiv krijumčarenja ljudi u kamionima i skrivenim dijelovima kamiona. Pooštrena je kaznena politika. Tokom 2023. godine u dva predmeta u kojima su kao sredstva izvršenja krivičnog djela korišteni kamioni izrečene su zatvorske kazne od godinu dana i novčane od 5000 i 10000 KM, te oduzimanje kamiona i prikolica. Krajem 2023. godine sprovedene su PIR prema pravnom licu i osumnjičenima koji su grupa za organizirani kriminal i vrše transport migranata kamionima.

Udarna grupa je podnijela inicijativu za izmjenu i dopunu KZ-a BiH s ciljem da se omogući bolje procesuiranje prevoznika, tj. stava 2. krivičnog djela krijumčarenja.

Tokom 2023. godine u više predmeta su inicirane PIR i zadokumentovani organizirani prevozi migranata od strane taksi vozača koje angažuju organizatori. Napominjemo da su donesene presude za taksiste u odnosu na koje su primjenjivanje posebne istražne radnje, a također je podnesena inicijativa za izmjenu KZ-a BiH, kako bi se efikasnije mogli procesuirati taksisti, vozači migranata.

Primijećen je trend tokom 2023. godine da primat organizatora i počinitelja krijumčarenja preuzimaju lica iz migrantske populacije. Posebno su intenzivirani slučajevi upotrebe čamaca za prevoz migranata od samih migranata iz Srbije u BiH i iz BiH za RH, pa tako pratimo i borimo se protiv organiziranih grupa za krijumčarenje migranata koje dolaze iz Srbije, gdje tužilac koordinira sve aktivnosti sa tužilaštvom R Srbije.

Intenzivirane su aktivnosti u borbi protiv turskih državljana koji zloupotrebljavaju bezvizni režim da bi bili prokrijumčareni za EU. U toku 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, udvostručen je broj podignutih optužnica, kao i pritvora u odnosu na strane državljane, a također je pooštrena i kaznena politika u odnosu na krivična djela krijumčarenja ljudi.

Postignuti rezultati su ostvareni nakon formiranja posebnog spisa za brzo djelovanje i razmjenu informacija o migrantima.

Također, tužioci Odsjeka za borbu protiv krijumčarenja ljudi su postupali i koordinirali pretrase prihvatnih centara u Blažuju i Lipi, te su preduzimali radnje i aktivnosti usmjerene na lociranje grupe migranata kod kojih je pronađeno oružje u neposrednoj blizini granice sa RH.

Pored svih poslova i zadataka, tužioci su sudjelovali u izradi nove strategije za suprotstavljanje trgovini ljudima i dali aktivnu podršku za krijumčarenje i trgovinu ljudima.

4.1.5.2 Rezultati rada Odsjeka za privredni kriminal

Odsjek za privredni kriminal je ostvario godišnju normu od **212,82%**. U toku 2023. godine, u Odsjeku za privredni kriminal fokus je stavljen na predmete organiziranog finansijskog kriminala, pa je s tim u vezi otvoren i značajan broj istraga, kao i podignut veći broj optužnica.

Od podignutih optužnica tokom 2024. godine, a koje se odnose na organizirani finansijski kriminal, posebno treba naglasiti optužnicu u predmetu „Bosnalijek”, gdje je pribavljena protivpravna imovinska korist u iznosu od 10.849.609,43 KM.

Uz optužnicu u predmetu „Bosnalijek”, treba naglasiti i optužnice proizašle iz predmeta kodnog naziva „Karat”, u kojem je stečena protivpravna imovinska korist u velikim iznosima, a u kojem će u narednom periodu, uz već podignute optužnice, biti podignut još određeni broj optužnica. Uz navedene predmete, u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine u radu su i drugi predmeti vezani za kvalifikovani oblik „Porezne utaje ili prevare” iz člana 210. stav (4) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine u kojima je na osnovu pravosnažnih presuda Suda Bosne i Hercegovine trajno oduzeta imovinska korist u iznosu od 797.154,53 KM.

Tokom 2023. godine, donesene su i dvije pravosnažne presude u predmetima organiziranog finansijskog kriminala i to u predmetima TCMS broj: T20 0 KTPO 0015566 18 i TCMS broj: T20 0 KTPO 0018328 19, gdje su pravnim licima izrečene novčane kazne od 2.500.000,00 KM u svakome predmetu pojedinačno, odnosno, u ukupnom iznosu od 5.000.000,00 KM.

Nadalje, treba naglasiti i da je otvoren veći broj istraga u vezi sa krivičnim djelom „Pranje novca” iz člana 209. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, između ostalog i istraga koja je u završnoj fazi, a rađena je putem zajedničkog istražnog tima sastavljenog od tužilaca, istražilaca i saradnika iz Bosne i Hercegovine i Republike Slovenije i ubrzo se očekuje donošenje tužilačke odluke koja će rezultirati podizanjem optužnice.

4.1.5.3 Rezultati rada Odsjeka za terorizam

Odsjek za terorizam je tokom 2023. godine ostvario normu od 168,71%. Tužioci su donošenjem tužilačkih odluka riješili 45 predmeta, od toga sa oznakom KTT 15 predmeta sa oznakom KTAT 26 predmeta i sa oznakom KTNT 4 predmeta.

Bitno je naglasiti da su tužioci ovog Odsjeka, po Obaveznom uputstvu o sprovođenju finansijske istrage u predmetima terorizma i predmetima povezanim sa terorizmom, sprovođili finansijske istrage u svim predmetima terorizma.

Kao i ranijih godina, primjetan je smanjen priliv spisa u Odsjeku terorizma sa prestankom sukoba na području Sirije i Iraka i poraza tzv. države ISIL. Još uvijek su aktivni predmeti „stranih boraca“, s obzirom da su u istim predmetima raspisane potjernice i u saradnji sa međunarodnim partnerima očekujemo deportaciju navedenih lica na teritoriju BiH, ali se ne može precizirati vremenski okvir same deportacije. U izvještajnom periodu su još uvijek bile na snazi potjernice za 32 lica, od čega se jedno lice dobrovoljno vratilo u BiH, te je lišeno slobode i nalazi se u pritvoru. Osim ovog predmeta, tokom 2023. godine su bile aktuelne istrage u još tri predmeta, od kojih se u jednom predmetu također radi o povratniku sa stranog ratišta, dok su u ostala dva predmeta lica osumnjičena za krivično djelo Javno podsticanje na terorističke aktivnosti. Oba predmeta su inicirana na osnovu informacija policijskih agencija partnerskih zemalja.

Tužioci Odsjeka za terorizam aktivno saraduju sa pravosudno-policijskim i obavještajnim institucijama i imaju dobru saradnju sa partnerskim zemljama u borbi protiv terorizma, koji predstavlja opasnost na globalnom planu. Borbi protiv terorizma u BiH značajno doprinosi i rad Udarne grupe za borbu protiv terorizma i jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma, kojom rukovodi glavni tužilac Tužilaštva BiH, a čiji su članovi rukovodioci sigurnosnih i policijskih i drugih agencija na državnom nivou. Udarne grupa je redovno održavala sastanke u izvještajnom periodu, te je ista podnijela više inicijativa i prijedloga, pa je tako upućena inicijativa da se ubrza izrada i usvajanje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, zatim prijedlog Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine da preduzme aktivnosti na sačinjavanju nacrtu odluke i imenovanju članova Udarne grupe na način da se kao članovi odrede pozicije unutar institucija, a da to ne bude personalno određivo imenom i prezimenom lica koja su trenutno na tim pozicijama. Udarne grupa je također uputila inicijativu Delegaciji Evropske unije u BiH za obezbjeđenje finansijskih sredstava za nabavku novog sistema za zakonito presretanje telekomunikacija za potrebe policijskih tijela u BiH, te je većinskim glasovima dala pozitivno mišljenje na prijedlog MUP-a RS da se jedno lice (Borovac Enes) stavi na listu označenih lica prema kojima će se primjenjivati restriktivne mjere.

Tužioci i stručno osoblje Odsjeka su također tokom 2023. godine sudjelovali u radu i sastancima Balkanske regionalne udarne grupe za borbu protiv terorizma, gdje su razmjenjivane pozitivne prakse iz procesuiranja predmeta terorizma i gdje je vršena razmjena dokaza i informacija o borbama sa stranih ratišta porijeklom sa Balkana.

Također, u saradnji sa međunarodnim partnerima tužioci i stručno osoblje Odsjeka za terorizam Tužilaštva BiH redovno prisustvuju obukama koje se organizuju u i van BiH, a odnose se na procesuiranje svih oblika terorizma i finansiranja terorizma.

4.1.5.4 Rezultati rada Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH

Odsjek za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine ostvario je normu od **119,84%**. Tužioci Odsjeka za međunarodnu pravnu pomoć i ostala krivična djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH postupaju po predmetima pružanja međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima u skladu sa Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima, bilateralnim i multilateralnim ugovorima Bosne i Hercegovine, koji se odnose na sprovođenje postupka ekstradicije, preuzimanje krivičnog gonjenja od strane države, preuzimanje izvršenja krivičnih sankcija izrečenih u drugim državama od strane Bosne i Hercegovine, pružanje pravne pomoći u smislu sprovođenja istražnih radnji (prikupljanja dokaza, saslušanja svjedoka i sl.), te su nadležni za otkrivanje i gonjenje počinitelja krivičnih djela iz Glave XV Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH) (krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina), svih krivičnih djela iz Glave XX Krivičnog zakona BiH (krivična djela protiv pravosuđa), izuzev krivičnog djela Kršenje zakona od strane sudije iz člana 238. KZ-a BiH, svih krivičnih djela iz Glave XXI Krivičnog zakona BiH (krivična djela protiv autorskih prava), svih krivičnih djela iz Glave XXI A (krivična djela protiv Oružanih snaga BiH), krivično djelo Neizvršavanje naredbi i presuda Međunarodnog krivičnog suda iz člana 203. KZ-a BiH, kao i krivično djelo Neizvršavanje odluka visokog predstavnika iz člana 203a. KZ-a BiH i drugih krivičnih djela propisanih zakonima Bosne i Hercegovine.

Krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina koja se odnose na krivično djelo Izborna prevara iz člana 154. KZ-a BiH i ostala krivična djela koja se odnose na izbore propisana odredbama člana 150. do člana 155. KZ-a BiH, te je Odlukom visokog predstavnika u BiH donesen Zakon o dopuni KZ-a BiH - krivično djelo Podmićivanje na izborima i u službi koja se finansira iz javnih sredstava, član 219b. KZ-a BiH, po kojem postupaju tužioci iz Odsjeka za korupciju. Tužioci odsjeka su tokom 2023. godine, u skladu sa zaključcima VSTV-a BiH i uputstvom glavnog tužioca Tužilaštva BiH prioritetno postupali po većem broju prijava dostavljenih od strane CIK-a, političkih stranaka, fizičkih lica i dr., koje se odnose na nezakonitosti u vezi provođenja izbora, a u vezi sa krivičnim djelima propisanim KZ-om BiH. Nakon manje od tri mjeseca od održavanja Općih izbora, Tužilaštvo BiH je podiglo 1 optužnicu protiv 2 lica zbog krivičnog djela Izborna prevara iz člana 154. KZ-a BiH, u vezi sa članom 26. i članom 29. istog zakona, koja optužnica je potvrđena od strane Suda Bosne i Hercegovine i suđenje je u toku. Zaprimito je cca 200 prijava u kojima se navode određene neregularnosti vezano za izborni proces u Bosni i Hercegovini, od čega je cca 100 prijava ustupljeno na nadležno postupanje tužilaštvima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Poseban problem u radu tužilaca predstavlja činjenica da se Tužilaštvu ne dostavljaju izvještaji nadležnih agencija o izvršenom krivičnom djelu i počiniocima vezano za krivična djela izbornih

prevara. Glavni tužilac je donio Obavezujuće uputstvo kojim je naložio da se svi predmeti vezano za gore navedeno moraju okončati do 01.07.2023. godine.

Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti - važno je dati poseban osvrt na aktivnosti Tužilaštva Bosne i Hercegovine koje se preduzimaju u cilju procesuiranja krivičnih djela iz člana 145a. KZ-a BiH (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, dopuna KZ-a BiH od 22.07.2021. godine), te izazovima sa kojima se tužioci suočavaju. Naime, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu dana 22.07.2021. godine donio je Dopunu Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine kojom se, između ostalog, u određenim okolnostima kriminalizuju odobravanje, poricanje, grubo umanjivanje ili pokušaj opravdavanja zločina genocida, zločina protiv čovječnosti ili ratnih zločina utvrđenih pravosnažnom presudom u skladu s Poveljom Međunarodnog vojnog suda pridruženom uz Londonski sporazum od 8. augusta 1945. ili Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju ili Međunarodnog krivičnog suda ili suda u Bosni i Hercegovini.

Poseban problem u radu tužilaca predstavlja činjenica da se Tužilaštvu ne dostavljaju izvještaji nadležnih agencija o izvršenom krivičnom djelu i počiniocima vezano za krivična djela iz člana 145a. stav 1. (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti) i člana 145a. stav 3. (negiranje genocida). Tužilaštvo je u protekloj godini zaprimilo veći broj prijava putem e-maila, posebno u vezi krivičnih djela iz člana 145a. stav 1. i 3. KZ-a BiH, koje se uglavnom odnose na objave putem Facebooka i komentare na te objave, a sam način provjera i dokazivanja je dugotrajan iz razloga upućivanja zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći Facebook kompaniji sa sjedištem u USA, što u značajnoj mjeri povećava obim poslova i zadataka ovog odsjeka. U toku 2022. godine Tužilaštvu Bosne i Hercegovine od strane policijskih agencija nije dostavljen niti jedan izvještaj o počinjenom navedenom krivičnom djelu kao inicijalni akt.

Također, rad na predmetima koji se odnose na krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. stav 1. KZ-a BiH otežava i način dokazivanja s obzirom da je Sud BiH donio oslobađajuću prvostepenu i drugostepenu presudu u predmetu protiv optuženog Fatmira Alispahića. U drugostepenoj presudi Sud BiH je, između ostalog, obrazložio da se prilikom identifikovanja spornog govora mržnje u 14 objavljenih članaka morao rukovoditi sa dvije zaštićene kategorije u odnosu na vjeru i naciju. Navedenom zakonskom odredbom kriminalizovano je izazivanje i raspirivanje samo tri oblika mržnje: nacionalne, rasne ili vjerske. Drugostepeni sud je utvrdio da je prvostepeni sud pravilno vodio računa da ne dođe do kršenja slobode izražavanja iz člana 10. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, te da govor mržnje ne mora biti nužno krivično djelo kada se ostvaruje građansko-pravna zaštita. Kako se u optužnici govorilo o migrantima, sud zaključuje da migranti nisu predmet krivično-pravne zaštite na državnom nivou kada je u pitanju govor mržnje. U konačnici, sud zaključuje da nije dokazano da su radnje učinjenja optuženog bile pogodne da izazovu ili raspire nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Kako je prethodno pojašnjeno, s obzirom da je u cilju dokazivanja postojanja krivičnog djela nužno prikupiti dokaze ne samo na okolnost čina negiranja zločina utvrđenih pravosnažnim presudama, već i na okolnost da se opisanim negiranjem može podstaknuti na nasilje ili mržnju prema određenoj grupi, tužioci se nalaze u praktično bezizlaznoj situaciji ako se radi o anonimnim krivičnim prijavama ili

ako podnosioci prijave nisu spremni saradivati (što je prilično čest slučaj, naročito kod prijave pristiglih putem e-maila, od strane lica koja se nalaze van teritorije Bosne i Hercegovine).

Nadalje, zbog stvaranja predstave o pasivnom držanju Tužilaštva te javne polemike u kontekstu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu, a koji je podržao kažnjivost negiranja Holokausta, važno je istaći da je sud u predmetima Witzch protiv Njemačke, Schimanek protiv Austrije i Garaudu protiv Francuske zauzeo stav da se u slučaju negiranja Holokausta radi o zloupotrebi prava na slobodu izražavanja iz člana 10. te da takvo ponašanje po članu 17. Konvencije ne uživa zaštitu u skladu sa mehanizmima i ograničenjima propisanim u članu 10. stav 2. Konvencije. Međutim, za razliku od prethodnih slučajeva gdje je režim krivičnog progona lica koja negiraju npr. Holokaust prilično pojednostavljen, član 145a. KZ-a BiH je u svom tekstu inkorporirao konvencijske garancije i time Tužilaštvu BiH u velikoj mjeri otežava procesuiranje, a što je ujedno bio razlog zbog kojeg je tek 2022. godine donesena prva pravosnažna osuđujuća presuda zbog krivičnog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. KZ-a BiH (Sladojević i dr.). Obrazloženje dato u prvostepenoj, drugostepenoj i trećestepenoj presudi će sasvim sigurno u narednom periodu biti od koristi prilikom rada na predmetima koji se odnose na pomenuto krivično djelo.

Sud Bosne i Hercegovine rješenjem od 24.11.2023. godine odbio je da potvrdi optužnicu Tužilaštva Bosne i Hercegovine podnesenu zbog krivičnog djela iz člana 145a. stav 6. KZ-a BiH. U obrazloženju tog rješenja Sud Bosne i Hercegovine je zauzeo stav da objava osumnjičenog na društvenoj mreži „Facebook“ ne dostiže potreban i dovoljan nivo koji bi objektivno bio pogodan da prouzrokuje ili intenzivira nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju. Nadalje, Sud smatra da je predmetnom radnjom iskazan lični stav osumnjičenog, izražen na privatnom profilu društvene mreže „Facebook“, koji posjećuju lica koja žele (krug prijatelja), a koji prostor nije od javnog značaja, zbog čega, prema stavu Suda, optužnica ne nudi elemente koji bi implicirali veličanje onako kako se ono ima poimati kroz svrhu postojanja predmetnog krivičnog djela. Također, Sud se osvrnuo i na status osumnjičenog kao ličnosti, te naveo da iz dokaza Tužilaštva Sud nije mogao utvrditi da je osumnjičeni javna, eminentna ličnost, čiji bi stavovi objavljeni na društvenoj mreži „Facebook“ uopće mogli dovesti do objektivnog uznemirenja i straha stanovnika na području Bosne i Hercegovine, a samim tim i izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, ističući da je kod ovog krivičnog djela bitno obazrivo postupati, te ne dopustiti da se kao isto kvalifikuju lična mišljenja ograničenog značaja, jer se time devalvira samo krivično djelo, koje za svrhu postojanja ima inkriminisanje radnji puno većeg značaja, bilo kroz modus operandi, bilo kroz značaj lica koje isto čini.

Također, dana 12. i 13. jula 2023. godine u posjeti Tužilaštvu Bosne i Hercegovine bili su tužioci Savezne Republike Njemačke na kojem sastanku su razmijenjena iskustva, kao i problemi sa kojima se susreću tužioci u praksi prilikom procesuiranja počinitelja krivičnog djela Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. KZ-a BiH. Sudionici navedenog sastanka su, pored tužioca iz S.R. Njemačke, bili i tužioci Tužilaštva BiH i stručni saradnici koji u svom radu postupaju po navedenim predmetima, a koji se odnose na konkretno krivično djelo.

Potrebno je istaći da odluke (optužnice, naredbe o obustavi istrage i naredbe o nesprovođenju istrage) Tužilaštva BiH, koje su donesene u vezi člana 145a. KZ-a BiH se u redigovanom obliku objavljuju na službenoj stranici Tužilaštva BiH, sve radi što bolje informisanosti javnosti u vezi ovog krivičnog djela.

Kada je u pitanju krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a. KZ-a BiH, potrebno je napomenuti i da Krivični zakon FBiH (Izazivanje narodnosne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz člana 163. KZ-a FBiH), kao i Krivični zakon Brčko distrikta BiH (Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili netrpeljivosti iz člana 160.), te Krivični zakonik Republike Srpske (Javno izazivanje i podsticanje nasilja i mržnje iz člana 359. KZ-a RS) regulišu ovu oblast, međutim kada je u pitanju sudska praksa, potrebno je napomenuti da ista nije ujednačena, s obzirom da još uvijek nema pravosnažnih presuda nadležnih sudova, što samo po sebi govori o složenosti procesuiranja navedenog krivičnog djela.

Također, s obzirom da tužioci ovog odsjeka postupaju u predmetima vezanim za krivično djelo Neizvršenje odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, Suda Bosne i Hercegovine, Doma za ljudska prava ili Evropskog suda za ljudska prava iz člana 239. KZ-a BiH, važno se fokusirati na odluke Ustavnog suda BiH te proceduru podnošenja prijave, kao i njihovog rješavanja. Naime, nesporno je da svaki građanin u skladu sa članom 214. stav 1. ZKP-a BiH ima pravo podnijeti krivičnu prijavu, međutim sa aspekta sprovođenja istrage koja ima potencijal da dovede do podizanja optužnice, ključno je utvrđenje da određena presuda nije izvršena. U opisanim uslovima, Tužilaštvo BiH je imalo u vidu da je sam Ustavni sud BiH uredio postupak nadzora nad izvršenjem svojih odluka, odnosno da su u članu 72. stav 6. Pravila predviđeni koraci koji se preduzimaju kada Ustavni sud utvrdi nepostupanje, odnosno kašnjenje u izvršavanju ili obavještanju Ustavnog suda o preduzetim mjerama. U navedenim uslovima donosi se formalno rješenje o neizvršenju koje se dostavlja nadležnom tužiocu. Dakle, svako postupanje koje se ne zasniva na rješenju o neizvršenju donesenom od strane Ustavnog suda BiH, otvara mogućnost licu protiv kojeg se provode istražne radnje da osnovano istakne prigovor u pravcu nedostatka dokaza o postojanju odlučne činjenice. Nadalje, vezano za samu strukturu aktivnih predmeta, treba istaći da se u Tužilaštvu BiH trenutno nalazi desetak otvorenih predmeta koji su inicirani rješenjem o neizvršenju Ustavnog suda BiH. Većinom se radi o tzv. „U“ predmetima, tj. o predmetima u kojima je vršena ocjena ustavnosti zakona, što za posljedicu ima da je obaveza postupanja nametnuta zakonodavnim organima države ili entiteta, odnosno poslanicima/delegatima koji za svoje postupanje ili nepostupanje u zakonodavnom organu uživaju imunitet kao i da je riječ o tzv. organima kolektivnog odlučivanja. Nadalje, treba dodati i da je sam Ustavni sud BiH u Pregledu rada Ustavnog suda Bosne i Hercegovine od 01.01.2010. do 31.12.2021. godine, a vezano za „U“ predmete, istakao da je ukupno devet neizvršenih odluka, od čega Parlamentarna skupština BiH nije izvršila četiri odluke, Parlament Federacije BiH tri, te Narodna skupština Republike Srpske jednu odluku, kao i da je u jednom slučaju evidentirano formalno izvršenje odluke, ali ne i suštinski (U-2/18, odnosi se na 9. januar). Odlukom visokog predstavnika u BiH od 01.07.2023. godine donosi se Zakon o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine gdje se vrši izmjena člana 239. KZ-a BiH na način da se djelo može počinuti kada službeno lice u instituciji BiH, Federaciji BiH, Republici Srpskoj ili u kantonu, gradu, općini ili lokalnoj zajednici ili bilo kojem organu lokalne uprave i samouprave, ili odgovorno lice ne primijeni, ne provede, ne izvrši ili na drugi način ne poštuje

konačnu i obavezujuću odluku Ustavnog suda BiH, uključujući i odluku o privremenoj mjeri, na koji način se vrši konkretizacija i proširenje institucija u entitetima i Brčko distriktu BiH vezano za službena lica koja mogu počiniti krivično djelo, te povećava broj radnji sa kojima se djelo može počiniti, s tim da to ne mora biti konačna i izvorna odluka Ustavnog suda BiH, nego je taj pojam kojim se obuhvaća inkriminacija širi.

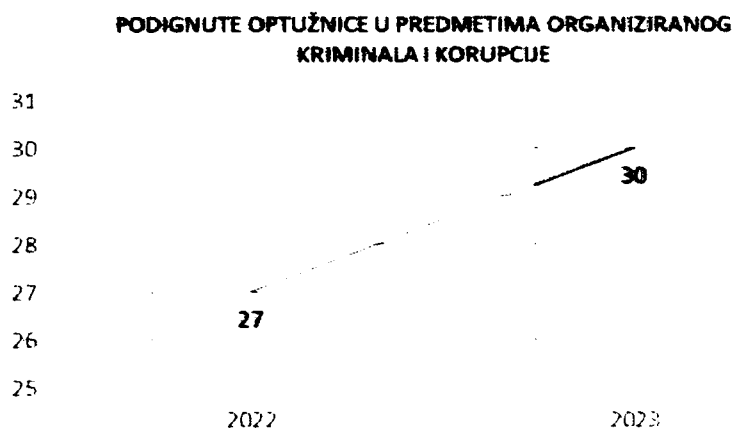
5. OSTVARENI REZULTATI RADA NA PREDMETIMA KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALA

U toku izvještajnog perioda Posebni odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju podigao je 19 optužnica za krivična djela iz oblasti organiziranog kriminala i 11 optužnica za krivična djela korupcije. U istom periodu 2022. godine podignuto je 14 optužnica za krivična djela iz oblasti organiziranog kriminala i 13 optužnica za krivična djela korupcije.

- *Tabelarni pregled podignutih optužnica u predmetima korupcije i organiziranog kriminala*

Vrsta predmeta	2022	2023
KTK/KTKV	14	19
KTO/KTOV	13	11
UKUPNO	27	30

- *Grafički prikaz podignutih optužnica u predmetima korupcije i organiziranog kriminala*

Grafikon 18.

okom 2023. godine došlo do povećanja broja optužnica u predmetima organiziranog kriminala i korupcije za 3 ili oko 11,11% podignutih optužnica.

Ostali rezultati rada na predmetima organiziranog kriminala i korupcije razrađeni su kroz posebna poglavlja u odnosu na organizirani i privredni kriminal.

5.1 Rad na predmetima korupcije

Odsjek za korupciju je ostvario normu od **153,34%**, što ukazuje da je Odsjek ispunio rezultate u pogledu ostvarivanja norme.

5.1.1 Rezultati rada u odnosu na predmete korupcije u odnosu na prijave, istrage i optužnice⁸

Odjel II je u 2023. godini u odnosu na predmete korupcije na početku izvještajnog perioda u radu imao 179 prijava protiv 501 lica koje su prenesene iz prethodnog perioda, tokom izvještajnog perioda zaprimljeno je 169 prijava protiv 541 lica, tako da je ukupno u radu tokom 2023. godine bilo 348 prijava protiv 1042 lica. Tokom izvještajnog perioda tužioci Odjela II su riješili 128 prijava protiv 423 lica, odnosno doneseno je 59 naredbi o nesprovođenju istrage protiv 119 lica, pokrenuto 12 istraga za 18 lica, te je na drugi način riješeno 57 prijava protiv 206 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 220 prijava protiv 619 lica.

Analizirajući strukturu riješenosti prijava, evidentno je da je visok procenat prijava riješenih na drugi način, što je posljedica dostavljanja većeg broja prijava koje se odnose na korupciju za čije postupanje nije nadležno Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, tako da se predmetne prijave blagovremeno prosljeđuju na postupanje nadležnim tužilaštvima.

Odjel II je u 2023. godini u odnosu na predmete korupcije imao ukupno 19 istraga u odnosu na 47 lica. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg perioda je 7 protiv 29 lica, dok je u 2023. godini naređeno 12 istraga protiv 18 lica. U izvještajnom periodu riješeno je 12 istraga protiv 16 lica, na način da je donesena 1 naredba o obustavi istrage protiv 1 lica i podignuto 11 optužnica protiv 15 lica. Također, potvrđeno je 11 optužnica za 18 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 7 istraga u odnosu na 31 lice.

➤ *Tabelarni prikaz ukupnog broja zaprimljenih prijava iz oblasti korupcije*

Godina	Prenesene iz prethodnog perioda	Zaprimljene u izvještajnom periodu	Ukupno u radu	Riješeno	Ostalo neriješeno
2021	75	100	175	69	106
2022	106	150	256	77	179
2023	179	169	348	128	220

Iz navedenog tabelarnog prikaza vidljivo je da je u toku 2023. godine došlo do povećanja broja zaprimljenih prijava koje se odnose na koruptivna krivična djela za 73 ili za oko 68,86% prijava.

⁸ U navedenom poglavlju obrađeni su zbirni rezultati za KTO i KTKV predmete.

➤ Tabelarni i grafički prikaz strukture podnesenih prijava

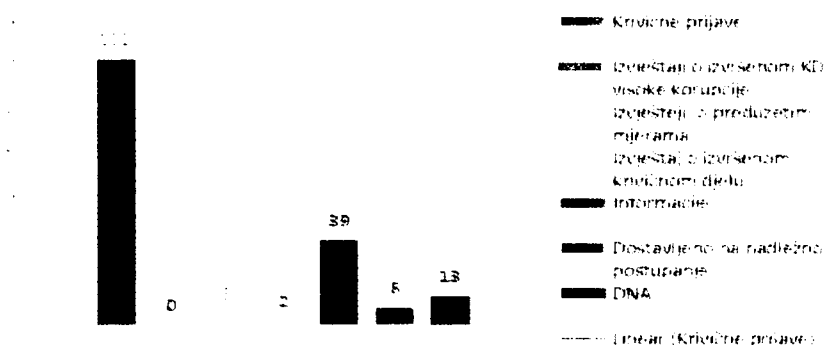
Institucija inicijalnog akta	Izveštaj o izvršenom KD	Izveštaj o izvršenom KD za visoku korupciju	Izveštaj o preduzetim mjerama i radnjama	Krivične prijave	Infor.	Dost. na nadležno postupanje	DNA	UKUPNO
Državna agencija za istrage i zaštitu	1	0	1	0	11	0	0	13
Granična policija	1	0	4	0	3	0	0	8
UIO	0	0	0	0	2	0	0	2
Tužilaštvo BiH	0	0	0	0	0	0	13	13
Tužl. FBiH i RS	0	0	0	0	0	8	0	8
MUP FBiH	0	0	0	0	0	0	0	0
MUP RS	0	0	0	0	0	0	0	0
Fizička i pravna lica	0	0	0	52	8	0	0	60
Anonimne prijave	0	0	0	43	7	0	0	50
Ag. za prev. korupcije	0	0	0	8	0	0	0	8
Ostalo	0	0	0	9	8	0	0	17
UKUPNO	2	0	5	112	39	8	13	179

Napominjemo da su se prijave koje su dostavljene putem Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u najvećem broju slučajeva odnosile na anonimne krivične prijave koje su prosljeđene putem Agencije, koje su prethodno zaprimljene od strane Državne agencije za istrage i zaštitu ili Tužilaštva.

Tokom 2023. godine, od ukupnog broja zaprimljenih prijava, 50 prijava ili oko 27,93%, čine anonimne prijave koje su veoma često sadržinski neprecizne i neodređene u smislu prijave konkretnog krivičnog djela, a također veći broj prijava nije iz nadležnosti TBiH.

➤ Grafički prikaz strukture inicijalnih akata KTK

STRUKTURA INICIJALNIH "KT" AKATA
KORUPTIVNA KRIVIČNA DJELA

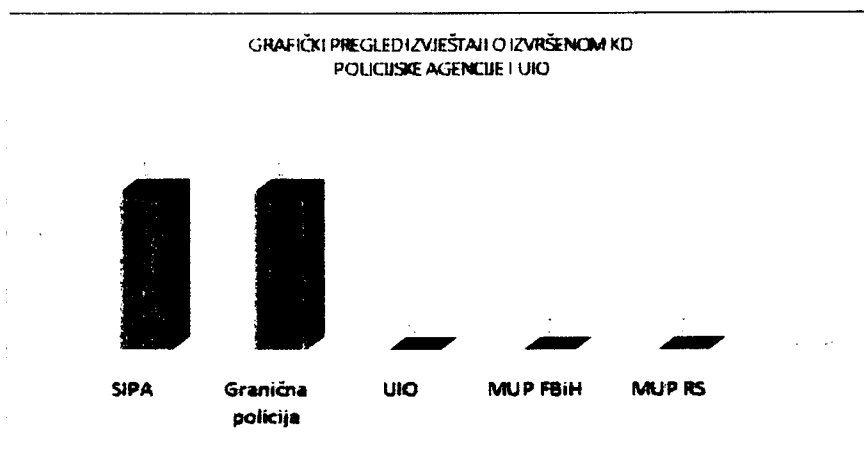
Grafikon 19.

Iz navedenog grafičkog prikaza proizlazi da su tokom 2023. godine podnesena 2 izvještaja o izvršenom krivičnom djelu za koruptivna krivična djela, što procentualno iznosi 1,11%, od ukupnog

broja podnesenih prijava, a također je vidljivo da u odnosu na predmete visoke korupcije nije podnesen niti jedan izvještaj.

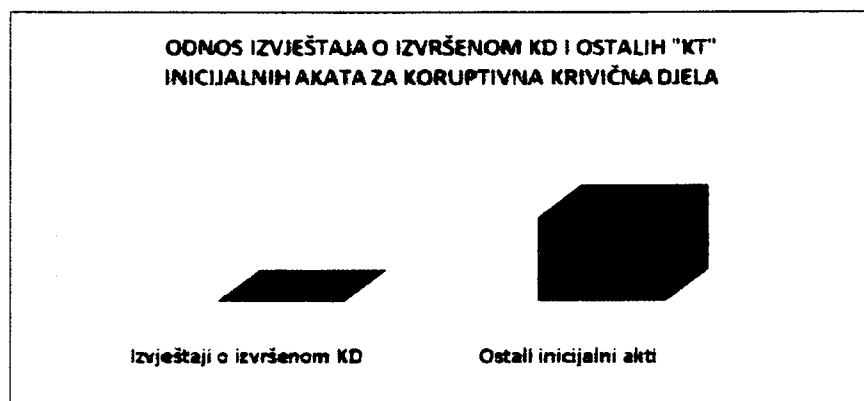
- *Grafički prikaz podnosilaca izvještaja o izvršenom krivičnom djelu u predmetima korupcije*

Grafikon 20.

U izvještajnom periodu podnesena su 2 izvještaja o počinjenim koruptivnim krivičnim djelima i to 1 izvještaj o izvršenom krivičnom djelu od strane Državne agencije za istrage i zaštitu BiH i 1 izvještaj o izvršenom krivičnom djelu od strane Granične policije BiH.

- *Grafički prikaz odnosa izvještaja o izvršenom krivičnom djelu i ostalih „KT“ inicijalnih akata za koruptivna krivična djela*

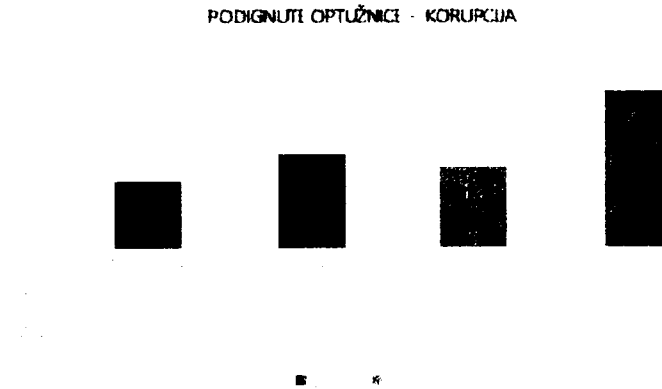

Grafikon 21.

Evidentno je da je veoma mali broj izvještaja o izvršenom krivičnom djelu podnesen od strane policijskih agencija, te da za visoku korupciju nije podnesen niti jedan izvještaj o izvršenom krivičnom djelu kao inicijalni akt. Također, bitno je napomenuti da su predmeti koji su se odnosili na visoku korupciju u 2023. godini inicirani istražnim aktivnostima Tužilaštva BiH.

➤ *Grafički prikaz ukupnog broja podignutih optužnica iz oblasti korupcije*

Grafikon 22.

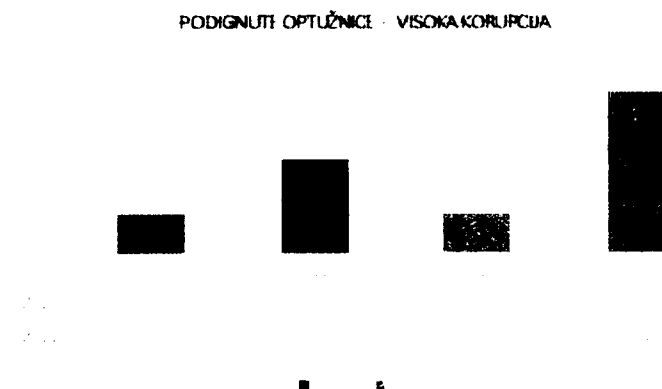
U izvještajnom periodu Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je podiglo 11 optužnica protiv 15 lica za korupciju.

5.1.2 Rezultati rada u odnosu na predmete visoke korupcije

U odnosu na rezultate rada na predmetima visoke korupcije, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 10 prijava protiv 30 lica, dok je iz ranijeg izvještajnog perioda u radu ovog Odjela bilo 14 prijava protiv 60 lica. Ukupno u radu su imali 24 predmeta protiv 90 lica. Tokom izvještajnog perioda tužiocima Odjela II su riješili 6 prijava protiv 31 lica i to su donesene 2 naredbe o nesprovođenju istrage protiv 21 lica, pokrenuta istraga u 4 predmeta za 10 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 18 prijava protiv 59 lica.

Također, u odnosu na rezultate rada na predmetima visoke korupcije, Odjel II je u 2023. godini imao ukupno 7 istraga u odnosu na 32 lica. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg perioda je 3 protiv 22 lica, dok su u 2023. godini naređene 4 istrage protiv 10 lica. U izvještajnom periodu riješene su 3 istrage protiv 8 lica, odnosno donesena je naredba o obustavi istrage protiv 1 lica, te su u toku izvještajnog perioda podignute 3 optužnice protiv 7 lica. Potvrđene su 2 optužnice za 6 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostale su neriješene 4 istrage u odnosu na 24 lica.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica iz oblasti visoke korupcije*

Grafikon 23.

Od ukupnog broja podignutih optužnica za koruptivna krivična djela Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je podiglo 3 optužnice protiv 7 lica za visoku korupciju.

U cilju jačanja transparentnosti rada na web stranici Tužilaštva BiH dostupne su u anonimiziranom obliku sve potvrđene optužnice podignute u toku 2023. godine.

Pored navedenih optužnica, tužioci Odsjeka za korupciju su podigli 2 optužnice za krivična djela organiziranog kriminala visokog nivoa, tako da je navedeni Odsjek, od ukupno 9 optužnica u predmetima KTKV i KTOV, podigao 5 optužnica.

5.1.3 Prvostepene i drugostepene presude u odnosu na koruptivna krivična djela sa zaključnim razmatranjima i prijedlozima za unapređenje rada

U toku izvještajnog perioda u 8 koruptivnih predmeta izrečene su osuđujuće presude protiv 12 lica, dok oslobađajućih presuda nije bilo. Na presude su uložene 2 žalbe u odnosu na 3 lica, te je Sud BiH odbio 2 žalbe u odnosu na 2 lica, dok uvažених žalbi od strane Suda BiH nije bilo. Pravosnažne osuđujuće presude su donesene u 9 predmeta protiv 12 lica. U odnosu na predmete visoke korupcije izrečena je 1 prvostepena osuđujuća presuda za 4 lica u odnosu na koju je nastupila pravosnažnost.

Imajući u vidu naprijed navedeno, evidentan je porast osuđujućih presuda u predmetima koji se odnose na koruptivna krivična djela, dok za razliku od prethodnog u ovom periodu izvještavanja za korupciju nije bilo oslobađajućih krivičnih presuda.

Prema statističkim podacima u predmetima korupcije visokog nivoa došlo je do izricanja prvostepenih presuda u predmetima u kojima su izrečene kazne zatvora bivšem ministru sigurnosti BiH u trajanju od 3 godine i ovlaštenim službenim licima Granične policije BiH i to u odnosu na jedno lice u trajanju od 4 godine zatvora i u odnosu na druga dva lica od po 1 godine zatvora.

U izvještajnom periodu od strane Apelacionog vijeća Suda BiH došlo je do potvrđivanja prvostepene presude kojom su dva bivša službenika Službe za strance pravosnažno osuđena, tako da je jednom od službenika izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 12 godina i šest mjeseci, dok je drugom službeniku izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 8 godina i šest mjeseci.

Također, Apelaciono vijeće Suda BiH u izvještajnom periodu potvrdilo je prvostepenu presudu kojom su za zloupotrebu položaja osuđeni bivši premijer Federacije BiH na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine, bivši direktor Federalne uprave civilne zaštite na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 6 godina i još jedno lice na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina.

Prema dosadašnjoj sudskoj praksi, navedene pravosnažne presude predstavljaju strožije oblike kažnjavanja za koruptivne radnje počinitelaca, što samo po sebi ukazuje na ozbiljnost i složenost rada na predmetima korupcije, naročito imajući u vidu svojstvo i ulogu počinitelaca u navedenim inkriminacijama, ali ne isključuju potrebu za daljim pooštavanjem kaznene politike u ovoj oblasti kriminaliteta, a sve u cilju suzbijanja i prevencije ovakvih kriminalnih aktivnosti.

Također, u cilju suzbijanja korupcije, Tužilaštvo BiH je omogućilo građanima da putem web stranice blagovremeno prijave eventualne koruptivne radnje lica za djela iz nadležnosti Tužilaštva BiH.

I dalje jedan od osnovnih problema u radu na predmetima korupcije jeste neblagovremenost informacija o preduzimanju koruptivnih aktivnosti od strane počinitelaca. Ovo se naročito odnosi na

koruptivna krivična djela povezana sa javnim nabavkama, te koruptivna krivična djela u vezi sa primanjem i davanjem dara, što nesporno otežava proces dokazivanja u ovakvim predmetima.

Također, primjetan je smanjen broj izvještaja o počinjenim koruptivnim krivičnim djelima koje policijske agencije u BiH dostavljaju Tužilaštvu BiH.

Međutim, i pored navedenog, Tužilaštvo BiH kontinuirano nastavlja preduzimanje svih mjera i radnji sa fokusom na složenije predmete, odnosno na borbu protiv visoke korupcije, na šta ukazuje i podatak da su tokom 2023. godine podignute 3 optužnice za korupciju visokog nivoa protiv ukupno 7 lica, te da su sve optužnice i potvrđene od strane Suda BiH.

Tužilaštvo BiH će i u narednom periodu nastaviti rad na predmetima visoke korupcije, što je jedan od prioriteta definisanih planom rada.

5.2 Rad na predmetima organiziranog kriminala

Odsjek za organizirani kriminal je ostvario normu preko 147,00%, što ukazuje da je Odsjek ispunio rezultate u pogledu ostvarivanja norme.

5.2.1 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala⁹

U odnosu na rezultate rada na predmetima organiziranog kriminala, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 64 prijave protiv 555 lica, dok je iz ranijeg izvještajnog perioda u radu ovog Odjela bila 91 prijava protiv 1145 lica. Ukupno su u radu imali 155 predmeta protiv 1700 lica. Tokom izvještajnog perioda tužiocima Odjela II su riješili 73 prijave protiv 634 lica, i to je doneseno 28 naredbi o nesprovođenju istrage protiv 249 lica, pokrenuta je istraga u 35 predmeta za 260 lica, te je na drugi način riješeno 10 predmeta protiv 125 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostale su neriješene 82 prijave protiv 1066 lica.

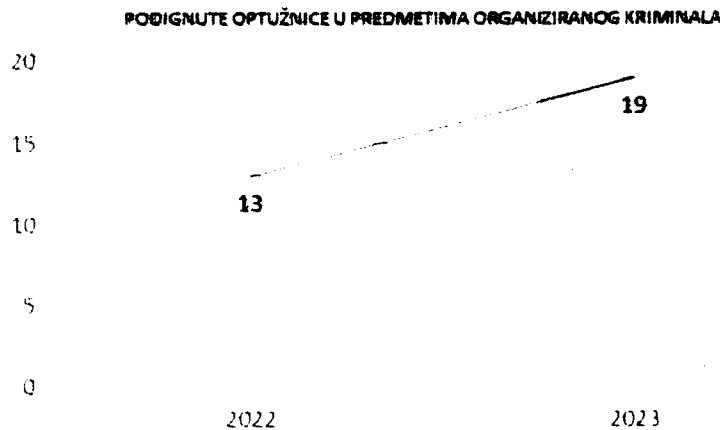
Odjel II je u 2023. godini u pogledu organiziranog kriminala imao ukupno 85 istraga u odnosu na 1059 lica. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg perioda bio je 50 protiv 799 lica, dok je u 2023. godini naređeno 35 istraga protiv 260 lica. U izvještajnom periodu je riješeno 36 istraga protiv 395 lica i to je doneseno 16 naredbi o obustavi istrage protiv 206 lica, 1 istraga protiv 80 lica je riješena na drugi način. U toku izvještajnog perioda podignuto je 19 optužnica protiv 109 lica. Potvrđene su optužnice u 21 predmetu za 127 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 49 istraga u odnosu na 664 lica.

U toku izvještajnog perioda u odnosu na predmete organiziranog kriminala doneseno je 18 prvostepenih presuda za 80 lica i to osuđujuće u 18 predmeta za 78 lica, nije bilo oslobađajućih u odnosu na predmete, dok su kroz ostale predmete 2 lica oslobođena krivice. Uložene su 4 žalbe protiv 14 lica, uvažene 2 žalbe protiv 4 lica, odbijene 3 žalbe protiv 13 lica. Pravosnažno su donesene 22 presude protiv 95 lica, od toga su 22 presude za 87 lica osuđujuće, 8 lica je oslobođeno krivice.

⁹ U navedenom poglavlju obrađeni su zbirni rezultati za KTO i KTOV predmete.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica u predmetima organiziranog kriminala*

Grafikon 24.

Iz navedenog grafičkog prikaza i navedenih statističkih podataka proizlazi da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignuto 5 optužnica više, što procentualno iznosi oko 38,46% optužnica više u odnosu na krivične predmete organiziranog kriminala visokog nivoa.

5.2.2 Pregled prijava, istraga, optužnica i presuda u odnosu na predmete organiziranog kriminala visokog nivoa

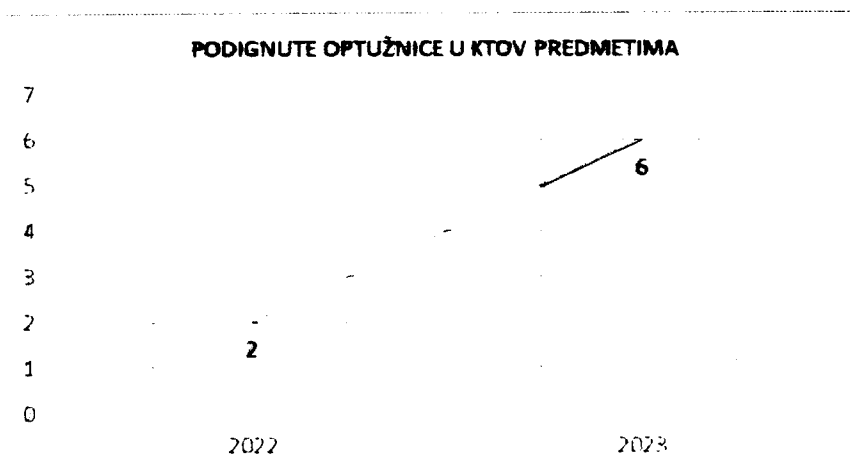
Također, u odnosu na rezultate rada na predmetima organiziranog kriminala visokog nivoa, Odjel II je u 2023. godini u rad zaprimio 8 prijava protiv 121 lica, dok su iz ranijeg izvještajnog perioda u radu ovog Odjela bile 4 prijave protiv 156 lica. Ukupno su u radu imali 12 predmeta protiv 277 lica. Tokom izvještajnog perioda tužioci Odjela II su riješili 7 prijava protiv 167 lica, u postupku rješavanja predmeta doneseno je nesprovođenje istrage protiv 71 lica, pokrenuta je istraga u 7 predmeta za 88 lica, te je na drugi način riješeno 0 predmeta protiv 8 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 5 prijava protiv 110 lica.

U pogledu rezultata rada na predmetima organiziranog kriminala visokog nivoa Odjel II je u 2023. godini imao ukupno 19 istraga u odnosu na 475 lica. Ukupan broj neriješenih istraga iz ranijeg perioda je 12 istraga u odnosu na 387 lica, dok je u 2023. godini naređeno 7 istraga protiv 88 lica. U izvještajnom periodu je riješeno 8 istraga protiv 216 lica i to su donesene 2 naredbe o obustavi istrage protiv 104 lica, na drugi način je riješeno 41 lice. U toku izvještajnog perioda podignuto je 6 optužnica protiv 71 lica. Potvrđene su optužnice u 6 predmeta za 71 lice. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 10 istraga u odnosu na 259 lica.

U toku izvještajnog perioda u odnosu na predmete organiziranog kriminala visokog nivoa donesene su 3 prvostepene presude za 15 lica i to osuđujuće u 3 predmeta za 14 lica, oslobađajućih u odnosu na predmete nije bilo, dok je 1 lice oslobođeno krivice. Uložena je 1 žalba protiv 5 lica. Pravosnažne presude su donesene u 2 predmeta protiv 10 lica, od kojih su 2 presude protiv 10 lica osuđujuće.

➤ *Grafički prikaz podignutih optužnica za organizirani kriminal visokog nivoa*

Grafikon 25.

Iz navedenog grafičkog prikaza i navedenih statističkih podataka proizlazi da su u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, podignute 4 optužnice više u odnosu na krivične predmete organiziranog kriminala visokog nivoa.

5.2.3 Opća razmatranja i prijedlozi za unapređenje rada na predmetima organiziranog kriminala

U izvještajnom periodu, nakon uočenih praktičnih problema u saradnji sa policijskim agencijama, a koji su naglašeni u informaciji za 2022. godinu, u Tužilaštvu su preduzete konkretne aktivnosti u cilju poboljšanja ili uklanjanja prepreka za efikasan rad na predmetima organiziranog kriminala. Tako je primjenom Uputstva o postupanju tužioca i ovlaštenog službenog lica u otkrivanju krivičnog djela, počinioca i sprovođenju istrage od 30.03.2023. godine, posebno u postupku obavještanja tužioca i dostavljanju inicijalnih akata za otvaranje krivičnih predmeta, smanjen broj formiranih predmeta KTA, u neodredivosti radnji i lica protiv kojih se podnose policijski izvještaji, dok je povećan broj donesenih naredbi o sprovođenju istrage, što u velikoj mjeri doprinosi efikasnosti krivičnog postupka.

Iako se nije značajno promijenio trend priliva predmeta, u izvještajnom periodu povećan je broj složenih predmeta koji su formirani po osnovu sadržaja „Sky“ i „Anom“ platforme, a koji su prethodno kao podaci dostavljeni policijskim agencijama od strane EUROPOL-a. U ovim predmetima vođene su složene krivične i finansijske istrage.

Iz sadržaja dostavljenih podataka i dokaza koji su pribavljeni krivičnim istragama u predmetima po sadržaju „Sky“ i „Anom“ aplikacija, proizlazi osnovan zaključak da na teritoriji Bosne i Hercegovine egzistira veći broj kriminalnih grupa u različitim oblicima organizacije, a koje se u sličnom *modus operandi* djelovanja bave neovlaštenim prometom različitih vrsta opojnih droga. Na osnovu velikog broja krivičnih predmeta, te istraga kojima se tretira djelovanje ovih grupa, s osnovom se može zaključiti da je teritorija Bosne i Hercegovine tranzitni prostor prometovanja opojne droge prema zemljama Evropske unije. Sve kriminalne grupe imaju svoje pripadnike i najbliže saradnike u

zemljama regije, a i šire. Primjetno je da se u okviru kriminalnog djelovanja ove kriminalne grupe istovremeno ili pretežno bave i neovlaštenim prometom oružja i municije, sa teritorije Bosne i Hercegovine na teritoriju zemalja Evropske unije.

Prikupljeni dokazi finansijskih istraga ukazali su na velike iznose pribavljene protivpravne imovinske koristi, koja je potom različitim načinima prikriivena. Osumnjičena lica ili optuženi, te s njima bliska povezana lica vode se kao vlasnici velikog broja nekretnina u Bosni i Hercegovini, ali i susjednim zemljama i šire. Učinioci krivičnih djela uz kriminalno djelovanje razvili su legalne poslove osnivanjem pravnih lica koja su registrovana za bavljenje različitim privrednim djelatnostima. Novac pribavljen krivičnim djelima ubacuje se u legalne tokove kroz pravna lica i različite privredne djelatnosti. U određenim istragama došlo se do saznanja da veći broj državljana ili lica koja su porijeklom iz Bosne i Hercegovine, u organizaciji ili pripadništvu velikih međunarodnih grupa za organizirani kriminal koji se bave preookeanskim prometom opojnih droga iz Južne Amerike u zemlje Evropske unije, novac pribavljen krivičnim djelima jednim dijelom ulažu i u novčane tokove u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi, identifikovan je veći broj pravnih lica koja služe za ubacivanje prljavog novca koji je stečen učinjenjem krivičnih djela u inostranstvu.

Radom na pojedinim predmetima organiziranog kriminala, kao novitet u načinu izvršenja krivičnog djela Pranje novca, u stepenu osnovane sumnje, utvrđeni su elementi ovog krivičnog djela kupovinom i instaliranjem mašina za rudarenje kriptovalutama, a potom njihovom trgovinom na međunarodnim berzama.

Svi opisani pokazatelji kompleksnosti krivičnih i finansijskih istraga ukazuju na potrebe proširenja raspoloživih kapaciteta Tužilaštva Bosne i Hercegovine.

U odnosu na uočene i opisane kriminalne pojave u oblicima organiziranog kriminala, Tužilaštvo je u okviru Odjela u izvještajnom periodu započelo sa aktivnostima formiranja organizacione jedinice analitike pri Odsjeku za organizirani kriminal. Osnovni zadaci organizacione jedinice analitičara bit će usmjereni na prikupljanje svih relevantnih podataka iz sadržaja Sky i Anom aplikacija, te drugih krivičnih predmeta koji se vode u ovim odsjeku. Funkcionisanjem ove organizacione jedinice, tužiocima koji rade na složenim predmetima omogućit će se brz i efikasan presjek svih relevantnih podataka za početak istrage, jednostavna dostupnost svih relevantnih podataka i dokaza kojima raspolaže Tužilaštvo kroz rad na drugim predmetima, korištenje takvih podataka i dokaza. Internim strateškim planiranjem upotrebe kapaciteta Tužilaštva, koje između ostalog podrazumijeva formiranje i razvoj ove organizacione jedinice, unaprijedit će se efikasnost i ekonomičnost rada na složenim krivičnim predmetima.

S obzirom da se radi o istragama koje nužno podrazumijevaju oblike međunarodne saradnje, Tužilaštvo je u izvještajnom periodu iniciralo kontakte i kao „domaćin“ sudjelovalo u nizu sastanaka sa predstavnicima tužilaštava regije. U izvještajnom periodu u brojnim predmetima su razmijenjeni raspoloživi podaci ili dokazi značajni za krivični postupak. Postojanje regionalne saradnje posebno daje i za očekivati je da će i u narednom periodu dati veće efekte u identifikaciji imovine lica protiv

kojih se vode krivični postupci, odnosno u sprovođenju finansijskih istraga u okviru istrage po krivičnim djelima - pranja novca.

U toku izvještajnog perioda, bitno je istaći da su tužioci i stručno osoblje ovog odsjeka (odjela) sudjelovali u više regionalnih i međunarodnih operacija, zajedno sa partnerskim institucijama širom svijeta i međunarodnim pravosudno-policijskim organizacijama kao što su Eurojust i Europol. U tom pravcu, a između ostalih akcija koje je provelo Tužilaštvo BiH u borbi protiv organiziranog kriminala, treba istaći akcije kodnih naziva: „Transporter“, „Golub“, „Diablo“, „Trn“, „Odin“, „Tranzit“, „Kamen“, „Tokio“, „Staza“, „Storage I i II“, „Overdose I i II“, koje su rezultat aktivne saradnje na međunarodnom nivou, a kojima su prikupljeni dokazi koji su proistekli iz aplikacije SKY i ANOM. Dokazi koji su pribavljeni putem međunarodne saradnje, odnosno dokazi koji proističu iz aplikacija SKY i ANOM, doveli su do otkrivanja krivičnih djela prometa oružja i vojne opreme, nedozvoljenog prometa opojnim drogama i pranja novca. Također, navedenim dokazima došlo se do otkrivanja krivičnih djela, te lišavanja slobode policijskih službenika zaposlenih u agencijama na teritoriji Bosne i Hercegovine, te nosilaca različitih funkcija u izvršnoj vlasti.

I pored uloženi napore u stalnoj komunikaciji sa predstavnicima policijskih agencija, u radu po predmetima i dalje su uočeni problemi realizacije sprovođenja posebnih istražnih radnji koje su naredbama određene od strane Suda Bosne i Hercegovine. Zbog nedostatka kapaciteta, realizacije naredbi o sprovođenju posebnih istražnih radnji nisu potpune i očekivano efikasne.

Naredbe o sprovođenju posebnih istražnih radnji Suda Bosne i Hercegovine ne izvršavaju se u potpunosti, onako kako su određene u skladu sa trajanjem po odredbama Zakona o krivičnom postupku. Tako se Tužilaštvu dostavljaju izvještaji ili službene zabilješke u kojima se konstatuje da do realizacije naredbe nije došlo jer službenici nisu radili u dane vikenda ili su tehnički onesposobljeni za realizaciju.

Entitetske policijske agencije i dalje ukazuju na probleme u sprovođenju radnji na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine. Iako se u naredbama Suda BiH jasno navodi da se naredba sprovodi na teritoriji Bosne i Hercegovine, policijski službenici entitetskih agencija ističu problem nadležnosti u realizaciji, odnosno službenim postupanjima i prelascima u drugi entitet. Izraženi su stavovi da prelaskom u drugi entitet Bosne i Hercegovine ulaze u nadležnost drugih policijskih agencija iz tog entiteta i dr.

Uočeni problemi i dalje utiču na efikasno dokazivanje izvršenja krivičnih djela od strane osumnjičenih, tok istrage, njeno vrijeme i trošenje resursa i vremena. Kako su predmeti organiziranog kriminala veoma složeni i teški za dokazivanje, što iziskuje u skoro svim predmetima korištenje posebnih istražnih radnji kao sredstva prikupljanja dokaza, Tužilaštvo će u narednom periodu u saradnji sa policijskim agencijama insistirati na prevazilaženju opisanih problema.

I dalje je prisutna različita praksa Suda Bosne i Hercegovine u fazi dokaznog postupka, odnosno prihvatljivosti izvođenja dokaza, razmatranja sporazuma o priznanju krivice, te ostvarivanja svrhe kažnjavanja.

Pojedina sudska vijeća dozvoljavaju izvođenje dokaza saslušanijima policijskih službenika na okolnosti prikupljanja dokaza i rezultata istrage, dok neka vijeća odbijaju takve prijedloge, čime izostaje kvalitetna i jasna prezentacija dokaza koji se izvode na glavnom pretresu. Ovo naročito

dolazi do izražaja u predmetima sa podignutim optužnicama nakon sprovedene istrage, a po osnovu dokaza koji su prikupljeni iz sadržaja „Sky“ i „Anom“ aplikacija, s obzirom da je svjedočenje i prezentacija analize takvih dokaza od presudne važnosti za razumijevanje sudskih vijeća o vrsti i karakteru istih.

U pogledu odlučivanja po prigovorima na zakonitost provedenih dokaza vijeća Suda također različito postupaju, u čemu se ističe prigovor postupka otvaranja privremeno oduzetih predmeta, pretresa telefonskih uređaja, čitanja zapisnika o ispitivanju osumnjičenih, te korištenja takvih zapisnika u drugim razdvojenim postupcima i dr.

U izvještajnom periodu i dalje je problematična neujednačena sudska praksa u izricanju krivičnopравnih sankcija u istim ili sličnim predmetima organiziranog kriminala. U vezi sa navedenim, različita praksa od vijeća do vijeća u Sudu Bosne i Hercegovine ogleda se u tome da sa jedne strane imamo niske osuđujuće kazne. Sa druge strane, vijeća koja opravdano zauzimaju rigorozniji stav ne prihvataju sporazume Tužilaštva Bosne i Hercegovine sa mnogo većim predloženim kaznama, u situacijama kada je manja količina droge prevezena, odnosno kada je manji doprinos optuženih izvršenju krivičnih djela.

Neujednačena sudska praksa utiče na okvire sporazumijevanja o priznanju krivice, zbog čega Tužilaštvo dobija prijedloge odbrane koji su potpuno nesvrshodni u postizanju specijalne i generalne prevencije, a u konačnici se zaključuju sporazumi po takvim prijedlozima.

U okviru uočenog problema, Tužilaštvo je u odsjecima za organizirani kriminal i korupciju definisalo okvire sporazumijevanja u vrsti i visini krivičnopравne sankcije, kako bi uticalo na ujednačavanje tužilačke prakse, a ujedno i na praksu Suda u izricanju krivičnopравnih sankcija.

U predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, u dosadašnjem periodu podignuto je 8 optužnica, od kojih je 7 podignuto u 2023. godini. Bitno je naglasiti da je po navedenim optužnicama optuženo oko 60 lica, odnosno da je optuženo 5 policijskih službenika policijskih agencija Granične policije, MUP-a RS, MUP-a HNK, Ministarstva sigurnosti BiH.

Kroz realizaciju planskih aktivnosti i saradnje na međunarodnom nivou Tužilaštva i policijskih agencija, nadležnim pravosudnim institucijama BiH su isporučena tri lica koja su osumnjičena u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom iz Njemačke, Hrvatske i Srbije. Pored navedenog, intenzivno se radi na lociranju više osumnjičenih za kojima su raspisane međunarodne potjernice u navedenim predmetima.

Bitno je naglasiti da su u toku 2023. godine donesene pravosnažne presude u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, gdje je ukupno 13 optuženih u dva predmeta sporazumno priznalo krivicu, te ih je Sud BiH osudio na ukupno oko 23 godine zatvora (raspon kazni se kretao od 1 do 5 godina zatvora). Također, nekim od optuženih su izrečene i novčane kazne, kao i mjera oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi.

6. OSTVARIVANJE FUNKCIJE TUŽILAŠTVA KROZ DRUGE AKTIVNOSTI

U prethodnim poglavljima ove informacije izložen je pregled rada tužilačkih odjela kroz koje se suštinski i realizuje osnovna funkcija Tužilaštva BiH, odnosno rad na suzbijanju kriminaliteta. Ipak, Tužilaštvo BiH svoju funkciju ostvaruje i kroz druge aktivnosti koje ne spadaju u postupanje po pojedinačnim krivičnim predmetima. Pregled najznačajnijih aktivnosti ove vrste izložen je u poglavljima koja slijede.

6.1 Rad Kabineta glavnog tužioca

Kabinet glavnog tužioca je pružao podršku u radu glavnog tužioca po pitanjima koja su od općeg značaja za rad Tužilaštva BiH. Dinamika aktivnosti i poslova u Kabinetu glavnog tužioca artikulirala se kroz različite stručne sastanke, konferencije i seminare kako sa domaćim, tako i sa stranim stručnjacima. Cilj ovih aktivnosti bio je da se pojačaju stručni kapaciteti Tužilaštva BiH razmjenom mišljenja i znanja u oblasti prava.

Kabinet glavnog tužioca je sudjelovao u organizaciji niza posjeta Tužilaštvu BiH od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, različitih predstavnika diplomatskog kora, međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija. Poseban značaj dat je komunikaciji sa predstavnicima Evropske komisije, koji kroz IPA fondove daju značajnu podršku radu Tužilaštva BiH.

Aktivnosti Kabineta bile su usmjerene i ka regionalnoj saradnji po pitanju procesuiranja ratnih zločina, te su održavani sastanci na ovu temu kako sa tužilaštvima iz regiona, tako i sa tužiocima i saradnicima Tužilaštva MRMKS-a.

Oficir za vezu Tužilaštva BiH je ostvarivao saradnju sa Tužilaštvom MRMKS-a u skladu sa odredbama Zakona o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine u vezi korištenja dokaza pribavljenih od strane Međunarodnog tribunala za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Kabinet je u 2023. godini imao ukupno u radu 1108 A predmeta, od kojih je iz ranijeg perioda prenesen 551 A predmet. Kabinet je u 2023. godini zaprimio 557 A predmeta. Od toga je završeno 658 predmeta, a u radu je ostalo 450 predmeta. Nadalje, u 2023. godini bilo je ukupno u radu 658 A-I predmeta, od kojih je 620 zaprimljeno u toku godine, a 38 predmeta ostalo neriješeno iz ranijeg perioda. Ukupno je riješeno 609 A-I predmeta, dok je 49 predmeta ostalo neriješeno. U Kabinetu glavnog tužioca u 2023. godini bilo je 138 A-I-ZOSPI predmeta, od kojih je 107 predmeta zaprimljeno u toku godine, dok je 31 predmet prenesen iz ranijeg perioda. Ukupno je riješeno 137 A-I-ZOSPI predmeta, dok je ostao neriješen 1 A-I-ZOSPI predmet. Kabinet glavnog tužioca je postupao i na predmetima oznake A-R, kojih je u 2023. godini ukupno u radu bilo 739, od kojih je zaprimljeno u toku godine 259 predmeta, a 480 predmeta preneseno je iz ranijih godina. Ukupno je riješeno 530 A-R predmeta, dok je ostalo neriješeno 198 A-R predmeta. Kabinet glavnog tužioca je postupao i u predmetima po pritužbama na odluke tužilaca (KTP predmeti), kojih je u radu tokom 2023. godine bilo 57, od kojih je 47 odbijeno, 4 odbačene i 6 uvaženo.

6.2 Saradnja Tužilaštva BiH sa institucijama EU i aktivnostima u približavanju evropskim integracijama

Bosna i Hercegovina je na putu evropskih integracija u cilju pristupanja EU i u toku 2023. godine nastavila ostvarivati saradnju sa institucijama Evropske unije i Evropske komisije u jačanju vladavine prava u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Tužilaštva BiH su u više navrata održavali sastanke sa zvaničnicima iz Evropske unije, Evropske komisije, OSCE-a, UNDP-a, UNODC-a, ICMP-a, zatim predstavnicima drugih međunarodnih organizacija i diplomatskih predstavništava, u vezi njihovih projekata koji se provode u cilju pružanja podrške jačanju institucija BiH u borbi protiv različitih oblika kriminaliteta, jačanja vladavine prava, te pune primjene evropskih standarda u radu. Važno je napomenuti da Tužilaštvo BiH u svom radu u potpunosti primjenjuje standarde MRMKS-a u procesuiranju predmeta ratnih zločina.

6.3 Rad uprave Tužilaštva BiH

U toku 2023. godine, kao i u prethodnom periodu, u okviru uprave Tužilaštva BiH pružana je podrška radu tužilačkih odjela u smislu pružanja posebne stručne podrške radu tužilaca u krivičnim predmetima, kao i opće podrške u smislu obezbjeđenja obavljanja stručnih, administrativno-tehničkih i općih poslova kojima se stvaraju neophodni uslovi za rad tužilaca. Aktivnim postupanjem uprave Tužilaštva BiH realizuje se i učešće Tužilaštva BiH u aktivnostima vezanim za proces evropskih integracija, programiranje i implementaciju raznih projekata, postupanje po zahtjevima podnesenim na osnovu Zakona o zaštiti tajnih podataka, kao i zahtjeva podnesenih na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama i drugih zahtjeva raznih institucija, nevladinih organizacija i građana, dostavljanja Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH raznih podataka neophodnih za njihov rad, izvještaja i drugo. Na predmetima A, A-I, A-I-ZOSPI i A-R postupa se u Kabinetu glavnog tužioca, Uredu sekretara i tužilačkim odjelima. Na predmetima sa oznakom P postupa se u Odjelu za pravne, druge stručne, administrativno-tehničke i opće poslove, na predmetima sa oznakom A-IT postupa se u Odjelu za IKT poslove i obradu elektronskog dokaznog materijala, dok se na predmetima sa oznakom R postupa u Odjelu za materijalno-finansijske poslove.

6.4 Rad Odjela za odnose s javnošću Tužilaštva BiH

Tokom 2023. godine, fokus javnosti bio je usmjeren na rad na predmetima u borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije, predmetima sa dokazima iz Sky i Anom aplikacija, predmetima ratnih zločina, kao i ostalim predmetima iz nadležnosti Tužilaštva BiH.

U toku kalendarske godine, odjel je plasirao više od 270 informacija i saopštenja za medije, od čega je najveći dio i objavljen na zvaničnoj web stranici Tužilaštva BiH.

Također, u izvještajnom periodu organizirane su i dvije velike konferencije za medije glavnog tužioca, koje su zabilježile veliko interesovanje i prisustvo više od 30 novinara i predstavnika medija iz Bosne i Hercegovine, regiona, kao i dopisništava svjetskih medijskih redakcija na oba događaja.

U više od 100 navrata, u okviru vijesti i informacija iz Tužilaštva BiH plasirane su i adekvatne fotografije, a u ukupno 27 prilika medijima su proslijeđeni i kvalitetni HD video materijali koji su se

odnosili na aktivnosti u predmetima Tužilaštva BiH, izjave portparola ili zvaničnika tužilaštva o nekom predmetu ili aktivnostima itd.

Radi povećanja transparentnosti i saradnje sa medijima i javnošću, u 2023. godini na internet stranici postavljeni su redigovani i za javnost prilagođeni činjenični opisi ukupno 51 optužnice, kao i 38 tužilačkih odluka u predmetima za krivična djela iz člana 145a. KZ-a BiH, koji su izazvali veliki interes javnosti i građanstva.

Zaposlenici Odjela za odnose s javnošću uputili su više od 600 pojedinačnih odgovora na upite novinara iz pisanih i elektronskih medija o radu i aktivnostima Tužilaštva BiH.

Nadalje, u sklopu realizovanja aktivnosti Komunikacijske strategije Tužilaštva BiH, realizovano je čak 11 studentskih posjeta prilikom kojih su studenti fakulteta pravnih, sigurnosti i drugih srodnih usmjerenja imali priliku posjetiti i obići kapacitete tužilaštva, razgovarati sa tužiocima i stručnim osobljem, a u jednom navratu organizirana je i posjeta predstavnika Tužilaštva BiH Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru.

Službena internet stranica Tužilaštva BiH, tokom izvještajnog perioda, zabilježila je više od 241.800 pojedinačnih pregleda sadržaja, od čega je oko 35% pregleda bilo na dijelu stranice koja je na engleskom jeziku.

Odjel za odnose s javnošću nastavlja pratiti tehničke i tehnološke napretke i novosti u oblasti komunikacije pravosudnih institucija i agencija za provođenje zakona sa medijima i sredstvima informisanja radi potencijalne primjene ovih mogućnosti u narednom periodu, a sve u skladu sa zakonskim okvirima i prirodom rada tužilačke institucije.

6.5 Edukacija tužilaca i stručnog osoblja Tužilaštva BiH

Tužiocima i stručnom osoblju imaju obavezu prisustva edukacijama koje se organiziraju od strane centara za edukaciju sudija i tužilaca u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj. Navedeni centri su ravnopravni članovi Lisabonske mreže institucija koja djeluje u oblasti edukacije sudija i tužilaca u državama članicama Vijeća Evrope.

Naprijed navedene edukacije su u toku 2023. godine organizirane od strane entitetskih centara za edukaciju sudija i tužilaca u saradnji sa AIRE centrom i Regionalnom antikorupcijskom inicijativom (RAI), Atlantskom inicijativom, Balkanskom istraživačkom mrežom Bosne i Hercegovine (BIRN BiH), Federalnom agencijom za upravljanje oduzetom imovinom, Pravosudnom komisijom Brčko distrikta BiH u saradnji sa Projektom Vijeća Evrope "Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini - Faza III", sa OPDAT-om, sa Misijom OSCE-a, AML academy, projektom "Jačanje tužilačkih kapaciteta u sistemu krivičnog pravosuđa", kojeg implementira Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, sa Sarajevskim otvorenim centrom, organizacijom Centar ženskih prava iz Zenice, u okviru USAID-ovog projekta Pravosuđe protiv korupcije u saradnji s Visokim sudskim i tužilačkim vijećem Bosne i Hercegovine, Odjel za sudsku dokumentaciju (OSD), sa Udruženjem sudija/sudaca u Federaciji BiH, Udruženjem sudija u BiH, Udruženjem sudija RS, Udruženjem sudija Suda BiH, Udruženjem žena sudija u BiH, Udruženjem

tužilaca BiH, Udruženjem tužilaca/tužitelja FBiH, Udruženjem tužilaca RS, Advokatskim komorama FBiH i RS, uz podršku GIZ-a u okviru "Globalnog programa – borba protiv ilegalnih finansijskih tokova", uz podršku Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju (IRZ), sa Evropskim programom za obuku pravnika o ljudskim pravima koji podupire države članice Vijeća Evrope u provođenju Evropske konvencije o ljudskim pravima na nacionalnom nivou, sa projektnim partnerima VSTV-om BiH - Projekat za jačanje tužilačkih kapaciteta, VSTV-om - Projekat unapređenja rada na predmetima ratnih zločina – IPA 2019, USAID-om, Ambasdom SAD – Ministarstvo pravosuđa OPDAT-om, IOM-om, Međunarodnim forumom solidarnosti „EMMAUS“, TRIAL Internationalom, UNICEF-om, Centrom za istraživanje politika suprotstavljanja kriminalitetu (CPRC), sa Vijećem Evrope – Ured u Sarajevu, a kroz projekat PROFEX, Institutom za razvoj mladih KULT, sa Akademijom evropskog prava (Academy of European Law – ERA), Akademijom za edukaciju sudija i tužilaca iz Holandije (SSR) u okviru MATRA programa "Jačanje medijskih sloboda", Holandskim Helsinškim komitetom i Free Press Unlimited, kao i Novinarskim asocijacijama iz Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije i Srbije, sa Gender centrom Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Gender centrom Vlade Republike Srpske, kao i uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država.

Obaveza svakog tužioca, prema entitetskim zakonima o centrima za edukaciju, je provođenje minimalne edukacije od tri dana godišnje.

Tokom 2023. godine, neke obuke su realizovane online, putem različitih komunikacijskih platformi, kao što je Cisco Webex i slično.

U posmatranom periodu, tužioci su se, pored pohađanja obaveznih zakonom propisanih seminara, aktivno uključili i u ostale procese edukacije tužilaca, a isto tako su bili angažovani i kao edukatori, predavači, panelisti i moderatori, te su prenosili svoja znanja i iskustva sudionicima seminara.

Tužioci su, u periodu obuhvaćenom ovom informacijom, svoje znanje proširivali na seminarima, specijalističkim obukama i konferencijama na sljedeće teme:

- ✓ Trening o razumijevanju i poznavanju digitalnih dokaza
- ✓ Procesuiranje krivičnog djela seksualnog uznemiravanja u pravosudnoj praksi u Bosni i Hercegovini
- ✓ Procesuiranje krivičnog djela silovanja u pravosudnoj praksi u Bosni i Hercegovini
- ✓ Tehnike rješavanja stresnih situacija
- ✓ Imovinska prava
- ✓ Rodno zasnovano nasilje u porodici
- ✓ Uloga predsjednika sudova i glavnih tužilaca u očuvanju integriteta pravosudnih institucija
- ✓ Razmatranje krivičnog djela silovanja u sudskoj praksi u BiH
- ✓ Medicinsko krivično pravo
- ✓ Dokazivanje krivičnih djela cyber kriminala i elektronski dokazi/koordinacija organa za sprovođenje zakona u okviru cyber kriminala
- ✓ Proaktivne istrage u predmetima korupcije
- ✓ Izvršenje alternativnih mjera za maloljetnike i izvršenje krivičnih sankcija za maloljetnike
- ✓ Vještine pisanja žalbe
- ✓ Oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi sa posebnim osvrtom na finansijske istrage
- ✓ Rodna (ne)ravnopravnost – predrasude i stereotipi
- ✓ Edukacija edukatora iz oblasti visokotehnološkog/kibernetičkog kriminala
- ✓ Edukacija edukatora u oblasti etike, integriteta i sprečavanja sukoba interesa u pravosuđu
- ✓ XXI savjetovanje iz krivičnopravne oblasti
- ✓ Edukacija edukatora u oblasti korupcije
- ✓ Sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma
- ✓ Organizovani kriminal i izvršenje krivičnih djela u sastavu kriminalnih udruženja činjenični opis i pravna kvalifikacija
- ✓ Disciplinski postupak i praksa
- ✓ Zaštita podataka i pravo na privatnost

- ✓ Tužilačka praksa u provođenju istraga i pripremi optužnica u predmetima korupcije i organizovanog kriminala uz upotrebu dokaza prikupljenih iz komunikacijskih aplikacija
- ✓ Trgovina ljudima-primjena pravosudnih smjernica za zaštitu žrtava trgovine ljudima i efikasnije kažnjavanje učinitelja
- ✓ Regionalna konferencija sa fokusom na integritet i obuku sudija
- ✓ XVI stručno savjetovanje tužilaca u BiH
- ✓ Osnove tehnologije kriptovaluta
- ✓ Izazovi kod primjene Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom FBiH
- ✓ Međunarodni ugovori o prodaji
- ✓ Vještine komuniciranja, timski rad/lično liderstvo
- ✓ Savremeno komuniciranje s javnošću
- ✓ Obilježavanje 20 godina reforme krivičnog pravosuđa u Bosni i Hercegovini: dvije decenije unazad, dvije decenije naprijed
- ✓ Govor mržnje
- ✓ Aktuelna praksa Ustavnog suda BiH po apelacijama iz krivične i građanske oblasti
- ✓ Aspekti oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i Završni sastanak
- ✓ Silovanje kao ratni zločin protiv čovječnosti
- ✓ Engleski jezik za pravnike
- ✓ Jasan i ubjedljiv nastup u sudnici i tužilaštvu kao i u kontaktu sa medijima
- ✓ Praksa Vrhovnog suda FBiH iz krivične oblasti
- ✓ Aktuelna pitanja za rukovodioce pravosudnih institucija
- ✓ Trgovina ljudima – obuka o nekažnjavanju žrtava trgovine ljudima
- ✓ Aktuelna pitanja iz prakse okružnih sudova u RS
- ✓ Novine u praksi Evropskog suda za ljudska prava
- ✓ Zakon o zaštiti tajnih podataka
- ✓ Aktuelna pitanja iz oblasti stvarnog prava
- ✓ Otkrivanje i gonjenje počinilaca rodno-zasnovanog nasilja u Bosni i Hercegovini – Međunarodni standardi, nova krivičnopravna rješenja, postojeće prakse i preostali izazovi
- ✓ Alternativne mjere u krivičnom zakonodavstvu RS sa fokusom na „rad u javnom interesu“

Početna obuka stručnih saradnika i stručnih savjetnika se provodi u skladu s trogodišnjim planom i programom obuke usvojenim od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine za lica koja se namjeravaju baviti profesijom sudije ili tužioca. Ovaj program predviđa provođenje obuke kroz četiri modula na godišnjem nivou, što u trogodišnjem periodu znači da će stručnim saradnicima biti pružena obuka iz 12 Modula. U 2023. godini je provedena početna obuka za prvu generaciju polaznika 2023/2025 (Moduli I-IV), drugu generaciju polaznika 2022/2024 (Moduli I-IV) i za treću generaciju 2021/2023 (Moduli I-IV).

Početnom obukom obuhvaćene su sljedeće oblasti:

1 godina: Modul 1 - Nosioci pravosudne funkcije i društvo; Modul 2 – Građanska oblast; Modul 3 - Krivična oblast; Modul 4 - Izvršna i vanparnična oblast.

2 godina: Modul 1 – Evropska konvencija i ravnopravnost polova; Modul 2 – Građanska oblast; Modul 3 – Krivična oblast; Modul 4 - Izvršna i upravna oblast.

3 godina: Modul 1 - Građanska oblast; Modul 2 - Krivična oblast; Modul 3 - Alternativno rješavanje sporova, medijacija i arbitraža; Modul 4 - Nosioci pravosudnih funkcija i društvo.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Odobreni budžet za Tužilaštvo BiH za 2023. godinu iznosi 19.217.000 KM, čiju strukturu čini - neposredna potrošnja u iznosu od 19.147.000 KM i sredstva namijenjena za rad Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u iznosu 70.000 KM.

Pored navedenog iznosa odobrenih sredstava, Tužilaštvu BiH su odobrena sredstva iz tekuće rezerve za prvi kvartal u ukupnom iznosu od 370.000 KM i to na poziciji Bruto plate i naknade (6111).

Na ime prodaje motornog vozila, prvobitno smo planirali primitak od prodaje motornih vozila u iznosu od 30.000 KM, ali je Tužilaštvo BiH ostvarilo ukupan primitak u iznosu od 33,531 KM i cjelokupan uplaćeni iznos je stavljen na raspolaganje Tužilaštvu BiH.

Na ime uplate od premije osiguranja motornih vozila Tužilaštva BiH na JRT je uplaćen iznos od 2.520 KM koji je stavljen na raspolaganje Tužilaštvu BiH, na način da nam se poveća iznos raspoloživih sredstava na poziciji 613700 – Izdaci za tekuće održavanje, na ime tekućeg održavanja motornih vozila kako bismo mogli izvršiti plaćanje dospjelih nam faktura za popravku motornih vozila.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Tužilaštvu BiH je ukupno raspoloživo: 19.217.000 KM odobreni budžet za 2023. godinu; 370.000 KM tekuća rezerva za I kvartal 2023. godine; 3.531 KM primitak od prodaje motornog vozila iznad planiranog; 2.520 KM premije osiguranja motornih vozila; ukupno raspoloživo za 2023. godinu **19.593.051 KM**.

U toku 2023. godine izvršeno je prestrukturiranje sredstava na osnovu Odluke o prestrukturiranju rashoda budžeta broj 05-16-2-8488-2/23 od 11.12.2023. godine u iznosu od 450.000 KM ili 2,34% od ukupno odobrenih rashoda za 2023. godinu.

Povećanje u okviru odobrenih rashoda za 2023. godinu odnosi se na: 613400 - Nabavka materijala 30.000 KM i 613900 - Ugovorene i druge posebne usluge 420.000 KM. Umanjenje se odnosi na sljedeće ekonomske kategorije: 611100 – Bruto plate i naknade 305.000 KM, 611200 – Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih predstavnika 70.000 KM, 613300 – Izdaci za energiju i komunalne usluge 60.000 KM i 613500 – Izdaci za usluge prevoza i goriva 15.000 KM.

➤ *Tabelarni pregled rasporeda prvobitnog budžeta, prestrukturiranja i tekuće rezerve*

OPIS	KONTO	ODOBRENI BUDŽET	TEKUĆA REZERVA ZA I KVARTAL 2023. GODINE	PRIHOD OD PREMIJE OSIGURANJA MOTORNIH VOZILA	PRIMITAK OD PRODAJE MOTORNIH VOZILA IZNAD PLANIRANOG	PRESTRUKTURIRANJE	KORIGOVANI BUDŽET
Bruto plate i naknade	611100	15,701,000	370,000			-305,000	15,766,000
Naknade troškova zaposlenih	611200	1,544,000				-70,000	1,474,000
Putni troškovi	613100	220,000					220,000
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	613200	90,000					90,000

Izdaci za energiju i kom. usluge	613300	210,000				-60,000	150,000
Nabavka materijala	613400	100,000				30,000	130,000
Izdaci za usl. prevoza i goriva	613500	80,000				-15,000	65,000
Iznajmljivanje imovine i opreme	613600	2,000					2,000
Izdaci za tekuće održavanje	613700	80,000		2,520			82,520
Izdaci za osiguranje	613800	20,000					20,000
Ugovorene usluge i druge usluge	613900	750,000				420,000	1,170,000
Nabavka opreme	821300	350,000			3,531		353,531
NEPOSREDNA POTROŠNJA - TUŽILAŠTVO BIH		19,147,000	370,000	2,520	3,531	0	19,523,051
UDARNA GRUPA ZA BORBU PROTIV TRGOVINE LJUDIMA I ORGANIZIRANE ILEGALNE IMIGRACIJE		70,000	0	0	0	0	70,000
Ukupna raspoloživa sredstva za 2023. godinu		19,217,000	370,000	2,520	3,531	0	19,593,051

Ukupni rashodi Tužilaštva BiH za 2023. godinu iznose 18.845.466 KM, što predstavlja 96,18% ukupno raspoloživih sredstava. Od toga 18.778.802 KM potrošeno je u okviru neposredne potrošnje, a izvršenje na Udarnoj grupi za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije iznosi 66.664 KM.

Naime, u okviru budžeta Tužilaštva BiH (program posebne namjene), a u skladu sa Odlukom o formiranju Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije („Sl. glasnik BiH“, broj: 03/04 od 19.02.2004. godine), kao i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o formiranju Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u BiH („Sl. glasnik BiH“, broj: 103/06) također su planirana sredstva za isplatu naknada za rad članovima navedene Udarne grupe.

Ukupno planirana sredstva za rad u Udarnoj grupi za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije u 2023. godini iznose 70.000 KM, od čega je utrošeno ukupno 66.664, što je oko 5% više u odnosu na potrošnju iz prethodne godine.

➤ *Tabelarni pregled izvršenja budžeta za Tužilaštvo BiH za 2023. godinu*

Opis	Ekonomski kod	Raspoloživa sredstva (nakon prestrukturiranja i tekuće rezerve)	Izvršenje
1	2	3	4
1. Tekući izdaci		19.169.520	18.427.865
Bruto plate i naknade	611100	15.766.000	15.253.576
Naknade troškova zaposlenih	611200	1.474.000	1.452.890
Putni troškovi	613100	220.000	188.146
Izdaci telefonskih i pošt. usluga	613200	90.000	68.438
Izdaci za energiju i kom. usluge	613300	150.000	134.391

Nabavka materijala	613400	130.000	129.864
Izdaci za usl. prevoza i goriva	613500	65.000	57.043
Iznajmljivanje imovine i opreme	613600	2.000	1.969
Izdaci za tekuće održavanje	613700	82.520	79.598
Izdaci za osiguranje	613800	20.000	14.028
Ugovorene usluge i druge usluge	613900	1.170.000	1.047.921
2. Kapitalni izdaci	821000	353.531	350.937
Nabavka opreme	821300	353.531	350.937
Budžet za Tužilaštvo BiH		19.523.051	18.778.802
Udama grupa za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije		70.000	66.664
UKUPAN BUDŽET ZA 2023. GODINU		19.593.051	18.845.466

Od strane Evropske komisije 2021. godine Tužilaštvo BiH je dobilo sredstva u vidu podrške pravosuđu i rješavanju predmeta ratnih zločina, u svrhu realizacije projekta „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH - IPA 2019“, a realizacija projekta je nastavljena u 2022. i 2023. godini.

Po navedenom projektu, iz sredstava obezbijedenih od strane Evropske komisije iz prethodne godine u 2023. godinu izvršen je prenos 18.430,32 KM (projekat 0108120 fond 30).

Krajem 2022. godine Tužilaštvu BiH su doznačena sredstva sa pozicije direktnih transfera u iznosu od 200.472,58 KM (projekat 0108120 fond 10) kako bi se omogućio nastavak projekta i u 2023. godini do uplate naredne tranše.

Imajući u vidu prethodno navedeno, ukupan iznos raspoloživih sredstava po projektu „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina - IPA 2019“ u 2023. godini iznosi 218.902,90 KM, od čega je u 2023. godini realizovano ukupno 174.961,21 KM. Sredstva su trošena po planiranoj dinamici kako su i predviđena za isplatu bruto plata i naknada i naknada troškova zaposlenih za 11 zaposlenika. Projekat je završen 30.04.2023. godine.

Tužilaštvo BiH je u 2023. godini raspolagalo sredstvima u okviru projekta „Premošćavanje podrške za rješavanje predmeta ratnih zločina - IPA 2018“, u ukupnom iznosu od 401.940,26 KM. Ovim grantom predviđeno je finansiranje dodatnog osoblja na Odjelu za ratne zločine - 11 zaposlenika na 8 mjeseci, početak implementacije je 01.05.2023. godine, a projekat je okončan 31.12.2023. godine.

U izvještajnom periodu, zaključno sa 31.12.2023. godine, ukupno je utrošeno 399.587,81 KM. Cijeneći prethodno navedeno, uz činjenicu da su procedure planiranja i praćenja izvršenja budžeta ispoštovane u potpunosti, interne finansijske kontrole iz ove oblasti su primijenjene i vodili smo se principima odgovornosti, profesionalnosti i maksimalne racionalizacije pri čemu prikazana potrošnja sredstava u periodu 01.01 – 31.12.2023. godine predstavlja krajnje restriktivno, stvarno stanje i realne potrebe za nesmetan rad Tužilaštva BiH.

DRUGI DIO - INFORMACIJA O STANJU KRIMINALITETA U BIH

1. ZAKONSKI OSNOV I CILJEVI IZRADE INFORMACIJE

Zakonom o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (član 13., stav 2. i 3. Zakona o Tužilaštvu BiH), definisano je da glavni tužilac na kraju svake budžetske godine na osnovu obrade statističkih podataka Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta, izvještava Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o stanju kriminaliteta na području Bosne i Hercegovine. Također, definisano je da glavni tužilac obrazlaže stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini i da ukazuje na trendove u njegovom kretanju. Pored navedenog, u zaključnom dijelu informacije glavni tužilac može iznijeti prijedloge zakonskih reformi. Predmetni zaključci objavljuju se putem medija i ostalih odgovarajućih sredstava informisanja.

Cilj izrade informacije je pravovremeno upoznavanje Parlamentarne skupštine BiH i javnosti o stanju kriminaliteta i tendencijama njegovog kretanja kao polazne osnove za određivanje prioriteta u borbi protiv kriminaliteta, definisanja preventivnih programa i strategija u borbi protiv kriminala na nivou Bosne i Hercegovine.

Izvještaj, pored uvodnog dijela i osnova za izradu izvještaja sadrži informacije propisane gore navedenim zakonom, i to neriješenim i riješenim predmetima, broju predmeta koji su pristigli u izvještajnoj godini, postupanje po predmetima u izvještajnoj godini i podatke o sudskim odlukama po predmetima koji se vode u Tužilaštvu BiH. Podaci o radu prikazani su statistički, tabelarno i grafički uz adekvatno narativno obrazloženje istih. Dakle, Informacija o radu za 2023. godinu daje podatke o stanju kriminaliteta, prikazano kroz sva tužilaštva u Bosni i Hercegovini, kao i prijedlog mjera za postupanje u suzbijanju i prevenciji kriminaliteta na nivou Bosne i Hercegovine, a u okviru svojih nadležnosti.

Stanje kriminaliteta i trendovi njegovog kretanja prikazat će se kroz obradu određenih statističkih podataka Federalnog tužilaštva BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta, koji su obrađeni u Tužilaštvu BiH.

1.1 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužilaštva BiH (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)

Stanje kriminaliteta evidentirano je kroz zaprimljene prijave, naredbe o nesprovođenju istrage, naredbe o sprovođenju istrage, naredbe o obustavi istrage, podignute optužnice, osuđujuće presude, kao i kroz oslobađajuće presude. Analiza podataka ukazuje na kontinuiran rad tužilaca na predmetima s tendencijom povećanja broja riješenih predmeta.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je na početku izvještajnog perioda imalo u radu 842 prijave koje su protiv 4846 lica prenesene iz prethodnog perioda, u toku izvještajnog perioda zaprimljeno je 588 prijava u odnosu na 2241 lice, tako da je tokom 2023. godine ukupno u radu bilo 1430 prijava u odnosu na 7087 lica, tokom izvještajnog perioda riješeno je 566 prijava u odnosu na 2277 lica, tako da su na kraju izvještajnog perioda ostale neriješene 864 prijave u odnosu na 4810 lica.

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do povećanja broja prijava za 25 predmeta i 186 lica, povećanja ukupnog broja prijava za 4 predmeta i smanjenja za 68 u odnosu na lica, broj riješenih prijava smanjen je za 18 predmeta i 32 lica, broj neriješenih prijava na kraju izvještajnog perioda povećan je za 22 predmeta i smanjen u odnosu na 36 lica.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je na početku izvještajnog perioda imalo u radu 283 istrage u odnosu na 1921 lice koje su prenesene iz prethodnih godina, u toku izvještaja naređene su 194 istrage u odnosu na 598 lica, tako da je tokom 2023. godine ukupno u radu bilo 477 istraga u odnosu na 2519 lica, tokom izvještajnog perioda riješeno je 209 istraga u odnosu na 862 lica, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješeno 268 istraga u odnosu na 1657 lica.

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja istraga za 17 predmeta i 196 lica, smanjenja ukupnog broja istraga za 59 predmeta i 116 lica, broj riješenih istraga smanjen je za 44 predmeta i povećan za 149 lica, broj neriješenih istraga na kraju izvještajnog perioda smanjen je za 15 predmeta i 264 lica.

U izvještajnom periodu Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je u fazi prijave i istrage riješilo ukupno 775 predmeta u kojima su donesene različite vrste procesnih odluka u odnosu na 3139 lica.

Tužilaštvo BiH je u 2023. godini u fazi prijave riješilo 566 predmeta u odnosu na 2277 lica, odnosno u 272 predmeta protiv 1163 lica donesene su naredbe o nesprovođenju istrage, u 194 predmeta protiv 598 lica naredbe o sprovođenju istrage, dok je 100 predmeta protiv 516 lica riješeno na drugi način.

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja naredbi o nesprovođenju istrage u odnosu na 7 predmeta i povećanja broja predmetnih odluka u odnosu na 214 lica, da je došlo do smanjenja broja naredbi o sprovođenju istrage u odnosu na 16 predmeta i 194 lica, te da je došlo do povećanja broja riješenih predmeta na drugi način u odnosu na 5 predmeta i smanjenja broja riješenih lica na ovaj način za 52 lica. Također, na osnovu navedenih podataka vidljivo je da je došlo do smanjenja broja riješenih prijava za 18 predmeta i 32 lica.

Tužilaštvo BiH je u 2023. godini u fazi istrage riješilo 209 predmeta u odnosu na 792 lica, odnosno u 73 predmeta protiv 407 lica donesene su naredbe o obustavi istrage, podignuto je 125 optužnica protiv 229 lica, dok je 11 predmeta protiv 156 lica riješeno na drugi način.

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu, došlo do smanjenja broja naredbi o obustavi istrage u odnosu na 12 predmeta i povećanja broja predmetnih odluka u odnosu na 40 lica, da je došlo do smanjenja broja optužnica u odnosu na 32 predmeta i 52 lica, te da je na drugi način riješen isti broj predmeta 11, ali da je u pogledu lica na ovaj način riješeno više 90 lica. Također, na osnovu navedenih podataka vidljivo je da je došlo do smanjenja broja riješenih istraga u odnosu na 44 predmeta i povećanja broja riješenih za 78 lica.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je u izvještajnom periodu imalo ukupno u radu 152 optužnice, protiv 383 lica, od toga je 27 optužnica protiv 84 lica preneseno iz ranijeg perioda u kojima do 01.01.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, u 2023. godini podignuto je ukupno 125 optužnica protiv 299 lica. U navedenom periodu potvrđena je 131 optužnica protiv 325 lica, odbijene su 3 optužnice protiv 6 lica, dok za 15 optužnica protiv 47 lica do 31.12.2023. godine nije donesena odluka Suda BiH, 1 optužnica protiv 2 lica povučena je prije donošenja odluke o potvrđivanju, dok su 2 optužnice protiv 3 lica riješene na drugi način.

Tokom 2023. godine, u odnosu na 2022. godinu, broj podignutih optužnica u pogledu predmeta manji je za 32 optužnice ili za oko 20,38%, dok je u odnosu na lica veći za 18 lica ili za oko 6%. Broj potvrđenih optužnica u odnosu na predmete je također manji za 14 i veći za 73 lica. Međutim, bez obzira na statistički smanjen broj optužnica, kvalitet istih je značajno bolji, kako u pogledu podignutih optužnica u predmetima ratnih zločina u kojima su procesuirani događaji u kojima je bio veliki broj žrtava, tako i u pogledu organiziranog kriminala i korupcije gdje je podignut veći broj optužnica u odnosu na prethodnu godinu, posebno u pogledu organiziranog kriminala i korupcije visokog nivoa, što će biti prikazano u dijelu izvještaja koji se odnosi na navedenu oblast rada.

Jedan od razloga smanjenja broja optužnica u predmetima ratnih zločina je činjenica da su na početku 2023. godine u Odjelu II definisani prioriteti od 26 predmeta koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičena lica, nakon čega su od strane glavnog tužioca donesena obavezujuća uputstva tužiocima za donošenje tužilačkih odluka u tim predmetima, uz istovremeno obezbjeđivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužilačkih timova, što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Tako su tri predmeta koja su bila vezana za ratne zločine na području Foče, Čajniča i Rudog spojena u jedan predmet, nakon čega je formiran tužilački tim od četiri tužioca koji su podigli jednu optužnicu.

Također, razlozi koji su neposredno uticali na smanjenje broja podignutih optužnica u 2023. godini, a samim tim i na smanjenje broja riješenih istraga, vezuju se i za činjenicu da je na kolegiju tužilaca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, koji je održan 24.11.2021. godine, sa ciljem poboljšanja kvaliteta podignutih optužnica, donesen zaključak po pitanju imovinskog cenzusa za krivično djelo Nedožvoljen promet akciznih proizvoda iz člana 210a. i krivično djelo Nedožvoljeno skladištenje robe iz člana 210b. Predmetnim zaključkom je definisano da se, u skladu sa poreznim propisima BiH, neće smatrati krivičnim djelom stavljanje u promet proizvoda koji nisu obilježeni kontrolnim i poreznim markicama, niti skladištenje akcizne robe u prostoriji koja nije registrovana za tu namjenu, ako se radi o količini do 100 kg duhana, odnosno 250 šteka cigareta ili zajedno (duhana i cigareta), čija ukupna vrijednost ne prelazi 10.000,00 KM, odnosno da je u tim slučajevima Uprava za indirektno oporezivanje dužna pokretati prekršajne postupke.

Positivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj podignutih optužnica.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u Tužilaštvu BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osudjujuće presude		Oslobadajuće i odbijajuće presude	
	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica
2021	551	1592	228	665	290	758	65	283	137	371	172	334	9	105	171	272	14	32
2022	563	2123	279	949	210	792	95	568	85	367	157	281	11	66	138	236	14	55
2023	588	2241	272	1163	194	598	100	516	73	407	125	299	11	156	121	237	7	32

Tabelarni pregled se odnosi na ukupan broj KTRZ¹⁰ i KT¹¹ predmeta, koji su bili predmet rada u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine.

1.2 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužilaštava FBiH (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)

Federalno tužilaštvo Federacije Bosne i Hercegovine je samostalan državni organ, koji svoj rad zasniva na načelima nezavisnosti i nepristrasnosti u odnosu na sve sudionike u krivičnom postupku, kao i sve državne i druge organe javne vlasti. Nadležnost i ovlaštenja, organizacija i rad, sredstva za rad i druga pitanja utvrđena su Zakonom o Federalnom tužilaštvu Federacije Bosne i Hercegovine (Zakon o Federalnom tužilaštvu FBiH, "Službene novine FBiH", broj: 42/02 i 19/03).

Stanje kriminaliteta u tužilaštvima FBiH u odnosu na poznate počinioce krivičnih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u kantonalnim tužilaštvima Federacije BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osudujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica
2021	13465	19180	4216	6754	8726	11256	394	786	1343	2184	7494	8767	139	463	8130	8729	591	714
2022	13396	18742	4082	6885	8207	10236	428	903	1176	1810	6656	7865	144	370	6014	6500	275	343
2023	13.077	17.940	3640	6608	8011	9753	422	817	1136	1778	6828	7980	135	375	5883	6251	330	411

Prema dostavljenim izvještajima iz ovog tužilaštva, u odnosu na poznate počinioce u 2023. godini, kantonalna tužilaštva u FBiH ukupno u radu su imala 20.886 prijava protiv 31.016 lica. Od ovog broja u 2023. godini, zaprimljeno je 13.077 prijava protiv 17.940 lica, dok je iz ranijih godina preneseno u rad 7.809 prijava protiv 13.076 lica. U 2023. godini riješeno je 12.075 prijava protiv 17.180 lica, dok je na kraju izvještajnog perioda u radu ostalo 8.797 prijava protiv 13.816 lica.

Kantonalna tužilaštva u FBiH su u izvještajnom periodu ukupno imala istraga u 10.083 predmeta protiv 13.703 lica. Od ovog broja, tokom 2023. godine naredeno je istraga u 8.011 predmeta protiv 9.753 lica, dok je ostalo neriješenih istraga 1981 predmet protiv 3.559 lica.

U fazi rješavanja prijave, naredbi o nesprovođenju istraga doneseno je u 3.640 predmeta protiv 6.608 lica, naredbi o sprovođenju istraga doneseno je u 8.011 predmeta protiv 9.753 lica. Na drugi način riješene su 422 prijave u odnosu na 817 lica.

¹⁰ KT-RZ – Registar poznatih počinitelja krivičnog djela ratnog zločina.

¹¹ KT – Registar poznatih počinitelja krivičnih djela (pravna i fizička lica).

U riješenim istragama u 1.136 predmeta donesene su naredbe o obustavi istraga protiv 1.778 lica, te je na drugi način riješeno istraga u 135 predmeta u odnosu na 375 lica.

U izvještajnom periodu u kantonalnim tužilaštvima u FBiH podignuto je 6.828 optužnica protiv 7.980 lica.

Po optužnicama kantonalnih tužilaštava, općinski sudovi i kantonalni sudovi u FBiH su u 2023. godini donijeli odluke u odnosu na 6.135 predmeta protiv 6.650 lica, te je izrečeno osuđujućih presuda u 5.883 predmeta protiv 6.251 lica, dok je bila 261 oslobađajuća presuda za 322 lica i 70 odbijajućih presuda protiv 89 lica. Sudovi su rješenjem obustavili krivični postupak u 42 predmeta protiv 68 lica.

Kada je u pitanju nadležnost i rad, konkretno Federalnog tužilaštva FBiH, u toku 2023. godine Federalno tužilaštvo je imalo u radu ukupno 1.813 predmeta od čega 437 predmeta koji se odnose na postupke po žalbama kao redovnim pravnim lijekovima izjavljenim na prvostepene presude kantonalnih sudova, 40 predmeta koji se odnose na uvažene žalbe i ukinute prvostepene odluke kantonalnih sudova, 25 predmeta koji se odnose na postupke po žalbama kao redovnim pravnim lijekovima izjavljenim na odluke drugostepenog suda, 12 predmeta koji se odnose na izjavljeni vanredni pravni lijek ponavljanje krivičnog postupka, 1.299 drugih vrsta predmeta (KTA), 702 predmeta u administrativnoj, 1 predmet iz upravne i prekršajne oblasti i 4 predmeta sa oznakom tajnosti interno i poverljivo i 1 predmet međunarodne pravne pomoći. Na kraju izvještajnog perioda ostala su neriješena ukupno 23 predmeta.

1.3 Stanje kriminaliteta u nadležnosti tužilaštava Republike Srpske (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)

Organizaciona struktura tužilaštava u Republici Srpskoj propisana je Zakonom o javnim tužilaštvima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj: 69/2016). Navedenim Zakonom propisano je da tužilaštva u Republici Srpskoj čine Republičko javno tužilaštvo, te šest okružnih javnih tužilaštava. Republičko javno tužilaštvo RS je najviše javno tužilaštvo, a kojem su podređena sva ostala javna tužilaštva. Prema Zakonu o javnim tužilaštvima, javna tužilaštva su samostalni državni organi koji vrše poslove otkrivanja i gonjenja učinilaca krivičnih djela i ulažu pravne lijekove radi zaštite zakonitosti. Tužilaštva svoju funkciju vrše na osnovu Ustava i zakona po principima samostalnosti, nepristrasnosti i javnosti.

Stanje kriminaliteta koje je evidentirano od strane Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske u odnosu na poznate počinioce krivičnih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u tužilaštvima Republike Srpske*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osuđujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica
2021	7317	9648	1436	2086	5128	6298	330	656	1784	2214	3199	3751	79	205	2452	2763	197	225
2022	6954	9311	1477	2236	4445	5671	315	538	1460	1930	3141	3897	80	149	2437	2748	233	283
2023	7161	9227	1392	1968	4171	5135	304	595	1454	1915	2568	3039	60	108	2376	2633	266	358

Analizom dostavljenih izvještaja iz Republičkog javnog tužilaštva utvrđeno je da je tokom 2023. godine ukupno u radu bilo 11.895 prijava protiv 15.831 lica. Od ukupnog broja prijava, koje su bile u radu u tužilaštvima Republike Srpske, u protekloj godini riješeno je 5.867 prijava protiv 7.698 lica. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 6.028 prijava protiv 8.133 lica. U izvještajnom periodu zaprimili su 7.161 prijavu protiv 9.227 lica. Naredbi o sprovođenju istraga bilo je 1.392 protiv 1.968 lica, donesena je 4171 naredba o sprovođenju istrage u odnosu na 5135 lica, te su na drugi način riješili 304 prijave protiv 595 lica.

U 2023. godini tužilaštva u Republici Srpskoj imala su ukupno 5.461 istragu protiv 7.064 lica. Od ovog broja, 1.290 neriješenih istraga protiv 1.929 lica je preneseno iz ranijih godina, a 4.171 istraga protiv 5.135 lica je naređena u izvještajnom periodu. Ukupno su riješene 4.082 istrage protiv 5.051 lica, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostalo neriješeno 1.379 istraga protiv 2.012 lica.

Na osnovu vođenih istraga podignuto je 2.568 optužnica protiv 3.039 lica. U 1.454 predmeta protiv 1.915 lica su donesene naredbe o obustavi istrage, dok su u 60 predmeta protiv 108 lica istrage riješene na drugi način.

Postupajući po optužnicama tužilaštava, sudovi su u 2023. godini donijeli ukupno presuda u 2.642 predmeta protiv 2.991 lica, od kojih je osuđujućih u 2.376 predmeta za 2.633 lica, oslobađajućih u 222 predmeta za 287 lica i odbijajućih u 44 predmeta za 71 lice. Sudovi su izrekli zatvorske kazne u 533 predmeta za 574 lica, novčanu kaznu u 760 predmeta za 873 lica, te uslovnu osudu u 1.062 predmeta za 1.164 lica. U 11 predmeta protiv 18 lica donesena je oslobađajuća presuda.

1.4 Stanje kriminaliteta u nadležnosti Tužilaštva Brčko distrikta (Poznati počinioci krivičnih djela - KT)

Tužilaštvo Brčko distrikta BiH je nadležno za područje Brčko distrikta. Opće nadležnosti Tužilaštva propisane su Zakonom o Tužilaštvu Brčko distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko distrikta BiH", broj: 19/07), koji propisuje da je Tužilaštvo Distrikta samostalan i nezavisan organ koji u okviru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine preuzima propisane mjere i radnje u otkrivanju i gonjenju počinitelja krivičnih djela i privrednih prestupa te vrši druge poslove određene zakonom. U okviru svojih nadležnosti Tužilaštvo Distrikta štiti ostvarivanje ljudskih prava i građanskih sloboda garantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Brčko distrikta, kao i ostvarivanje prava i interesa pravnih lica utvrđenih zakonom, te obezbjeđuje statutarnost i zakonitost. Tužilaštvo Distrikta vrši svoju funkciju u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Brčko distrikta, te na osnovu zakona Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta.

Stanje kriminaliteta koje je evidentirano od strane Tužilaštva Brčko distrikta u odnosu na poznate počinioce krivičnih djela prikazano je kroz obradu statističkih podataka koji se odnose na prijave, istrage, podignute optužnice i izrečene presude.

➤ *Tabelarni pregled procesnih odluka u Tužilaštvu Brčko distrikta BiH*

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način u fazi prijave		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način u fazi istrage		Osuđujuće presude		Oslobađajuće presude	
	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica
2021	259	333	1	4	248	311	10	18	44	64	191	224	12	19	172	196	10	12
2022	283	344	1	1	280	335	1	7	30	43	196	218	5	16	185	217	10	19
2023	243	301	2	2	237	291	4	8	35	52	219	248	6	14	188	212	19	23

Analizom dostavljenog izvještaja Tužilaštva Brčko distrikta BiH utvrdilo se da su ukupno u radu tokom 2023. godine bile 243 prijave protiv 301 lica. Od ukupnog broja prijava, koje su bile u radu u protekloj godini, riješene su 243 prijave protiv 301 lica. U toku izvještajnog perioda riješene su sve prijave kako u pogledu predmeta, tako i u pogledu lica. Donesene su 2 naredbe o nesprovođenju istrage protiv 2 lica, te su na drugi način riješene 4 prijave protiv 8 lica.

U Tužilaštvu Brčko distrikta, u 2023. godini, ukupno je bilo 376 istraga protiv 481 lica, s tim da je tokom 2023. godine riješeno 260 istraga protiv 314 lica, dok je ostalo neriješeno 116 istraga protiv 167 lica. Od ovog broja, u 35 predmeta protiv 52 lica donesene su naredbe o obustavi istrage. Na osnovu vođenih istraga, podignuto je 219 optužnica protiv 248 lica, dok je na drugi način riješeno 6 istraga protiv 14 lica. U 2023. godini, nadležni sud je presudio u ukupno 207 predmeta protiv 235 optuženih lica, te je izrečeno 188 osuđujućih presuda protiv 212 lica. Od ovog broja, u 65 predmeta protiv 77 lica određena je zatvorska kazna, u 81 predmetu protiv 92 lica uslovna osuda, u 39 predmeta za 40 lica određena novčana kazna, dok su u 3 predmeta protiv 3 lica izrečene osuđujuće presude u kojima su lica oslobođena kazne zbog neuračunljivosti. U 19 predmeta protiv 23 lica izrečene su oslobađajuće presude.

1.5 Razni krivični predmeti (KTA - neodredivo krivično djelo i izvršilac)

U ovom poglavlju informacije obrađeni su predmeti sa oznakom KTA koji se odnose na neodrediva krivična djela ili počiniocce, a ukazuju na protivpravnu radnju. Bitno je napomenuti da se obrađeni statistički podaci odnose na sve „KTA“ oznake, računajući i KTA-RZ predmete koji se odnose na ratne zločine.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTA predmetima u svim tužilaštvima u BiH*

Naziv tužilaštva (KTA predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno u toku godine	Ukupno u radu	Ukupno riješeno na kraju godine	Neriješeno na kraju godine
Tužilaštvo BiH	2269	927	3196	1201	1995
Kantonalna tužilaštva u FBiH	9809	12959	22768	11314	11454
Tužilaštva u RS	5385	5667	11052	4792	6260
Tužilaštvo Brčko distrikta BiH	201	266	467	310	157
Ukupno KTA predmeti:	17664	19819	37483	17617	19866

Kada su u pitanju predmeti sa oznakom KTA, Tužilaštvo BiH je u izvještajnom periodu imalo u radu 3.196 predmeta ove vrste, od kojeg broja je 1.399 predmeta vezano za ratne zločine. Iz ranijih godina preneseno je 2.269 predmeta, dok je u izvještajnom periodu zaprimljeno 927 predmeta. U 2023. godini riješen je 1.201 predmet, od čega je 361 predmet riješen u Odjelu za ratne zločine. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 1.995 KTA predmeta, od čega su 1.038 predmeti koji se odnose na ratne zločine.

U kantonalnim tužilaštvima u FBiH, u 2023. godini, ukupno je bilo u radu 22.768 KTA predmeta, od kojeg broja se 245 predmeta odnosi na ratni zločin. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 12.959 predmeta, dok je iz ranijeg perioda preneseno 9809 KTA predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, kantonalna tužilaštva u FBiH riješila su 11.314 KTA predmeta, od kojeg broja je bilo 56 predmeta koji se odnose na ratne zločine. Na kraju izvještajnog perioda ostala su u radu 11.454 KTA predmeta.

U tužilaštvima u RS-u, u 2023. godini, ukupno su bila u radu 11.052 KTA predmeta, od kojeg broja je 329 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 5667 predmeta, dok je iz ranijeg perioda preneseno 5385 KTA predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, tužilaštva u RS-u riješila su 4.792 KTA predmeta, od čega se 45 predmeta odnosi na ratne zločine, dok je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu 6.260 predmeta, od kojeg broja se 289 predmeta odnosi na ratne zločine.

Tužilaštvo Brčko distrikta je, u 2023. godini, ukupno u radu imalo 467 KTA predmeta, od kojeg broja je 1 predmet koji se odnosi na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 266 predmeta, dok je iz ranijeg perioda prenesen 201 KTA predmet. Od ukupnog broja predmeta u radu, Tužilaštvo Brčko distrikta riješilo je 310 predmeta, dok je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu 157 KTA predmeta.

Analizom podataka svih tužilaštava u Bosni i Hercegovini, evidentno je da su tužilaštva u BiH opterećena predmetima koji se odnose na razna krivična djela, odnosno zaprimljenim predmetima gdje je neodredivo krivično djelo ili počinitelj, a ukazuje na protivpravnu radnju. Tužilaštva u BiH su u izvještajnom periodu imala u radu 37.483 KTA predmeta.

1.6 Krivični predmeti u kojima je nepoznat počinitelj (KTN predmeti)

Predmeti gdje postoji osnov sumnje da je izvršeno krivično djelo, ali nisu otkriveni počinioci (nepoznati su počinioci) posebno ćemo obraditi, iz razloga što broj ovih predmeta u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini opterećuje rad tužilaštava, a što bi trebalo biti predmet analize. Dajemo u nastavku podatke o predmetima u kojima počinioci nisu otkriveni, kroz pregled prijava, rada na ovim predmetima, tj. rješavanju ovih predmeta i okolnostima kod rješavanja ove vrste predmeta.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTN predmetima u svim tužilaštvima u BiH*

Naziv tužilaštva (KTN predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno u toku godine	Ukupno u radu	Ukupno riješeno na kraju godine	Neriješeno na kraju godine
Tužilaštvo BiH	596	163	759	184	575
Kantonalna tužilaštva u FBiH	95853	7628	103481	6265	97216
Tužilaštva u RS	18780	2107	20887	1505	19382
Tužilaštvo Brčko distrikta BiH	2210	285	2495	395	2100
Ukupno KTN predmeti:	117439	10183	127622	8349	119273

Kada su u pitanju predmeti u kojima počinioci krivičnih djela nisu otkriveni, Tužilaštvo BiH je u izvještajnom periodu imalo u radu 759 predmeta ove vrste, a od ovog broja je 337 predmeta vezano za ratne zločine. Iz ranijih godina je preneseno 596 predmeta, dok su u izvještajnom periodu zaprimljena 163 predmeta. U 2023. godini riješena su 184 predmeta, od čega je 93 predmeta riješeno u Odjelu za ratne zločine. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je neriješeno 575 predmeta, od čega se 244 predmeta odnose na predmete ratnih zločina.

U kantonalnim tužilaštvima u FBiH, u 2023. godini, ukupno je bio u radu 103.481 KTN predmet, od kojeg broja je 597 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 7.628 prijava, dok su iz ranijeg perioda prenesena 95.853 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, kantonalna tužilaštva u FBiH riješila su 6.265 KTN predmeta, od kojeg broja je 11 predmeta koji se odnose na ratne zločine. Na kraju izvještajnog perioda ostalo je u radu 97.216 KTN predmeta.

U tužilaštvima u RS-u, u 2023. godini ukupno je bilo u radu 20.887 KTN predmeta, od kojeg broja su 522 predmeta koji se odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 2.107 predmeta, dok je iz ranijeg perioda preneseno 18.780 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, tužilaštva u RS-u riješila su 1.505 predmeta, od kojeg broja se 4 predmeta odnose na ratne zločine. Na kraju izvještajnog perioda ostala su u radu 19.382 KTN predmeta.

U Tužilaštvu Brčko distrikta, u 2023. godini, ukupno je bilo u radu 2.495 KTN predmeta, od čega se 74 predmeta odnose na ratne zločine. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 285 predmeta, dok je iz ranijeg perioda preneseno 2210 KTN predmeta. Od ukupnog broja predmeta u radu, Tužilaštvo Brčko distrikta riješilo je 395 predmeta, od kojeg broja 2 predmeta koja se odnose na ratne zločine, dok je na kraju izvještajnog perioda ostalo u radu 2.100 KTN predmeta, od čega 72 predmeta koja se odnose na ratne zločine.

Analizom podataka svih tužilaštava u Bosni i Hercegovini, evidentno je da je broj predmeta u kojima počinioci krivičnih djela nisu otkriveni mnogo veći u odnosu na ostale vrste predmeta. U tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, u izvještajnom periodu u radu su bila 119.273 KTN predmeta, u istom periodu u 2022. godini bio je 129.251 KTN predmet, dok je u 2021. godini bilo 134.455 KTN predmeta, odnosno evidentno je da je došlo do smanjenja ove vrste predmeta. Na osnovu gore navedenih podataka, vidljivo je da su tužilaštva u BiH opterećena ovom vrstom predmeta. Rješavanje ove vrste predmeta, odnosno predmeta po nepoznatom počiniocu, u najvećoj mjeri zavisi od rada policije na otkrivanju izvršilaca krivičnih djela, a znatno manje od angažovanja tužilaca.

1.7 Krivični predmeti koji se odnose na maloljetne počinioce krivičnih djela (KTM predmeti)

Krivični predmeti koji se odnose na maloljetne počinioce krivičnih djela (KTM predmete) prikazani su kroz pregled neriješenih predmeta iz prethodnih godina, pregled primljenih predmeta u toku godine, broj riješenih predmeta u toku godine i broj predmeta koji su ostali neriješeni na kraju godine.

➤ *Tabelarni pregled rada na KTM predmetima u svim tužilaštvima u BiH*

Naziv tužilaštva (KTM predmeti)	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno u toku godine	Ukupno u radu	Riješeno u toku godine	Neriješene prijave na kraju godine
Tužilaštvo BiH	3	0	3	2	1
Kantonalna tužilaštva u FBiH	157	338	495	269	226
Tužilaštva u RS	79	208	287	153	134
Tužilaštvo Brčko distrikta BiH	14	18	32	30	2
Ukupno KTM predmeta 2023.	253	564	817	454	363

Kada su u pitanju predmeti u kojima su počinioci maloljetna lica, Tužilaštvo BiH ima znatno manji broj u odnosu na entitetska tužilaštva i Tužilaštvo Brčko distrikta. U izvještajnom periodu Tužilaštvo BiH je imalo u radu 3 predmeta ove vrste, koja su prenesena iz prethodnog perioda, dok u izvještajnom periodu nije zaprimljen niti jedan predmet ove vrste. U 2023. godini riješena su 2 predmeta, tako da je na kraju izvještajnog perioda ostao neriješen 1 predmet koji se odnosi na maloljetnike.

U kantonalnim tužilaštvima u FBiH, u 2023. godini ukupno u radu je bilo 495 KTM predmeta protiv 638 maloljetnih počinitelja krivičnih djela. U izvještajnoj godini zaprimljeno je 338 predmeta protiv 436 maloljetnih lica, iz prethodnih godina u rad je preneseno 157 neriješenih prijava protiv 202 lica. Od ukupnog broja predmeta u radu kantonalna tužilaštva u FBiH su tokom 2023. godine, u 145 predmeta protiv 190 lica donijela odluke o nepokretanju postupka, u 128 predmeta u odnosu na 153 lica donijeli odluke o pokretanju pripremnog postupka, predloženo je 14 mjera policijskog upozorenja protiv 16 lica, dok je 10 predmeta protiv 16 lica obustavljeno. Sudovi su izrekli vaspitne mjere u odnosu na ukupno 117 lica u 99 predmeta.

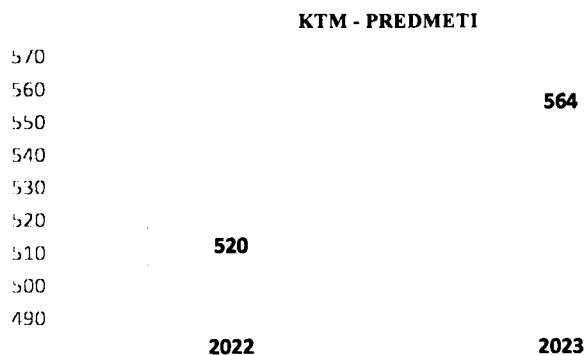
Okružna javna tužilaštva u Republici Srpskoj imala su u radu 287 prijava protiv 417 maloljetnika koji u vrijeme pokretanja postupka nisu navršili 21 godinu, od čega je 79 neriješenih prijava protiv 79 lica preneseno iz ranijeg perioda, dok je u izvještajnom periodu zaprimljeno 208 prijava protiv 309 lica. U toku 2023. godine doneseno je 80 odluka protiv 110 lica o nepokretanju postupka. Pripremni postupak vođen je u 65 predmeta, od kojih je 5 iz prethodnog perioda, dok je tokom godine pokrenuto 60 novih pripremnih postupaka. Najčešće su protiv maloljetnika predlagane vanzavodske mjere – 52, predložene su 4 zavodske mjere, a postupajući po istim sudovi su izrekli 5 zavodskih, 61 vanzavodsku vaspitnu mjeru i 1 kaznu maloljetničkog zatvora. Na kraju izvještajnog perioda ostale su neriješene 134 prijave protiv 194 maloljetnika. Također, ostala su neriješena 4 pripremna postupka protiv 4 maloljetnika.

Tužilaštvo Brčko distrikta je u izvještajnom periodu imalo 32 predmeta protiv 45 maloljetnih lica, od čega je 28 predmeta protiv 25 lica zaprimljeno u izvještajnoj godini. Od ukupnog broja predmeta u radu protiv maloljetnih izvršilaca, Tužilaštvo Brčko distrikta je u 17 predmeta protiv 21 lica pokrenulo pripremni postupak, dok su u 8 predmeta protiv 8 lica donesene odluke o nepokretanju postupka (djeca, oportunitet i dr.). U 16 predmeta protiv 18 lica predložene su vaspitne mjere, dok su u 14 predmeta protiv 16 lica izrečene vaspitne mjere, u 1 predmetu protiv 1 maloljetnog lica izrečena je mjera policijskog upozorenja.

➤ *Komparativni prikaz KTM predmeta u svim tužilaštvima u BiH*

Ukupan broj (KTM predmeti) po godinama	Neriješeno iz ranijih godina	Primljeno u toku godine	Ukupno u radu	Riješeno u toku godine	Neriješene prijave na kraju godine
2022	240	520	760	493	267
2023	253	564	817	454	363

➤ *Grafički pregled primljenih KTM predmetima u svim tužilaštvima u BiH (2022-2023)*

Grafikon 26.

Na osnovu statističkih podataka koji su prikazani kroz tabelarni i grafički prikaz može se konstatovati da je prisutan trend povećanja broja krivičnih predmeta koji se odnose na maloljetnički kriminalitet, odnosno da su u toku 2023. godine u odnosu na 2022. godinu zaprimljena 44 krivična predmeta više, što procentualno iznosi oko 8,45%.

Zakon o zaštiti i postupanju sa djecom i maloljetnicima u krivičnom postupku u Bosni i Hercegovini uređuje pitanje postupanja prema djeci koja su u sukobu sa zakonom, mlađim punoljetnim licima i djeci koja su žrtve ili svjedoci prema kojima su dužni postupati sudovi, tužilaštva, uključujući ovlaštena službena lica, organe starateljstva, porodice, škole, institucije na svim nivoima društvene zajednice, kao i druge sudionike uključene u krivičnu proceduru na način kojim se bez diskriminacije unapređuje osjećaj dostojanstva i lične vrijednosti djeteta, uzima u obzir uzrast djeteta, najbolji interes djeteta, njegovo pravo na život, opstanak i razvoj, te omogućava da dijete u skladu sa uzrastom i zrelošću izrazi svoje mišljenje o svim pitanjima koja se na njega odnose, pri čemu sva zalaganja trebaju voditi rehabilitaciji i njegovom preuzimanju konstruktivne uloge u društvu.

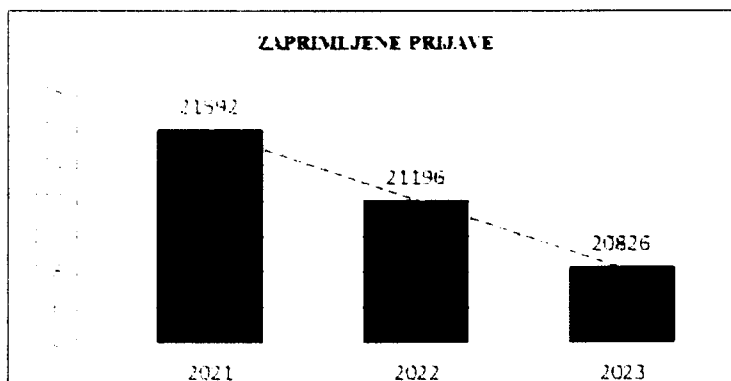
2. STANJE KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI

Ukupno stanje kriminaliteta sa tendencijama njegovog kretanja u BiH sagledano je kroz analizu statističkih podataka Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva BiH, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta.

➤ Tabelarni pregled kriminaliteta u Bosni i Hercegovini

Godina	Zaprimljene prijave		Naredbe o nesprovođenju istrage		Naredbe o sprovođenju istrage		Riješeno na drugi način		Naredbe o obustavi istrage		Podignute optužnice		Riješeno na drugi način		Osudujuće presude		Oslobađajuće i odbijajuće presude	
	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pred.	lica	pr.	li.	pr.	li.	pr.	li.
2021	21592	30753	5881	9509	14392	18623	799	1743	3308	4833	11056	13076	239	792	10925	11960	812	983
2022	21196	30520	5839	10071	13142	17034	839	2016	2751	4150	10150	12261	240	601	8774	9701	532	700
2023	20826	29408	5304	9739	12376	15486	826	1928	2663	4100	9521	11318	206	639	8380	9121	603	801

➤ Trendovi broja zaprimljenih prijava u svim tužilaštvima u BiH

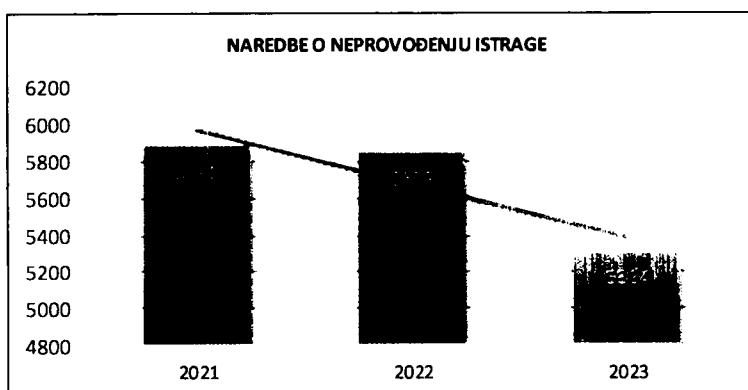

Grafikon 27.

Na osnovu prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatovati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja zaprimljenih prijava u odnosu na prethodni period, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja prijava za 370 ili za oko 1,74%. Dakle, može se konstatovati da je prisutan trend smanjenja broja prijava koje se odnose na krivičnopravne događaje, što ukazuje da je stanje kriminaliteta povoljnije u odnosu na prethodni period, a što je između ostalog i rezultat rada tužilaštava u BiH.

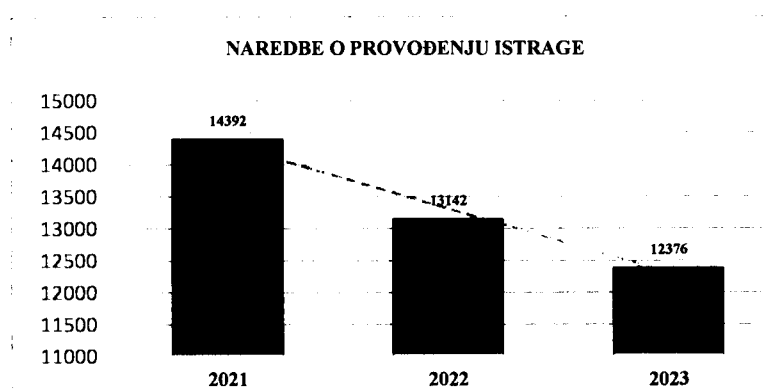
- *Trendovi broja donesenih naredbi o nesprovođenju istraga u svim tužilaštvima u BiH*

Grafikon 28.

Na osnovu prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatovati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja donesenih naredbi o nesprovođenju istrage u odnosu na prethodni period, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja naredbi o nesprovođenju istraga za 535 ili za oko 9,16%.

- *Trendovi broja donesenih naredbi o sprovođenju istraga u svim tužilaštvima u BiH*

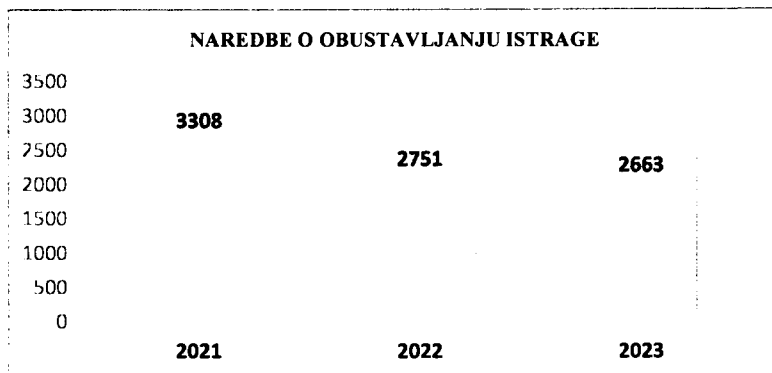

Grafikon 29.

Na osnovu prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza može se konstatovati da je u 2023. godini zadržan trend smanjenja broja donesenih naredbi o sprovođenju istraga u odnosu na prethodni period, te da je u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja naredbi o sprovođenju istraga za 766 ili za oko 5,82%.

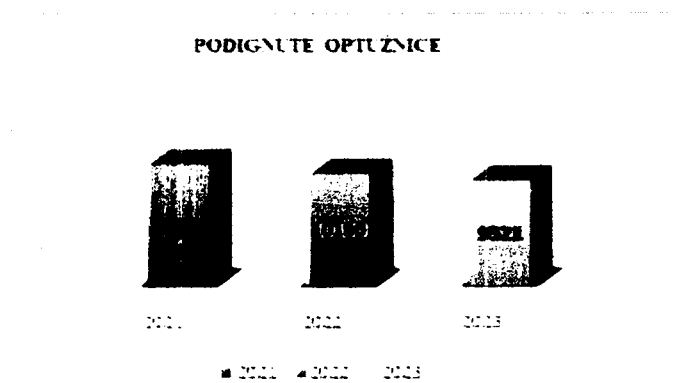
➤ *Trendovi broja donesenih naredbi o obustavljanju istrage u svim tužilaštvima u BiH*

Grafikon 30.

Na osnovu prikazanog tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da su u navedenom periodu donesene 2663 naredbe o obustavi istrage, što je u odnosu na 2022. godinu manje za 88 ili oko 3,19% istraga.

➤ *Trendovi broja podignutih optužnica u svim tužilaštvima u BiH*

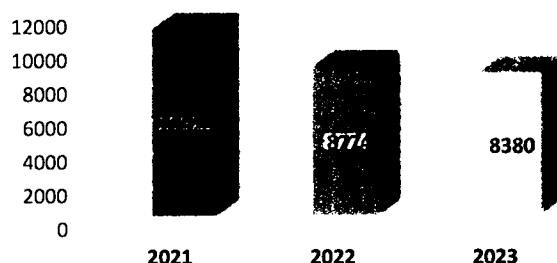
Grafikon 31.

U izvještajnom periodu tužilaštva u Bosni i Hercegovini podigla su ukupno 9.521 optužnicu u odnosu na 11.318 lica, što je u odnosu na 2022. godinu manje za 629 ili za oko 6,16% optužnica i 943 ili oko 8,33% lica. Iz navedenog tabelarnog i grafičkog prikaza vidljivo je da je u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini prisutan trend smanjenja broja podignutih optužnica.

➤ *Grafički prikaz osuđujućih presuda po optužnicama tužilaštava u BiH*

OSUĐUJUĆE PRESUDE

Grafikon 32.

Postupajući po optužnicama tužilaštava, sudovi u BiH su u 2023. godini donijeli ukupno 8.983 presude protiv 9.922 lica, od kojih je 8.380 bilo osuđujućih u odnosu na 9.121 lice, dok je ukupno oslobađajućih i odbijajućih presuda bilo 603 u odnosu na 801 lice. Dakle, u 2023. godini je došlo do smanjenja broja presuda za 323 presude i smanjenja broja osuđenih lica za 479.

Na osnovu navedenih podataka može se zaključiti da su tužioci u Bosni i Hercegovini donijeli veliki broj tužilačkih odluka.

Na osnovu navedenih podataka može se konstatovati da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini povoljnije u odnosu na prethodni period, te da je neophodno zadržati pozitivan trend u suzbijanju i prevenciji istog.

Doprinos uspješnom radu tužilaštava i sudova u BiH svakako je dao i VSTV BiH kroz pravilnike i smjernice koji su uticali na pozitivne trendove u radu ovih institucija u izvještajnoj godini.

3. MJERE ZA UNAPREĐENJE RADA

3.1 Mjere za unapređenje rada Tužilaštva BiH

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine će svoje aktivnosti usmjeriti ka ispunjavanju zakonskih rokova za okončanje istraga, preduzimanju radnji po prijavama u razumnim rokovima, ostvarivat će komunikaciju u svim predmetima sa oštećenima kako bi se što preciznije mogli odrediti imovinsko-pravni zahtjevi, te težiti ka većem procentu potvrđenih optužnica i nastojati da potvrđene optužnice rezultiraju osuđujućim presudama.

Posebni odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju će sa ciljem smanjenja broja neriješenih istraga, neriješenih predmeta i skraćivanja dužine trajanja rješavanja predmeta uraditi analizu svih predmeta kako bi se utvrdilo stvarno stanje u predmetima radi preduzimanja potrebnih radnji i donijela tužilačka odluka. U tom pravcu bit će neophodan veći angažman stručnog osoblja Tužilaštva Bosne i Hercegovine i agencija za provođenje zakona kako bi se u predmetima gdje su istrage otvorene mogle donositi tužilačke odluke. Na ovaj način bi se bitno skratila dužina trajanja istraga i period eventualne neaktivnosti tužilaca u predmetu sveo na najmanju moguću mjeru.

Unapređenjem organizacionih i materijalno-tehničkih uslova Tužilaštva BiH kroz prilagođavanje organizacije tužilaštva i usklađivanje broja zaposlenih poboljšat će se rad i funkcionisanje Tužilaštva BiH. S ciljem postizanja maksimalne efektivnosti, efikasnosti, ažurnosti i zakonitosti rada svakog zaposlenika potrebno je nastaviti sa postupcima i procedurama kojima se omogućava obavještanje zaposlenika o donesenim zakonima, odlukama, pravilnicima, naredbama, uputstvima, instrukcijama i informacijama, te uz stalno izvještavanje rukovodioca pratiti autentičnost i pravilnost realizacije Plana rada Tužilaštva BiH.

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine će pojačati napore u borbi protiv svih krivičnih djela iz svoje nadležnosti, a posebno protiv organiziranog kriminala, korupcije, privrednog kriminala, terorizma i procesuiranja predmeta ratnih zločina.

Nastavit će se intenzivan rad na zadržavanju kvaliteta tužilačkih odluka sa ciljem zadržavanja udjela uvažених притужби на donezene naredbe o nesprovođenju istrage i naredbe o obustavi istrage, dok će se istovremeno raditi na zadržavanju omjera osuđujućih presuda u odnosu na presude u kojima se optužba odbija i presude u kojima se optuženi oslobađa krivice. Paralelno sa ovim mjerama, rješavat će se stari predmeti prema utvrđenom planu rješavanja uz istovremeno povećanje broja istraga i optužnica za najteža krivična djela;

Nastavit će se sa punom implementacijom Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, uz puno poštovanje rokova za rad na prioritetnim predmetima ratnih zločina i redovno izvještavanje VSTV-a i Nadzornog organa za praćenje sprovođenja Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, kao i uz uvažavanje preporuka iz Izvještaja sutkinje Korner. Pored toga, redovno će se vršiti pregled predmeta sa ciljem sagledavanja mogućnosti ustupanja istih entitetskim tužilaštvima i Tužilaštvu Brčko distrikta BiH, na način propisan članom 27a. Zakona o krivičnom postupku BiH, kako bi kapaciteti Tužilaštva BiH bili na raspolaganju za procesuiranje

najsloženijih predmeta ratnog zločina. Istovremeno će se kroz postupak ekshumacija intenzivno raditi na traženju nestalih lica na području cijele BiH;

Aktivno učestvovati u praćenju primjene postojećih propisa u oblasti krivičnog prava i unapređenju istih kroz iniciranje njihovih izmjena i novih propisa, koji će cjelovitije regulisati ovu oblast, a što bi trebalo da obezbijedi stvaranje boljeg zakonskog okvira u cjelini kako za funkcionisanje Tužilaštva BiH, tako i za pružanje krivičnopravne zaštite građanima BiH;

Tužilaštvo BiH će nastaviti saradnju sa partnerskim organizacijama na svim projektima koji se tiču jačanja kapaciteta u sprovođenju finansijskih istraga sa posebnim akcentom na oduzimanje protivpravne imovinske koristi. U tom smislu zagovarat ćemo donošenje novih zakonskih rješenja kojima se uređuje postupak oduzimanja i upravljanja privremeno oduzetom imovinom stečenom izvršenjem krivičnih djela;

Nastaviti kontinuiranu edukaciju i specijalizaciju tužilaca i drugog stručnog osoblja, vezano za primjenu krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine te oblasti međunarodnog prava i pozitivnih praksi primijenjenih u ovoj oblasti, a koje mogu znatno unaprijediti rad Tužilaštva BiH;

Ojačati saradnju sa drugim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini i svim policijskim agencijama kroz „Strateški forum rukovodilaca tužilaštava i policijskih tijela“. Paralelno sa ovim aktivnostima koristit će se mehanizam rješavanja sukoba nadležnosti između tužilaštava na način predviđen Sporazumom o uspostavljanju Koordinacionog tijela glavnih tužilaca Tužilaštva BiH, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog javnog tužilaštva Republike Srpske i Tužilaštva Brčko distrikta BiH;

Održavat će se redovni sastanci Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije i Udarne grupe za borbu protiv terorizma i jačanja sposobnosti za borbu protiv terorizma, gdje će se razmatrati trenutno stanje i nastavak saradnje tužilaštava, policijskih, sigurnosnih i drugih agencija za provođenje zakona u borbi protiv ovih oblika kriminaliteta;

Nastavit će se i unaprijediti saradnja sa tužilaštvima u državama regije i šire kroz primjenu međunarodnih multilateralnih i bilateralnih ugovora i protokola o saradnji, kao i razmjenom iskustava u krivičnom progonu počinitelja najtežih krivičnih djela, posebno terorizma, organiziranog kriminala, pranja novca i ratnih zločina;

Očuvat će se i pospješiti svi uspostavljeni oblici saradnje sa međunarodnim organizacijama;

U cilju efikasnije zaštite i integriteta podataka u radu u POOK-u, posebno Odsjeka za organizirani kriminal i Odsjeka za korupciju, završit će se proces fizičkog i tehničkog odvajanja navedenih odsjeka;

Kontinuiranim praćenjem rada Tužilaštva, u cilju poboljšanja kvaliteta optužnica, nastavit će se formiranje tužilačkih timova u najsloženijim predmetima, kao i izdavanje obaveznih pojedinačnih uputstava u konkretnim predmetima;

Redovno će se održavati kolegiji glavnog tužioca, kolegiji tužilaca i kolegiji uprave;

Radit će se na implementaciji ciljanih zadataka koji su usvojeni Strateškim planom za period 2024-2026. godina Tužilaštva BiH koji će se, po potrebi, mijenjati i dopunjavati.

3.2 Prijedlog mjera za unapređenje rada tužilaštava u BiH

U cilju stvaranja pretpostavki i uslova za efikasnije obavljanje pravosudne funkcije tužilaca na području Bosne i Hercegovine, daje se prijedlog mjera i aktivnosti za naredni period:

Kontinuirano vršiti edukaciju i specijalizaciju tužilaca i drugog stručnog osoblja vezano za primjenu krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, te oblasti međunarodnog prava i pozitivnih praksi primijenjenih u ovoj oblasti, a koje mogu znatno unaprijediti rad tužilaštava u Bosni i Hercegovini;

Raditi na stalnoj edukaciji ovlaštenih službenih lica, pripadnika svih službi i organa za provođenje zakona u svrhu kvalitetnijeg vođenja istraga, te unapređivati saradnju među svim službama za provođenje zakona u Bosni i Hercegovini;

U cilju popunjavanja sistematizovanih pozicija u tužilaštvima u BiH, kako Tužilaštvu BiH (tužioci, str. saradnici, ostalo stručno i administrativno osoblje), tako i svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, neophodno je obezbijediti planiranje budžetskih sredstava, čime bi se povećao nivo produktivnosti i efikasnost rada na krivičnim predmetima iz nadležnosti tužilaštava, s obzirom da su postojeći personalni kapaciteti u tužilaštvima preopterećeni;

Obezbijediti materijalne i tehničke uslove u svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini kojim bi se obezbijedio nesmetan i efikasan rad tužilaca;

Nastaviti postojeću saradnju među tužilaštvima zemalja regiona, u cilju jačanja i uspješnijeg suprotstavljanja svim oblicima kriminala kroz razmjenu informacija i podataka sa ovim tužilaštvima, s posebnim osvrtom na suzbijanje i preveniranje krivičnih djela terorizma i krivičnih djela povezanih sa terorističkim aktivnostima;

Nastaviti i unapređivati saradnju sa međunarodnim institucijama u BiH, kao i drugim organizacijama i agencijama na međunarodnom nivou, koje su opredijeljene za pružanje pomoći u jačanju pravosuđa u BiH;

S obzirom da je prisutan trend porasta maloljetničke delikvencije, neophodno je uključiti sve relevantne aktere koji mogu posredno ili neposredno uticati na ovaj oblik kriminaliteta;

Unaprijediti međusobnu saradnju između tužilaštava u BiH.

4. INICIJATIVE ZA IZMJENE ILI DOPUNE ZAKONSKIH PROPISA

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je u prethodnom periodu i tokom 2023. godine podnijelo više inicijativa koje se odnose na izmjene, dopune ili usvajanje zakona koji su neophodi za podizanje kvaliteta i efikasnosti rada tužilaštva u suzbijanju kriminaliteta. U vezi s tim napominje se da do sada nisu provedene sljedeće inicijative:

Izmjena Zakona o zaštiti ličnih podataka, radi ispunjavanja uslova za potpisivanje sporazuma između BiH i Evropske komisije, kako bi postali član EUROJUST-a.

Inicijativa vezana za zakonsko regulisanje kriptovaluta na prostoru Bosne i Hercegovine.

Izmjene Krivičnog zakona i Zakona o krivičnom postupku BiH radi uvođenja instituta optuženi/osuđeni kao svjedok, odnosno krunski svjedok – radi lakšeg procesuiranja krivičnih djela organiziranog kriminala i drugih teških krivičnih djela.

Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima i organizirane ilegalne imigracije je podnijela inicijativu za izmjenu i dopunu KZ-a BiH s ciljem da se omogući bolje procesuiranje prevoznika, tj. stava 2. krivičnog djela krijumčarenja.

Također, u narednom periodu pokrenut će se inicijativa za izmjenu Krivičnog zakona BiH na način da se po uzoru na Krivični zakonik Republike Srpske, propiše krivično djelo Napad na sudiju i javnog tužioca i krivično djelo Povreda ugleda suda, kao i krivična djela koja se odnose na zaštitu ostalih sudionika u postupku.

ZAKLJUČAK O RADU TUŽILAŠTVA BIH

Na osnovu informacija, statističkih podataka navedenih u izvještaju i drugih rezultata rada može se izvesti zaključak da su rezultati rada Tužilaštva BiH značajno bolji u svim segmentima rada u odnosu na prethodne godine i da se rad Tužilaštva može ocijeniti kao veoma uspješan. Tužilaštvo BiH je u 2023. godini podiglo optužnice u nekim od najsloženijih predmeta ratnih zločina, organiziranog kriminala i korupcije. Navedeni zaključak proizlazi iz sljedećih postignutih rezultata:

Najprije je potrebno naglasiti da je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine ostvarilo kolektivnu normu od 120,95%. Ostvarena kolektivna norma Odjela I - Posebnog odjela za ratne zločine je 101,52%, dok je ostvarena kolektivna norma Odjela II - Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju 146,20%.

Tužilaštvo BiH je u 2023. godini podiglo 125 optužnica protiv 299 lica. Bitno je naglasiti da je Tužilaštvo od momenta nastanka za krivična djela organiziranog kriminala, privrednog kriminala i korupcije optužilo ukupno 7205 lica, dok je za krivična djela ratnih zločina i teškog kršenja međunarodnog humanitarnog prava optužilo ukupno 1130 lica.

Posebni odjel za ratne zločine je u prošloj godini podigao 17 optužnica protiv ukupno 70 lica. Navedenim optužnicama su obuhvaćeni događaji u kojima su porodice žrtava i stradalih lica decenijama čekale na donošenje tužilačkih odluka (predmeti Jošanica, Briševo, Bugojno, Zvornik, predmeti za genocid itd.), tako da su u nekoliko podignutih optužnica obuhvaćeni događaji u kojima je smrtno stradalo preko 1000 žrtava, što pokazuje da se radilo o izuzetno složenim predmetima.

Na početku 2023. godine u Odjelu I definisani su prioriteti u ukupno 26 predmeta, koji su nastali spajanjem 40 predmeta kojima su obuhvaćeni isti događaji ili osumnjičena lica, nakon čega su od strane glavnog tužioca donesena obavezujuća uputstva tužiocima za donošenje tužilačkih odluka, uz istovremeno obezbjeđivanje potrebnih ljudskih i materijalnih resursa. Također, formiran je veći broj tužilačkih timova što je rezultiralo podizanjem složenih optužnica. Pozitivna praksa u pogledu rješavanja ove vrste predmeta i podizanja kvaliteta optužnica bit će nastavljena i u 2024. godini, bez obzira na činjenicu da će ovaj način rada za posljedicu imati smanjen broj optužnica.

Postupajući po obaveznim uputstvima glavnog tužioca, tužioci i stručno osoblje u Posebnom odjelu za ratne zločine su riješili 471 predmet. Ovim aktivnostima značajno je rasterećen broj predmeta, a u skladu sa odredbama i prioritetima Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Posebni odjel za ratne zločine nastavio je sa aktivnostima koje imaju za cilj procesuiranje lica osumnjičenih ili optuženih za ratne zločine, a koji se nalaze u susjednim zemljama. Također, Tužilaštvo zajedno sa partnerskim institucijama i agencijama, kao i Tužilaštvom pri MRMKS-u, radi na aktivnostima u borbi protiv nekažnjivosti ratnih zločina i privođenju pravdi osumnjičenih i optuženih u zemljama regiona.

Na osnovu statističkih podataka navedenih u izvještaju može se zaključiti da je u 2023. godini, u odnosu na 2022. godinu došlo do smanjenja broja neriješenih istraga u KTRZ predmetima za 16 ili za oko 11,67% predmeta, smanjenja broja neriješenih prijava za 20 ili za oko 13,69%, na osnovu čega se može zaključiti da su u pogledu smanjenja broja neriješenih istraga i prijava u predmetima ratnih zločina ispunjeni ciljani rezultati iz Strateškog okvira Tužilaštva BiH i Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina.

Također, na osnovu obrađenih statističkih podataka može se izvesti zaključak da je u posljednje dvije godine došlo do značajnog smanjenja broja neriješenih KTA-RZ predmeta u odnosu na prethodne godine, odnosno da je u periodu od 2017 – 2021. godine došlo do smanjenja broja KTA-RZ predmeta za 180, a da je u protekle dvije godine došlo do smanjenja za 489 KTA-RZ predmeta, što je također u skladu sa postavljenim ciljanim rezultatima iz Strateškog okvira i Revidiranom državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina.

U pogledu realizacije Plana rješavanja prioriternih predmeta ratnih zločina također je došlo do znatnog povećanja procenta realizacije u posljednje dvije godine, tako da je u 2023. godini realizacija plana u odnosu na KTRZ predmete iznosila 51%, KTRZ 100% i KTNRZ 100%, što ukupno iznosi 83,33%.

Istrage u predmetima ratnih zločina su zahtjevne i dugotrajne, te uključuju veliki broj osumnjičenih lica od kojih je određeni broj nedostupan pravosudnim organima BiH. Napominjući da se krivična djela ratnih zločina većinom dokazuju putem svjedoka, određene probleme predstavljaju svjedoci i oštećena lica koji imaju prebivalište ili boravište van teritorije BiH, a ne pokazuju spremnost da svjedoče ili je njihov dolazak otežan zbog objektivnih okolnosti. Isto tako, određeni broj svjedoka je lošijeg zdravstvenog stanja i starije životne dobi, što utiče na njihovu spremnost da svjedoče, zbog čega je u takvim situacijama Tužilaštvo pružalo pomoć svjedocima putem Odjela za podršku svjedocima.

Poseban odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju je u toku izvještajnog perioda podigao 108 optužnica protiv 229 lica.

Bitno je naglasiti da je Poseban odjel za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju u protekloj godini podigao 9 optužnica u predmetima organiziranog kriminaliteta i korupcije visokog nivoa. U pogledu organiziranog kriminala podignute su optužnice protiv članova organiziranih kriminalnih grupa koje su vršile prodaju i krijumčarenje opojnih droga na međunarodnom nivou, posredovale u međunarodnoj trgovini opojnih droga sa područja Južne Amerike na prostor Evrope i sl., koje se dovode u vezu sa više izvršenih ubistava i sl.

U predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, u dosadašnjem periodu podignuto je 8 optužnica, od kojih je 7 podignuto u 2023. godini. Bitno je naglasiti da je po navedenim optužnicama optuženo oko 60 lica, odnosno da je optuženo 5 policijskih službenika policijskih agencija Granične policije, MUP-a RS, MUP-a HNK i Ministarstva sigurnosti BiH.

Kroz realizaciju planskih aktivnosti i saradnje na međunarodnom nivou Tužilaštva i policijskih agencija, nadležnim pravosudnim institucijama BiH su isporučena tri lica koja su osumnjičena u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, iz Njemačke, R. Hrvatske i R. Srbije. Pored navedenog, intenzivno se radi na lociranju više osumnjičenih za kojima su raspisane međunarodne potjernice u navedenim predmetima.

U toku 2023. godine donesene su pravosnažne presude u predmetima koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, gdje je ukupno 13 optuženih u dva predmeta sporazumno priznalo krivicu, te ih je Sud BiH osudio na ukupno oko 23 godine zatvora (raspon kazni se kretao od 1 do 5 godina zatvora). Također, nekim od optuženih su izrečene i novčane kazne, kao i mjera oduzimanja nezakonito pribavljene imovinske koristi.

Tužilaštvo BiH u radu na ovim predmetima ima veoma dobru saradnju sa partnerskim institucijama i agencijama za provođenje zakona u zemljama regiona, kao i u inostranstvu, uključujući i saradnju sa međunarodnom asocijacijom EUROPOL, koji je u dva navrata podržao institucije BiH i istakao važnost saradnje u borbi protiv organiziranog kriminala u BiH i regionu, sa osvrtom i na predmet kodnog naziva "Tokio", u kojem je locirano, identifikovano i lišeno slobode jedno lice koje se vodi na listi EU kao jedno od najtraženijih lica osumnjičenih za organizirani kriminal.

Posebno je važno istaći da u optužnicama u predmetima koji su nastali ili koji su povezani sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom, osim elemenata međunarodnog kriminala, neovlaštenog prometa opojnih droga i pranja novca, ima koruptivnih krivičnih djela koja se odnose na primanja dara, zloupotrebe položaja ili ovlaštenja od strane ovlaštenih službenih lica, u odnosu na koja su također podignute optužnice.

U predmetima korupcije visokog i srednjeg nivoa, podignuto je 11 optužnica protiv 15 lica. Za visoku korupciju optuženi su nekadašnji ministar za ljudska prava i izbjeglice, nekadašnji direktor Ureda za veterinarstvo BiH i glavni inspektor MUP-a RS, koji je za koruptivna djela i zloupotrebu policijskih resursa optužen u okviru predmeta povezanih sa korištenjem kriptovanih aplikacija SKY i Anom. Također, u pogledu korupcije srednjeg nivoa podignuto je nekoliko optužnica protiv službenika BHANSA, IDDEEA BiH, Granične policije BiH, UIO BiH, Ureda za veterinarstvo BiH, MUP-a Republike Srpske i MUP-a Federacije Bosne i Hercegovine.

Posebno je važno naglasiti da je u 2023. godini izrečena presuda za koruptivna krivična djela kojom su nekadašnji zaposleni Službe za poslove sa strancima BiH pravosnažno osuđeni na više od 20 godina zatvora (12,5 i 8,5 godina zatvora i oduzimanje 60 000 KM nezakonite imovinske koristi). Također, donesena je pravosnažna presuda u predmetu "Respiratori", kao i prvostepena osuđujuća presuda u predmetu protiv nekadašnjeg ministra odbrane BiH, koji je osuđen na 3 godine zatvora.

Pooštavanje kaznene politike od strane Suda BiH u gore navedenim presudama će pozitivno uticati na generalnu prevenciju kriminaliteta.

Predmeti visoke korupcije, za koje su podignute optužnice u 2023. godine, inicirani su neposrednim aktivnostima Tužilaštva Bosne i Hercegovine. U predmetima, koji se prema Smjernicama VSTV-a definišu kao predmeti visoke korupcije, od strane policijskih agencija u BiH u izvještajnom periodu nije dostavljen niti jedan izvještaj o izvršenom krivičnom djelu.

U 2023. godini, nakon dugogodišnje istrage, podignuta je optužnica u jednom od najsloženijih predmeta međunarodnog finansijskog kriminala protiv više fizičkih i pravnih lica povezanih sa privrednim društvom koje se bavi farmaceutskom djelatnošću. Tužiocu koji je postupao u navedenom predmetu tokom 2023. godine neposredno je ugrožena sigurnost, te je u vezi s tim Tužilaštvo preduzelo mjere i radnje na otkrivanju izvršilaca predmetnog krivičnog djela, dok je tužiocu obezbijeđena zaštita u skladu sa definisanim propisima.

U predmetima koji se odnose na oblast terorizma u 2023. godini, kroz međunarodnu saradnju Tužilaštva i policijskih agencija, sa područja Republike Turske isporučena su 2 osumnjičena lica koja su osumnjičena da su duži vremenski period boravila na stranim ratištima na području Sirije i Iraka. Također, lišen je slobode i 1 osumnjičeni na području Zenice, u odnosu na koga je otvorena istraga zbog planiranja terorističkog napada u BiH. Pored navedenog, bitno je naglasiti da je u izvještajnom periodu podignuta jedna optužnica za krivična djela iz oblasti terorizma.

Tužilaštvo BiH je, u vezi sa održanim Općim izborima, formiralo veći broj krivičnih predmeta, što je značajno povećalo broj predmeta i dodatno opteretilo rad Tužilaštva BiH u 2023. godini. Nakon izdavanja obavezujućih uputstava od strane glavnog tužioca, većina ovih predmeta je riješena.

U toku izvještajnog perioda, po optužnicama Tužilaštva BiH ukupno je izrečeno 130 prvostepenih presuda u odnosu na 284 lica. Također, u navedenom periodu izrečeno je 128 drugostepenih presuda u odnosu na 269 lica, predložen je 81 sporazum o priznanju krivice u odnosu na 159 lica. Pravosnažnim presudama ukupno je izrečena 401 godina i 4 mjeseca zatvora. Po optužnicama Posebnog odjela za ratne zločine izrečeno je 220 godina zatvora, dok je po optužnicama Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju izrečena 181 godina zatvora i novčane kazne u iznosu od oko 5,33 miliona KM.

Tokom 2023. godine predloženo je oduzimanje nezakonito stečene imovinske koristi u iznosu od oko 13,1 miliona KM, privremeno blokirano raspolaganje imovinom u iznosu od 31,8 miliona KM. Prvostepenim presudama oduzeta je imovinska korist od oko 120.000 KM, dok je pravosnažnim presudama oduzeta imovinska korist u iznosu od oko 4,2 miliona KM. Bitno je naglasiti da je u izvještajnom periodu privremeno blokirana imovina i predloženo oduzimanje imovinske koristi u višemilionskim iznosima, što je u dosadašnjim rezultatima rada tužilaštva, od njegovog osnivanja, najveća vrijednost blokirane, odnosno predložene nezakonite imovinske koristi za oduzimanje.

Rad na predmetima Posebnog odjela za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju u značajnoj mjeri su otežavala finansijska i druga vještačenja koja traju duži period, kao i nedovoljan broj vještaka adekvatnih - potrebnih struka. Dugotrajnost prikupljanja dokaza je posljedica više faktora koji utiču na ovaj problem. Prvo, nije rijedak slučaj da policijske agencije ne dostavljaju izvještaje o izvršenom krivičnom djelu, kao i da dostavljaju nepotpune izvještaje/informacije i dokaze u kopijama. Zatim, nedostupnost svjedoka, kao i veoma dugi period čekanja na realizaciju zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći. Najzad, Tužilaštvo BiH zaprima veliki broj anonimnih prijava koje nisu potkrijepljene, što utiče na povećanje broja predmeta i samim tim na dužinu trajanja svih krivičnih predmeta u Tužilaštvu, s obzirom da se za rad na tim predmetima troše resursi i vrijeme koji bi se inače koristili za rješavanje najsloženijih krivičnih predmeta.

U skladu sa odlukom i obavezujućim uputstvom glavnog tužioca, Tužilaštvo BiH je nastavilo sa objavljivanjem redigovanih činjeničnih opisa optužnica Tužilaštva BiH na web stranici, u skladu sa Smjernicama VSTV-a BiH, što je naišlo na pozitivan odjek u medijima i javnosti.

Također, sa ciljem unapređenja rada Tužilaštva BiH u toku 2023. godine, potpisan je sporazum o saradnji sa Upravom za indirektno oporezivanje, Agencijom za identifikacione dokumente i razmjenu podataka BiH i Komisijom za vrijednosne papire Federacije BiH. Potpisivanjem navedenih sporazuma ispunjen je još jedan od ciljeva iz Programa rada glavnog tužioca, koji je vezan za omogućavanje direktnog pristupa evidencijama od strane Tužilaštva BiH, čime je u značajnoj mjeri povećana efektivnost i efikasnost u radu na krivičnim predmetima.

U pogledu kadrovske popunjenosti, bitno je naglasiti da je popunjenost stručnog i administrativnog osoblja i dalje niska i da to u značajnijoj mjeri otežava rad Tužilaštva Bosne i Hercegovine. Dakle, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji TBiH sistematizovana su ukupno 392 radna mjesta i to: 63 tužioca, 206 stručnog i 123 administrativno-tehničkog osoblja, dok su trenutno zaposlena ukupno 235 zaposlenika, tako da trenutna zaposlenost procentualno iznosi 90,47% tužilaca, 62,62% stručnog osoblja i 39,83% administrativnog osoblja, što predstavlja popunjenost od 59,94% na nivou Tužilaštva BiH. Uprokos tome, započeto je sa uspostavljanjem analitičkog odjela u okviru Odjela II,

koji će biti opremljen uz pomoć donatora i koji će u budućem radu biti okosnica rada Odjela II u suzbijanju najsloženih oblika kriminaliteta.

Tokom 2023. godine, po nalogu glavnog tužioca, preduzete su aktivnosti na opremanju, sređivanju i smještaju arhivske građe i privremeno oduzetih predmeta. U vezi s tim tužilaštvo je uložilo značajan napor i finansijska sredstva kako bi se riješio dugogodišnji problem vezan za adekvatan i namjenski smještaj arhivske građe i privremeno oduzetih predmeta koji su ranije bili deponovani u različitim prostorijama i nisu bili adekvatno popisani. U postupku sređivanja arhivske građe tužilaštvo je u saradnji sa Arhivom BiH popisalo i po prvi put od osnivanja izlučilo veću količinu bezvrijedne registraturne građe koja je nastala u periodu od 2003. do 2022. godine. S obzirom da je u tužilaštvu, kao i većini državnih institucija, prisutan problem nedostatka adekvatnih prostorija za smještaj arhivske građe, nabavkom savremenih arhivskih regala za smještaj arhivske građe maksimalno je iskorišten postojeći prostor za ovu namjenu, tako da će se slijedom dobre prakse planirati nabavka istih kroz plan investicija u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima.

Na kraju, bitno je naglasiti da je u 2023. godini potpisan i sporazum o saradnji Tužilaštva BiH i Ureda evropskog javnog tužioca, koji su u Luksemburgu potpisali glavni tužilac Milanko Kajganić i glavna tužiteljica Laura Corduta Kovesi, a također povodom jačanja pravosudne saradnje u zemljama Zapadnog Balkana, grupa od 20 tužilaca EUROJUST-a (Agencija za saradnju u oblasti krivičnog pravosuđa), među kojima tužioci iz regiona, kao i zvaničnici EUROJUST-a iz zemalja EU posjetili su Tužilaštvo BiH. Tužilaštvo je kao domaćin sudjelovalo u nizu sastanaka sa predstavnicima tužilaštava regiona u borbi protiv organiziranog, prekograničnog i međunarodnog kriminala.

U okviru približavanja Bosne i Hercegovine evropskim integracijama i dalje će se intenzivno nastaviti saradnja sa partnerskim institucijama u regionu i svijetu, u cilju što efikasnijeg procesuiranja svih krivičnih djela.

Na osnovu svega navedenog, može se ocijeniti da je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, i pored mnogih izazova sa kojima se suočavalo tokom izvještajnog perioda, ostvarilo veoma dobre rezultate.

OPĆI ZAKLJUČAK O STANJU KRIMINALITETA U BOSNI I HERCEGOVINI

Opći zaključak o stanju kriminaliteta u BiH izvodi se u skladu sa Zakonom o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine (član 13. Zakona o Tužilaštvu Bosne i Hercegovine), na osnovu čega je glavni tužilac u okviru svojih nadležnosti sačinio Informaciju o radu Tužilaštva BiH, u koju su uključeni statistički i drugi podaci svih tužilaštava u Bosni i Hercegovini.

Na osnovu obrađenih dostavljenih statističkih podataka utvrđeno je da je prisutan trend smanjenja broja prijava koje se odnose na različite oblike krivičnih djela što posredno ukazuje da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini povoljnije u odnosu na prethodni period.

Evidentno je da su tužioci u Bosni i Hercegovini donijeli veliki broj tužilačkih odluka koje su neposredno uticale i utiču na generalnu i specijalnu prevenciju kriminaliteta u BiH.

Tokom 2023. godine u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini ukupno su bila u radu 117.622 KTN predmeta, dok su na kraju izvještajnog perioda ostala neriješena 119.273 KTN predmeta. Dakle, evidentno je da rad tužilaštava u BiH i policijskih agencija opterećuje veliki broj krivičnih predmeta koji su izvršeni od strane nepoznatih izvršilaca. Porebno je u saradnji sa policijskim agencijama u Bosni i Hercegovini pokrenuti više aktivnosti u cilju suzbijanja ove vrste krivičnih predmeta, odnosno otkrivanju nepoznatih počinitelja krivičnih djela u Bosni i Hercegovini, kako bi se izbjeglo nastupanje zastarjelosti krivičnog gonjenja.

Evidentno je da je na prostoru Bosne i Hercegovine prisutan trend povećanja broja krivičnih predmeta koji se odnose na maloljetnički kriminalitet, odnosno da su u toku 2023. godine u odnosu na 2022. godinu zaprimljena 44 ili oko 8,45% krivičnih predmeta više. Suzbijanje kriminaliteta maloljetnika je sistemski, organiziran, planski i koordiniran napor raznih organa, ustanova i službi u čijem je djelokrugu nadležnost i rad sa maloljetnicima, usmjeren na sprečavanje i suzbijanje tih pojava i u tom pravcu se trebaju zalagati institucije na svim nivoima društvene zajednice.

Tužilaštva u Bosni i Hercegovini su tokom 2023. godine donijela veliki broj narebi da se istraga neće sprovesti, što je u javnosti od strane određenih medija i nevladinih organizacija definisano kao pasivnost u radu tužilaštava. Međutim, bitno je naglasiti, što je i opće poznato u stručnoj javnosti, da su i tzv. negativne tužilačke odluke rezultat rada tužilaštva i da iste u cjelokupnoj strukturi odluka čine značajan broj i rezultat u radu tužilaštava, posebno imajući u vidu da se podnosi veliki broj anonimnih i neosnovanih krivičnih prijava koje ne sadrže osnove sumnje koje bi bile dovoljne za pokretanje istrage, odnosno rezultirale podizanjem optužnice. U stručnoj javnosti opće poznato je da tužilac koji donosi tzv. negativne tužilačke odluke, često u praksi ulaže ogroman napor, vrijeme i preduzima više radnji nego u slučaju podizanja optužnice.

Ako se osvrnemo na strukturu izrečenih presuda u entitetima, posebno imajući u vidu izrečene sankcije u kojima je izražen procenat uslovnih osuda, vrlo je bitno da tužilaštva, u cilju jačanja generalne i specijalne prevencije kriminaliteta, ulažu veći broj žalbi u pogledu izrečenih uslovnih osuda, kao i u predmetima u kojima se pojavljuju recidivisti, odnosno povratnici u vršenju krivičnih djela.

U cilju jačanja tužilačke organizacije u Bosni i Hercegovini kao cjeline, te jačeg povezivanja na nivou tužilaštava u Bosni i Hercegovini, stalno raditi na afirmaciji principa subordinacije, supstitucije i devolucije, a radi efikasnog suprotstavljanja u borbi protiv svih oblika kriminala, ali i svih vidova uticaja na nezavisnost i samostalnost tužilaštava u Bosni i Hercegovini;

Raditi na unapređenju saradnje sa izvršnim i zakonodavnim organima vlasti u smislu blagovremenog informisanja istih o provođenju zakona Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta, posebno u situacijama kada Tužilaštvo BiH dođe do saznanja da pojedina rješenja pogoduju nastanku novih pojava oblika kriminaliteta, kako bi se mogle preduzeti mjere da se izmjenama tih zakonskih rješenja uspostavi konzistentan sistem zaštite državnih vrijednosti, prava i sloboda građana;

Nastaviti sa razvijanjem i jačanjem saradnje sa međunarodnim institucijama, a posebno sa institucijama u okruženju, na uspostavljanju jače saradnje u pogledu pravovremene razmjene podataka, u cilju procesuiranja postojećih, te sprečavanja i suzbijanja novih krivičnih djela terorizma i krivičnih djela povezanih sa terorističkim aktivnostima.

U interesu vladavine prava i sigurnosti svih građana Bosne i Hercegovine, potrebna je veća i odlučnija saradnja svih institucija u okviru svojih nadležnosti, te podrška tužilaštvima u BiH, kako institucionalna podrška, tako i materijalna i finansijska podrška koja je potrebna za rad tužilaštava u BiH u ispunjavanju postavljenih ciljeva i zadataka.

Tužilaštva u Bosni i Hercegovini su u postupku otkrivanja i gonjenja počilaca krivičnih djela ostvarila pozitivan trend u pogledu donošenja tužilačkih odluka koje su neposredno uticale na rješavanje krivičnih predmeta.

Doprinos uspješnom radu tužilaštava i sudova u BiH svakako je dao i VSTV BiH kroz pravilnike i smjernice koji su uticali na pozitivne trendove u radu ovih institucija u izvještajnoj godini.

Na osnovu statističkih i drugih podataka koji su prikazani u informaciji, odnosno prikazanih tendencija kretanja kriminaliteta, može se izvesti opći zaključak da je stanje kriminaliteta u Bosni i Hercegovini tokom 2023. godine bilo povoljnije u odnosu na prethodni period te da je zadržan trend smanjenja broja krivičnih djela i da su tužilaštva u BiH tokom protekle godine postigla dobre rezultate u pogledu otkrivanja i gonjenja počilaca krivičnih djela.

GLAVNI TUŽILAC
TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

Mirza Kajganić